

WSTĘP

W 2021 roku głównym celem działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej powiatu gostyńskiego była realizacja zadań związanych z przeciwdziałaniem i zapobieganiem szerzeniu się zakażeń wirusem SARS-CoV-2 oraz promowanie zdrowego stylu życia, nadzór nad bezpieczeństwem żywności i żywienia oraz bezpieczeństwem zdrowotnym wody, podejmowanie działań zapobiegających powstawaniu chorób, w tym chorób zakaźnych i zawodowych poprzez sprawowanie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego.

Realizując ustawowe obowiązki Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu objął nadzorem 1681 obiektów.

Prowadząc działalność w zakresie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru sanitarnego współpracowano z Powiatowym Lekarzem Weterynarii, Komendantem Powiatowym Państwowej Straży Pożarnej, Policji, Powiatowym Inspektorem Nadzoru Budowlanego, przedstawicielami Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Inspekcji Ochrony Środowiska, Państwowej Inspekcji Pracy, przedstawicielami samorządów oraz innych instytucji z terenu powiatu gostyńskiego.

SYTUACJA EPIDEMIOLOGICZNA W ZAKRESIE CHOROÓB ZAKAŹNYCH

1. Sytuacja epidemiologiczna wybranych chorób zakaźnych

W 2021 roku, podobnie jak w roku poprzednim, głównym problemem zdrowotnym była epidemia COVID-19, którą ogłoszono w dniu 20 marca 2020 r. Odnotowano zarówno wzrost liczby infekcji, jak i zgonów z powodu zakażenia wirusem SARS-CoV-2, zarejestrowano również kilka dużych ognisk epidemicznych.

Sytuacja epidemiologiczna w zakresie zachorowalności na inne choroby zakaźne w powiecie gostyńskim była stabilna. Pomimo, iż wskaźniki zapadalności dla większości zgłoszonych do nadzoru jednostek chorobowych były wyższe w porównaniu do roku 2020, nie odbiegały one znacząco od wartości notowanych w latach wcześniejszych, a w wielu przypadkach były jednymi z niższych w ciągu ostatniej dekady. Niewątpliwie na taki obraz sytuacji epidemiologicznej w dalszym ciągu wpływ miały czynniki takie jak: ograniczenie kontaktów społecznych, utrudniony dostęp do służby zdrowia czy diagnostyki, a także zasada DDM: dystans - dezynfekcja - maseczka, związane z pandemią COVID-19.

Dane epidemiologiczne dotyczące zachorowań na wybrane choroby zakaźne przedstawiono w tabeli nr 1.

Tabela 1. Dane epidemiologiczne dotyczące występowania wybranych chorób zakaźnych w powiecie gostyńskim w latach 2017 - 2021

Jednostka chorobowa	2017	2018	2019	2020	2021
1. Dur brzuszny	-	-	-	-	-
2. Dury rzekome A, B i C	-	-	-	-	-
3. Salmonelozy - ogółem:	13	3	9	6	7
w tym: zatrucia pokarmowe	13	3	8	5	7
zakażenia pozajelitowe	-	-	1	1	-
4. Bakteryjne zatrucia pokarmowe inne - ogółem:	-	-	-	-	-
w tym: zatrucia toksyną botulinową	-	-	-	-	-

Jednostka chorobowa	2017	2018	2019	2020	2021
5. Bakteryjne zakażenia jelitowe - ogółem	11	10	17	12	37
6. Wirusowe zakażenia jelitowe - ogółem:	95	52	118	12	19
w tym: rotawirusowe	80	23	80	10	8
7. Biegunki u dzieci do lat 2	130	118	145	32	73
8. Wirusowe zapalenie wątroby typu A	4	-	-	-	-
9. Wirusowe zapalenie wątroby typu B	1	11	-	2	3
10. Wirusowe zapalenie wątroby typu C	8	6	4	4	5
11. Tężec	-	-	-	-	-
12. Krztusiec	3	7	25	-	1
13. Odra	-	1	2	-	-
14. Różyczka	-	-	-	-	-
15. Ospa wietrzna	206	258	499	206	279
16. Świnka (nagminne zapalenie przyusznic)	-	3	1	-	1
17. Płonica (szkarlatyna)	6	7	11	5	1
18. Ostre porażenia wiotkie u dzieci do lat 14	-	-	-	-	-
19. Zapalenie opon mózgowo - rdzeniowych i/lub mózgu - ogółem	7	3	6	2	4
20. Inwazyjna choroba wywołana przez <i>Haemophilus influenzae</i>	-	-	-	-	-
21. Inwazyjna choroba wywołana przez <i>Streptococcus pneumoniae</i>	1	1	4	-	4
22. Inwazyjna choroba wywołana przez <i>Neisseria meningitidis</i>	1	1	-	-	-
23. Grypa	1072	1404	449	129	1105
24. Włośnica	-	-	-	-	-
25. Borelioza z Lyme	6	4	3	1	6
26. Pokąsania przez zwierzęta podejrzane o wściekliznę - profilaktyka wścieklizny	4	4	9	5	2
27. Kiła - ogółem	2	2	-	-	-
28. Rzeżączka	-	-	-	-	-
29. Ziarnica weneryczna wywołana przez Chlamydie	-	-	-	-	-
30. Inne choroby przenoszone drogą płciową	-	1	-	-	-

Jednostka chorobowa	2017	2018	2019	2020	2021
wywołane przez Chlamydie					
31. Zakażenia SARS-CoV-2/COVID-19	-	-	-	2659	3524

1. 1. Zakażenia SARS-CoV-2 / COVID-19

W 2021 roku w powiecie gostyńskim zarejestrowano ogółem 3 524 przypadki *zakażeń koronawirusem SARS-CoV-2* (wsp. zap. - 4666,99), wszystkie potwierdzone zostały badaniami laboratoryjnymi. Zapadalność była wyższa w porównaniu do roku 2020 o 33%, z ogólnej liczby zachorowań 0,9% stanowiły reinfekcje (31 osób).

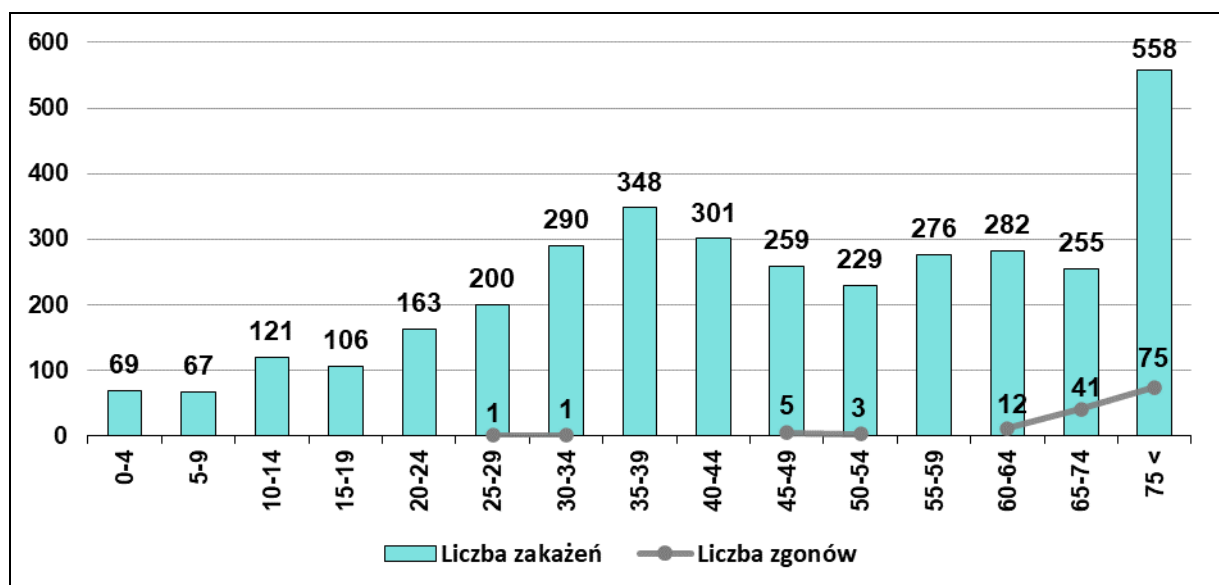
Zachorowania na COVID-19 odnotowano we wszystkich grupach wiekowych (wykres 1), przy czym w stosunku do roku poprzedniego najbardziej zauważalny był ponad 3 - krotny wzrost liczby infekcji u dzieci w wieku od 0 do 14 lat.

Zapadalność była wyższa wśród kobiet oraz mieszkańców miast (wykres 2), 386 pacjentów hospitalizowano.

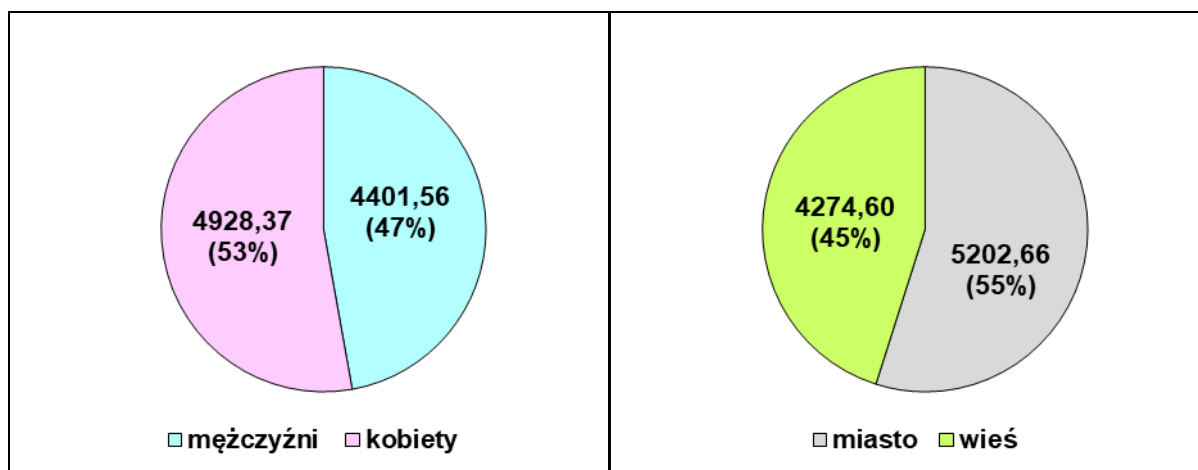
W 2021 roku zgłoszono 138 zgonów z powodu COVID-19 (wykres 1). Średnia wieku osoby zmarłej wyniosła 75,6 lat, najmłodsza osoba zmarła miała 28 lat, natomiast najstarsza 98 lat.

W sezonie zimowo - wiosennym szczyt zachorowań wystąpił w marcu i kwietniu, natomiast w jesienno - zimowym - w listopadzie i grudniu 2021 roku (wykres 3).

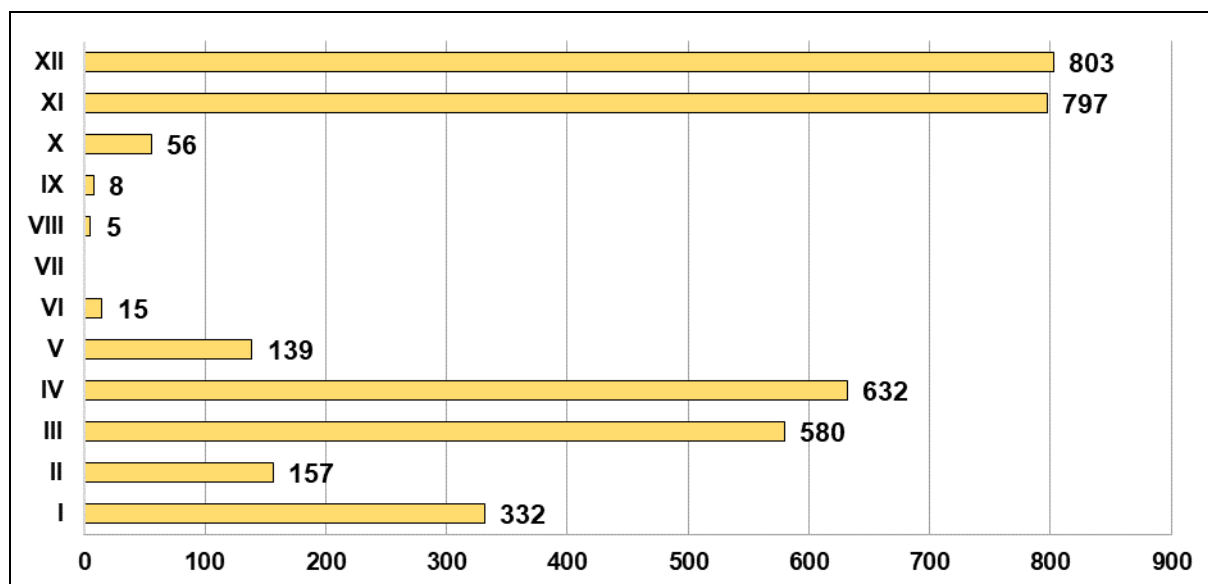
Wykres 1. Liczba zakażeń SARS-CoV-2 oraz zgonów z powodu COVID-19 w powiecie gostyńskim w 2021 roku według grup wieku

Wykres 2. Zapadalność na COVID-19 w powiecie gostyńskim w 2021 roku według płci i środowiska zamieszkania

Wykres 3. Sezonowość zakażeń SARS-CoV-2 w powiecie gostyńskim w 2021 roku

Materiał genetyczny SARS-CoV-2 pochodzący od 43 chorych zamieszkałych na terenie powiatu gostyńskiego poddano sekwencjonowaniu w ramach badania nad występowaniem wariantów wirusa w Polsce:

- ✓ w 20 przypadkach stwierdzono wariant brytyjski (B.1.1.7), który dominował od marca do kwietnia 2021 roku,
- ✓ w 16 przypadkach wariant indyjski, podtyp 2 (B.1.617.2) dominujący od września do grudnia 2021 roku,
- ✓ w 1 przypadku - dziki typ wirusa.

U sześciorga pacjentów sekwencjonowanie próbek zakończyło się niepowodzeniem.

Ogniska zakażeń SARS-CoV-2

Ogółem w powiecie gostyńskim w 2021 roku zarejestrowano **667 ognisk epidemicznych wywołanych przez wirusa SARS-CoV-2** (tabela 2).

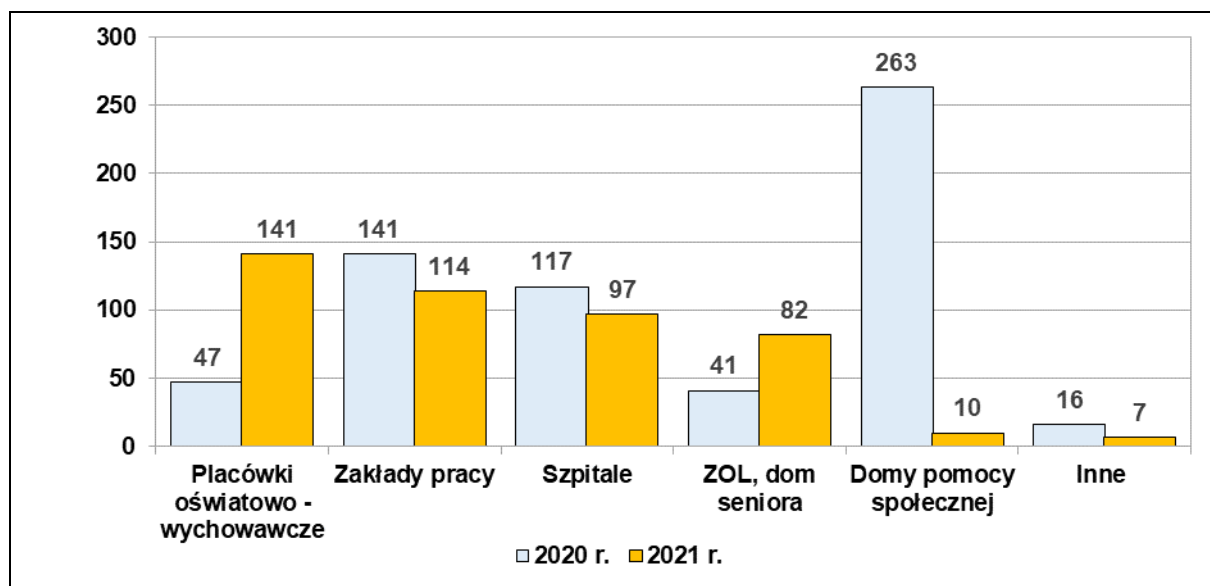
W ogniskach epidemicznych odnotowano 58 zgonów z powodu COVID-19; 171 osób wymagało leczenia szpitalnego. Największą grupę ognisk stanowiły ogniska domowe/rodzinne, w których ogółem zachorowało 1515 osób. Dominowały ogniska dwuosobowe, w najliczniejszym zakażonych zostało 8 osób. Kolejną grupę stanowiły ogniska epidemiczne w placówkach oświatowo - wychowawczych. Zakażenie SARS-CoV-2 ogółem potwierdzono u 141 osób - liczba zakażonych była 3 - krotnie wyższa niż w roku 2020. Wśród chorych przeważali uczniowie szkół podstawowych i średnich oraz wychowankowie przedszkoli (63%), w odróżnieniu od roku poprzedniego, w którym zdecydowanie częściej chorowały osoby z personelu. W zakładach pracy odnotowano 20 ognisk, w których łącznie zachorowało 114 pracowników - największe ognisko liczyło 33 osoby. Ogniska zakażeń SARS-CoV-2 występowały również w placówkach opieki zdrowotnej (szpitale, zakład opiekuńczo - leczniczy, stacja dializ), a także w placówce, w której równolegle funkcjonuje zakład opiekuńczo - leczniczy oraz dom seniora. Z ogólnej liczby chorych (181 osób), 78% stanowili pacjenci/mieszkańcy domu seniora. W porównaniu do roku 2020 znacząco zmalała liczba osób chorych na COVID-19 w domach pomocy społecznej. W 2021 roku odnotowano jedynie 2 ogniska epidemiczne, w których łącznie zachorowało 10 osób.

Dane dotyczące zachorowań w ogniskach epidemicznych wywołanych przez SARS-CoV-2 w powiecie gostyńskim w latach 2020 - 2021 przedstawiono na wykresie 4.

Tabela 2. Ogniska zakażeń SARS-CoV-2 w powiecie gostyńskim w 2021 roku

Miejsce wystąpienia ogniska	Liczba			
	zachorowań	hospitalizowanych	dzieci do lat 14	zgonów
Ogniska domowe/ rodzinne (614 ognisk)	1515	92	160	33
Placówki oświatowo - wychowawcze (22 ogniska)	141	-	59	-
Zakłady Pracy (20 ognisk)	114	1	-	1
Szpitala (5 ognisk)	97	47	-	13
Zakłady opiekuńczo - lecnicze oraz dom seniora (2 ogniska)	82	27	-	9
Domy Pomocy Społecznej (2 ogniska)	10	4	-	2
Warsztaty terapii zajęciowej (1 ognisko)	5	-	-	-
Stacja dializ (1 ognisko)	2	-	-	-
Razem:	1966	171	219	58

Wykres 4. Liczba zachorowań w ogniskach epidemicznych wywołanych przez SARS-CoV-2 w powiecie gostyńskim w latach 2020 - 2021 - dane według miejsca wystąpienia ogniska

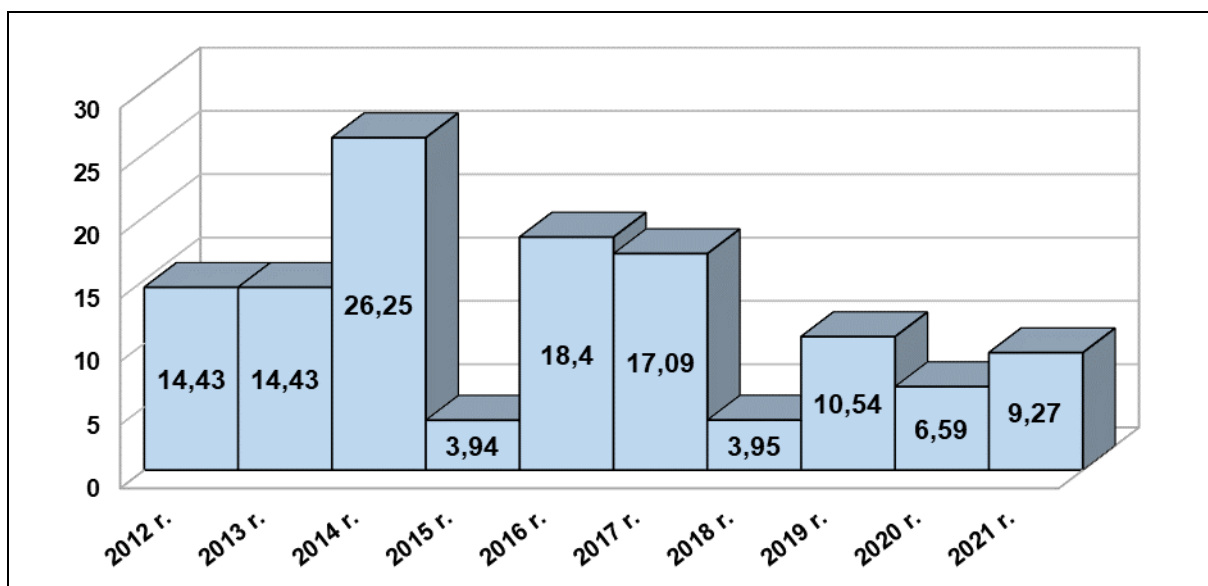
1. 2. Zatrucia pokarmowe i zakażenia jelitowe

Wskaźnik zapadalności na **zatrucia pokarmowe** w 2021 roku był nieznacznie wyższy w porównaniu do roku 2020. Wszystkie zachorowania wywołane zostały przez pałeczki z rodzaju *Salmonella*, które od 10 lat są wyłącznym czynnikiem etiologicznym zatruc pokarmowych w powiecie gostyńskim (wykres 5). Nie odnotowano ognisk epidemicznych zatruc pokarmowych.

W 2021 roku ogółem zarejestrowano 7 przypadków **salmoneloz jelitowych**, tj. o 2 zachorowania więcej niż w roku poprzednim (wsp. zap. - 9,27). Salmonelozy jelitowe zdiagnozowano u pięciorga dzieci oraz dwojga osób dorosłych. Zapadalność była wyższa wśród kobiet oraz mieszkańców miast; wszystkich chorych hospitalizowano. W toku prowadzonych dochodzeń epidemiologicznych nie ustalono nośników zakażenia czy okoliczności wystąpienia narażenia na zakażenie. Wszystkie przypadki zachorowań potwierdzone zostały badaniami laboratoryjnymi, ponad 70% wystąpiło w II kwartale 2021 roku.

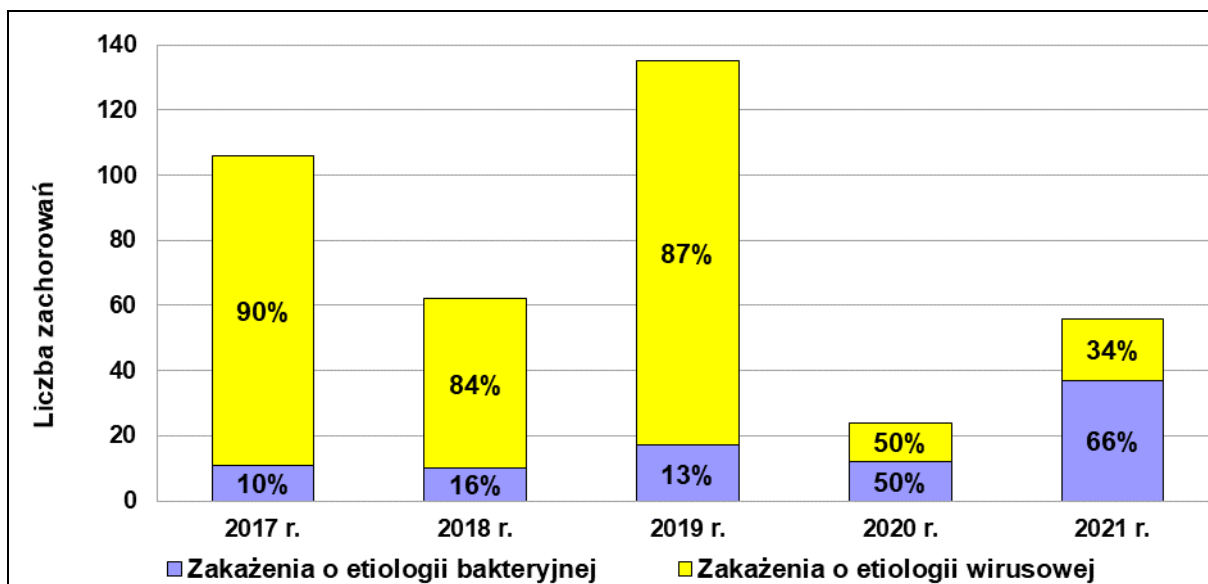

Wykres 5. Zapadalność na zatrucia pokarmowe/salmonelozy w powiecie gostyńskim w latach 2012 - 2021

W 2021 roku odnotowano wzrost liczby *zakażeń jelitowych*. Zapadalność była 2 - krotnie wyższa w porównaniu do roku 2020, w którym z kolei nastąpił znaczny spadek zachorowalności (wykres 6). Ogółem w 2021 roku zgłoszono 56 zachorowań (wsp. zap. - 74,16), 53 osoby hospitalizowano.

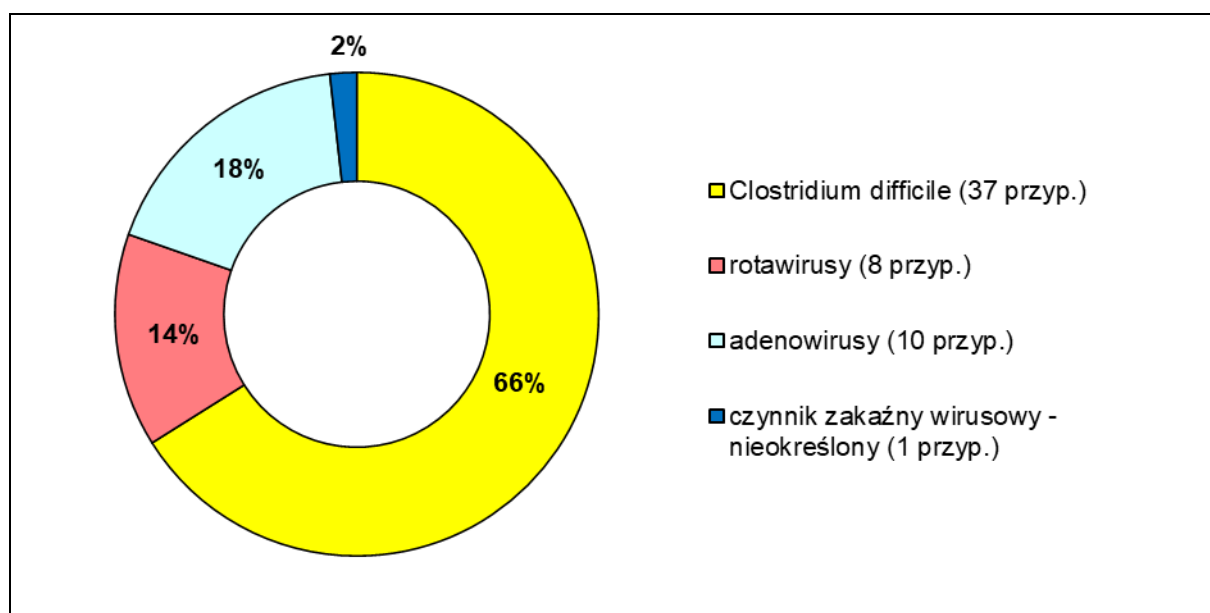
Wykres 6. Zakażenia jelitowe w powiecie gostyńskim w latach 2017 - 2021

W 2021 roku po raz pierwszy w powiecie gostyńskim zaobserwowano zmianę struktury etiologii zakażeń jelitowych, bowiem zgłoszono więcej zachorowań wywołanych przez bakterie niż wirusy (wykres 7). Czynnikiem etiologicznym wszystkich bakteryjnych zakażeń

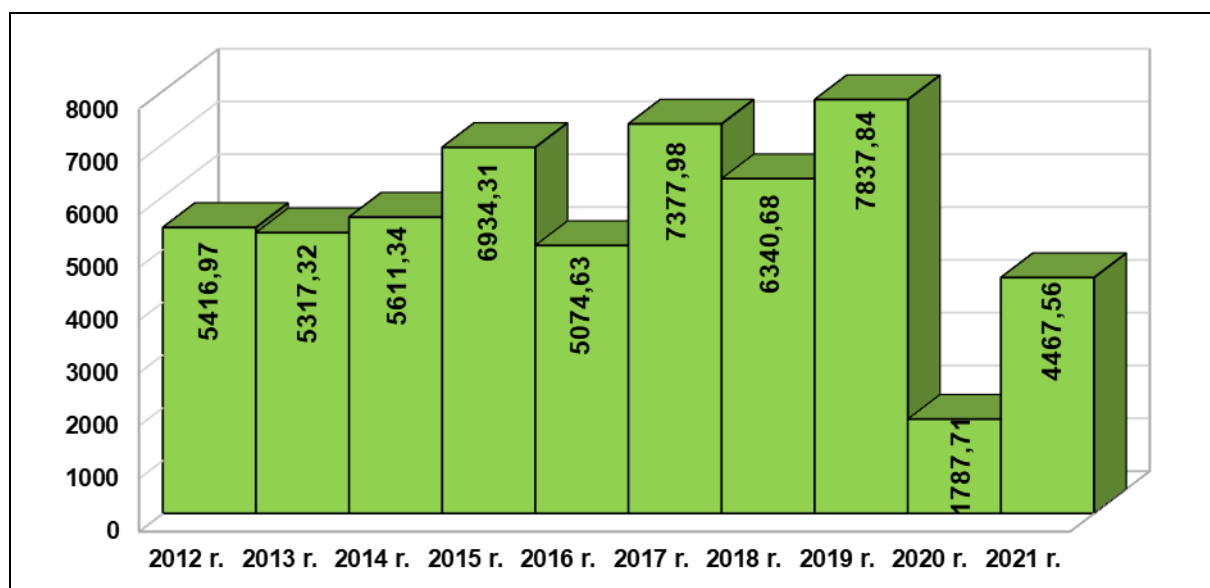
jelitowych były laseczki *Clostridium difficile*, wśród tych o etiologii wirusowej, w odróżnieniu od lat poprzednich, nieznacznie dominowały adenowirusy (10 zachorowań - 53%). Zakażenia *Clostridium difficile* wystąpiły wyłącznie u osób dorosłych, które między innymi ze względu na wiek oraz choroby współwystępujące, wymagające leczenia szpitalnego, znajdują się w grupie zwiększonego ryzyka na zakażenie (przeważały zachorowania u pacjentów powyżej 60 lat - 81% przypadków). Wirusowe zakażenia jelitowe najczęściej diagnozowano u dzieci (95% przypadków). Zapadalność na zakażenia jelitowe była wyższa wśród kobiet oraz mieszkańców miast. Infekcje bakteryjne częściej występowały w pierwszej, natomiast wirusowe - w drugiej połowie 2021 roku.

Wykres 7. Struktura zakażeń jelitowych w powiecie gostyńskim w 2021 roku według czynnika etiologicznego

W 2021 roku w powiecie gostyńskim zgłoszono 73 przypadki *biegunek u dzieci do lat 2* (wsp. zap. - 4467,56). Pomimo, iż zapadalność była 2,5 - krotnie wyższa w porównaniu do roku 2020, współczynnik zachorowalności osiągnął jedną z niższych wartości w ciągu ostatnich 10 lat (wykres 8). 59% dzieci hospitalizowano (43 osoby).

Wykres 8. Zapadalność na biegunki u dzieci do lat 2 w powiecie gostyńskim w latach 2012 - 2021

Diagnostykę laboratoryjną w celu potwierdzenia czynnika etiologicznego biegunki wykonano jedynie u 37 chorych - w ośmiu przypadkach potwierdzono obecność *adenowirusów*, w pięciu przypadkach obecność *rotawirusów*, natomiast u pozostałych dzieci, u których wykonano badanie, nie stwierdzono obecności drobnoustrojów chorobotwórczych. Najwięcej biegunek u dzieci do lat 2 zarejestrowano w III kwartale 2021 roku. Podobnie jak w latach poprzednich, w 2021 roku w powiecie gostyńskim nie zgłoszono przypadków zachorowań na *dur brzuszny*, *dury rzekome*, *czerwonkę bakteryjną* oraz *jersiniozę*, nie zarejestrowano również *zatruc grzybami* czy *zatruc innymi toksycznymi substancjami spożytymi jako pokarm*.

1. 3. Gruźlica

W 2021 roku w powiecie gostyńskim zarejestrowano 4 przypadki *gruźlicy płuc* (wsp. zap. - 5,30) - wszystkie potwierdzone zostały bakteriologicznie (BK+). Zachorowania wystąpiły u osób zamieszkujących na wsi - 3 kobiet i mężczyzny w wieku od 19 do 58 lat. Nadzorem lekarskim objęte zostały 92 osoby pozostające w bliskim kontakcie z chorymi. W 1 przypadku zakażenie *Mycobacterium tuberculosis complex* mogło być związane z narażeniem zawodowym, gdyż chora w miejscu pracy pozostawała w stałym kontakcie z pacjentami chorymi na gruźlicę. Sytuacja epidemiologiczna dotycząca zachorowań na gruźlicę płuc w powiecie gostyńskim jest stabilna, zapadalność od kilku lat utrzymuje się na stosunkowo wyrównanym poziomie (tabela 3). W 2021 roku, podobnie jak w roku poprzednim, nie zgłoszono zachorowań na *gruźlicę pozapłucną* (tabela 3).

Tabela 3. Liczba zachorowań na gruźlicę w powiecie gostyńskim w latach 2012 - 2021

Lata	Postać kliniczna	Gruźlica płucna		Gruźlica pozapłucna		Ogółem
		BK+	BK-	BK+	BK-	
2012		-	-	-	-	-
2013		1	1	-	-	2
2014		7	3	-	-	10
2015		1	2	-	-	3
2016		3	1	-	-	4
2017		1	-	1	-	2
2018		2	4	1	-	7
2019		3	-	1	-	4
2020		2	-	-	-	2
2021		4	-	-	-	4

1. 4. Wirusowe zapalenia wątroby

Wirusowe zapalenie wątroby typu A

W 2021 roku, podobnie jak w roku poprzednim, nie zgłoszono zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu A. Ostatnie przypadki zachorowań na WZW typu A w powiecie gostyńskim zarejestrowano w 2017 roku (wsp. zap. - 5,26).

Wirusowe zapalenie wątroby typu B

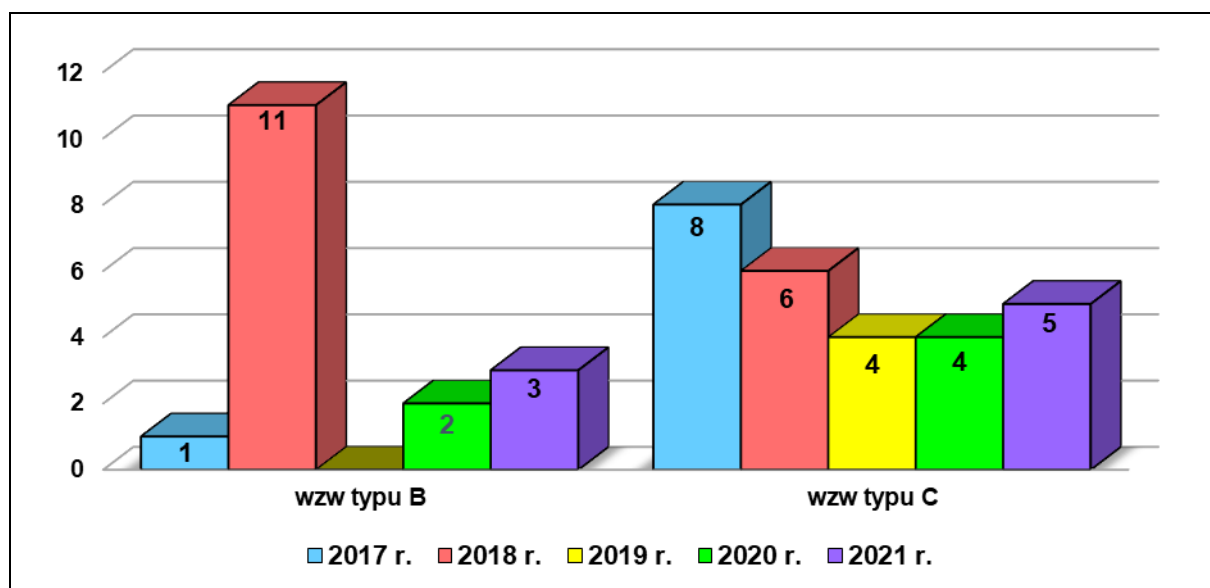
Ogółem zarejestrowano 3 przypadki wirusowego zapalenia wątroby typu B (wykres 9), tj. o jedno zachorowanie więcej niż w roku poprzednim (wsp. zap. - 3,97). Zakażenia HBV rozpoznano u 65 - letniej kobiety mieszkającej w mieście oraz 2 mężczyzn w wieku 55 i 71 lat mieszkających na wsi. Zachorowania nie były związane z narażeniem zawodowym, chorzy nie byli w przeszłości szczepieni przeciw WZW typu B.

Wirusowe zapalenie wątroby typu C

Zapadalność na wirusowe zapalenie wątroby typu C w 2021 roku była nieznacznie wyższa niż w roku 2020 (wykres 9). Ogółem zarejestrowano 5 zachorowań (wsp. zap. - 6,62), które zdiagnozowano u trzech kobiet i dwóch mężczyzn w wieku od 24 do 53 lat.

Zapadalność była niemal 3 - krotnie wyższa wśród osób mieszkających na wsi. Na podstawie przeprowadzonych wywiadów epidemiologicznych ustalono, iż we wszystkich przypadkach najbardziej prawdopodobną drogą szerzenia się zakażenia były wykonywane w przeszłości zabiegi medyczne.

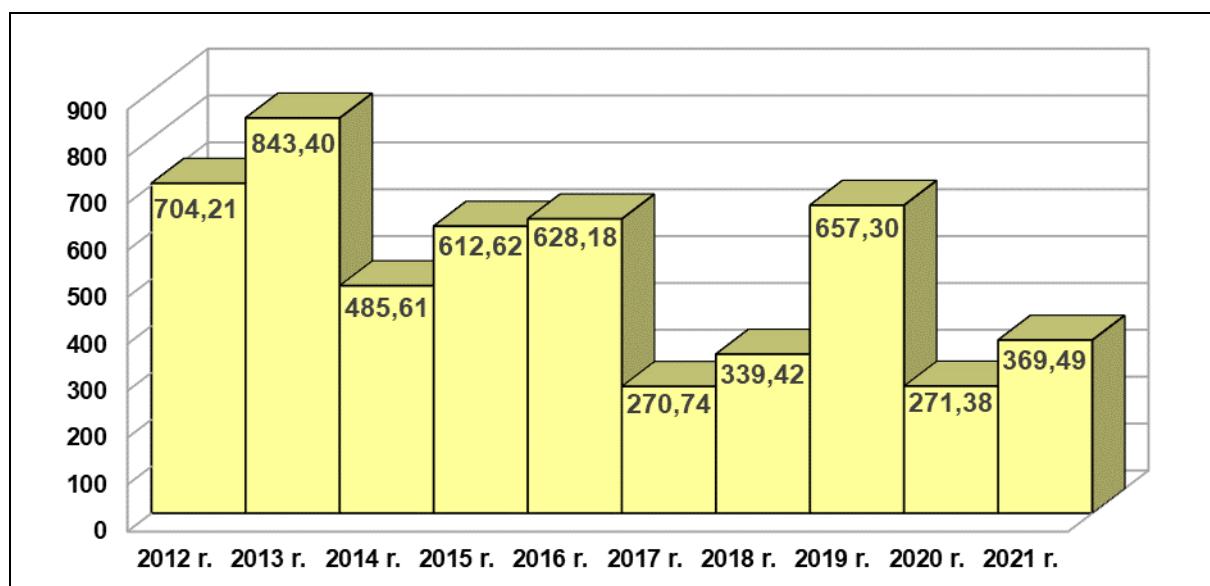
Wykres 9. Liczba zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby typu B i C w powiecie gostyńskim w latach 2017 - 2021

1. 5. Zachorowania na choroby zakaźne wieku dziecięcego

Niezmiennie od wielu lat najczęściej występującą chorobą zakaźną wieku dziecięcego w powiecie gostyńskim jest *ospa wietrzna*. Zapadalność w 2021 roku była wyższa o 36% w porównaniu do roku 2020 (wykres 10) - ogółem zarejestrowano 279 przypadków ospy wietrznej (wsp. zap. - 369,49). Podobnie jak w latach poprzednich na ospę wietrzną najczęściej chorowały dzieci w grupach wieku od 0 do 4 lat (156 zachorowań) oraz od 5 do 9 lat (102 zachorowania). Zachorowalność była wyższa wśród mężczyzn oraz mieszkańców wsi. Jeden przypadek ospy wietrznej dotyczył osoby, która uprzednio została zaszczepiona przeciw tej chorobie - dziecko otrzymało 2 dawki szczepionki, objawy choroby pojawiły się po 4 latach od zaszczepienia.

Wykres 10. Zapadalność na ospę wietrzną w powiecie gostyńskim w latach 2012 - 2021

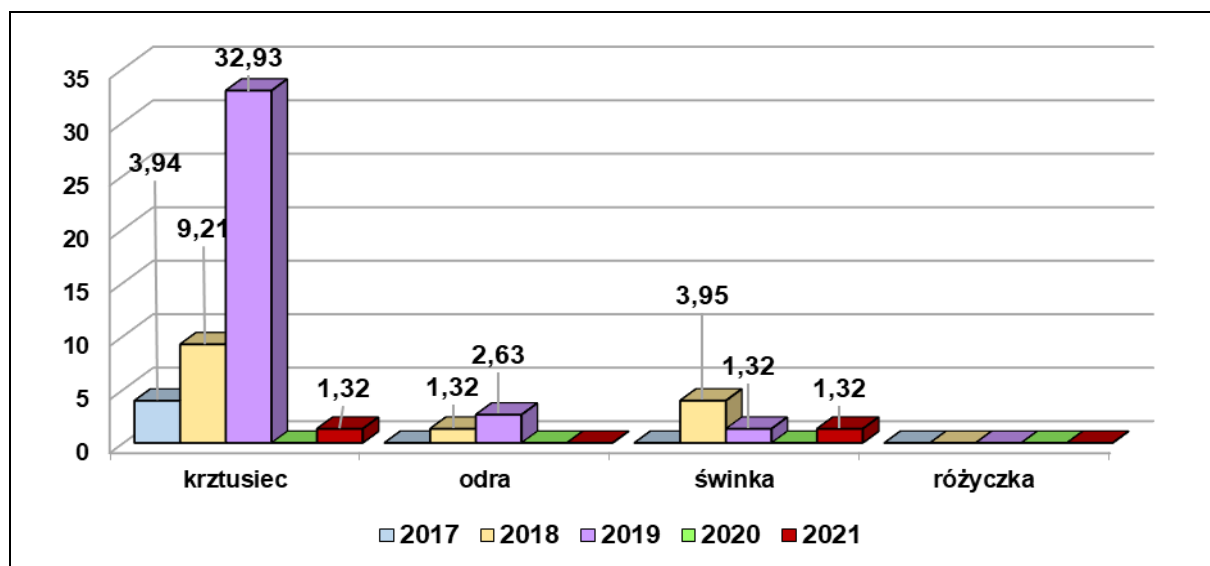

Sytuację epidemiologiczną w zakresie zapadalności na choroby zakaźne wieku dziecięcego, takie jak *krztusiec*, *świnka*, *odra*, *różyczka* i *szkarlatyna*, w ciągu ostatnich pięciu lat można uznać za stabilną - sezonowe wzrosty zapadalności obserwowano jedynie w przypadku krztuśca, w odróżnieniu od pozostałych jednostek chorobowych, które występowały sporadycznie (wykres 11). W 2021 roku w powiecie gostyńskim nie zgłoszono zachorowań na odrę i różyczkę. Zarejestrowano natomiast po jednym przypadku krztuśca, nagminnego zapalenia przyusznic oraz szkarlatyny (wsp. zap. - 1,32). Zachorowanie na *krztusiec* wystąpiło w kwietniu 2021 roku u 3 - letniej dziewczynki i zostało potwierdzone badaniami laboratoryjnymi. Dziecko hospitalizowano, w wyniku zastosowanego leczenia nastąpiła poprawa stanu zdrowia. Dziewczynka szczepiona była przeciw krztuścowi zgodnie z Programem Szczepień Ochronnych, otrzymała 4 dawki szczepionki - od przyjęcia ostatniej dawki do wystąpienia objawów choroby upłynął rok i 9 miesięcy.

Nagminne zapalenie przyusznic rozpoznano u 3 - letniej dziewczynki. Dziecko leczone było ambulatoryjnie - u chorej nie wykonano badań laboratoryjnych w celu potwierdzenia diagnozy. Objawy infekcji u dziecka wystąpiły po ponad 2 latach od przyjęcia pierwszej dawki szczepionki MMR II przeciw odrze, śwince i różyczce.

Szkarlatynę rozpoznano u 4 letniego chłopca - diagnoza nie została potwierdzona badaniami laboratoryjnymi.

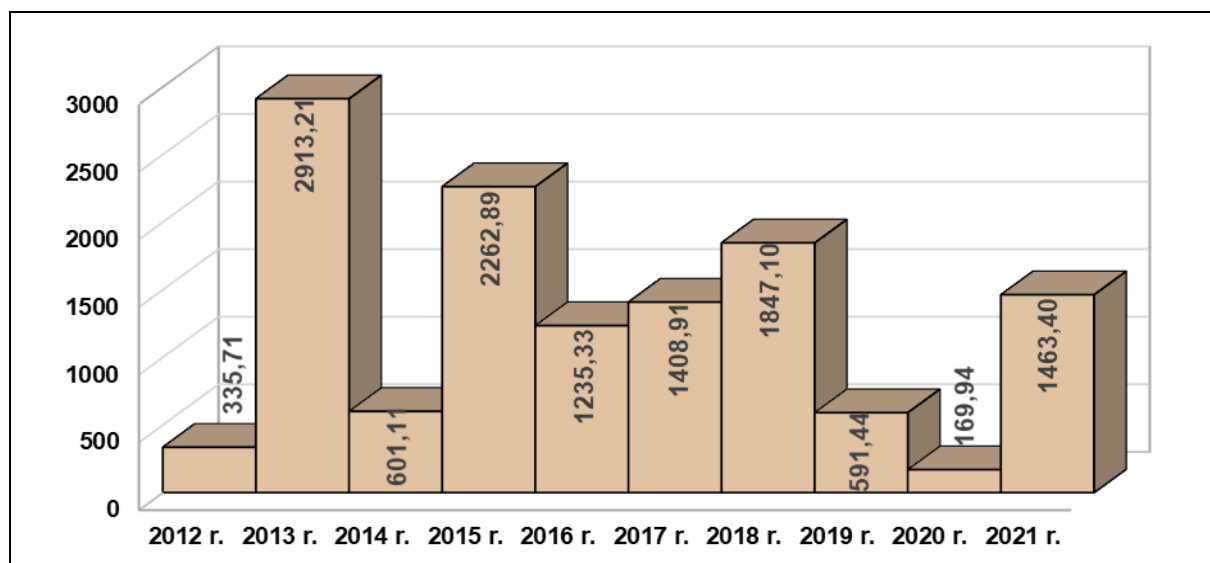
Wykres 11. Zapadalność na krztusiec, odrę, świnkę i różyczkę w powiecie gostyńskim w latach 2017 - 2021

1. 6. Zachorowania na grypę

W 2021 roku w powiecie gostyńskim zgłoszono 1105 przypadków zachorowań/podejrzeń zachorowań na **grypę** (wsp. zap. - 1463,40), z czego żaden nie został potwierdzony badaniami laboratoryjnymi. Liczba zachorowań była niemal 9 - krotnie wyższa w porównaniu do roku 2020 (wykres 12). 95% ogólnej liczby chorych stanowiły osoby w wieku powyżej lat 14 (wsp. zap. - 1683,48); zapadalność na grypę w tej grupie wiekowej była 4 - krotnie wyższa w porównaniu do grupy osób w wieku poniżej lat 14 (wsp. zap. - 401,23), w odróżnieniu od poprzednich sezonów epidemicznych, w których obserwowano odwrotne trendy. Niemal wszystkie przypadki grypy zgłoszono w IV kwartale 2021 roku, przy czym szczyt zachorowań wystąpił w listopadzie. 6 osób skierowano do szpitala z powodu nasilonych objawów ze strony układu oddechowego - 83% osób wymagających hospitalizacji stanowiły dzieci w wieku od 0 do 4 lat. Nie odnotowano zgonów z powodu grypy.

Wykres 12. Zapadalność na gripę w powiecie gostyńskim w latach 2012 - 2021

1. 7. Neuroinfekcje oraz choroby: meningokokowa, pneumokokowa i wywołana przez *Haemophilus influenzae*

Neuroinfekcje

Zapadalność na neuroinfekcje była 2 - krotnie wyższa w porównaniu do roku 2020.

Ogółem w 2021 roku zarejestrowano 4 przypadki neuroinfekcji (wsp. zap. - 5,30):

- 2 zachorowania na wirusowe, nieokreślone zapalenie opon mózgowo - rdzeniowych (A87.9), które rozpoznano u 42 - letniej kobiety oraz 31 - letniego mężczyzny,
- 1 przypadek zapalenia opon mózgowo - rdzeniowych wywołanego przez *Streptococcus pneumoniae* u 81 - letniego mężczyzny, oraz
- 1 przypadek nieokreślonego zapalenia mózgu i rdzenia kręgowego u 31 - letniego mężczyzny.

Częstość zachorowań w mieście i na wsi była równa.

Nieokreślone wirusowe zapalenie opon mózgowo - rdzeniowych, które wystąpiło u dwojga pacjentów, zdiagnozowano na podstawie objawów klinicznych oraz oceny ogólnych parametrów płynu mózgowo - rdzeniowego; u jednego z chorych wykonano badanie molekularne PMR, jednak uzyskano negatywny wynik testu. U pacjenta chorego na nieokreślone zapalenie mózgu i rdzenia kręgowego przeprowadzone badania mikrobiologiczne płynu mózgowo - rdzeniowego (posiew, badanie wirusologiczne) nie pozwoliły na określenie czynnika etiologicznego zakażenia.

Inwazyjna choroba meningokokowa

W 2021 roku w powiecie gostyńskim utrzymała się korzystna sytuacja epidemiologiczna w zakresie zapadalności na inwazyjną chorobę meningokokową - w ciągu ostatnich 3 lat nie zgłoszono ani jednego zachorowania, natomiast w latach 2017 - 2018 odnotowano pojedyncze przypadki zakażeń wywołanych przez *Neisseria meningitidis* (wsp. zap. - 1,32).

Inwazyjna choroba pneumokokowa

W 2021 roku w powiecie gostyńskim zarejestrowano 4 przypadki inwazyjnej choroby wywołanej przez *Streptococcus pneumoniae* - zapadalność osiągnęła taką samą wartość jak w roku 2019 (wsp. zap. 5,30), natomiast w roku poprzednim zachorowań nie odnotowano. W ciągu ostatniej dekady liczba chorych na inwazyjną chorobę pneumokokową w powiecie gostyńskim ulegała wahaniom, najwyższą zapadalność odnotowano w 2016 roku, w którym zarejestrowano 5 przypadków inwazyjnych zakażeń *Streptococcus pneumoniae* (wsp. zap. - 6,57). Zachorowania na inwazyjną chorobę pneumokokową zarejestrowane w 2021 roku wystąpiły u 2 kobiet i 2 mężczyzn w wieku od 34 do 81 lat. U 81 - letniego mężczyzny zachorowanie przebiegało pod postacią neuroinfekcji - u chorego zdiagnozowano pneumokokowe zapalenie opon mózgowo - rdzeniowych.

W pozostałych przypadkach u pacjentów rozpoznano posocznicę, przy czym u dwóch osób dodatkowo wystąpiło zapalenie płuc. Zapadalność na inwazyjną chorobę pneumokokową była wyższa wśród mieszkańców wsi; wszystkich chorych hospitalizowano.

Inwazyjna choroba wywołana przez Haemophilus influenzae. Od wielu lat w powiecie gostyńskim nie zarejestrowano zachorowań na inwazyjne choroby wywołane przez *Haemophilus influenzae*.

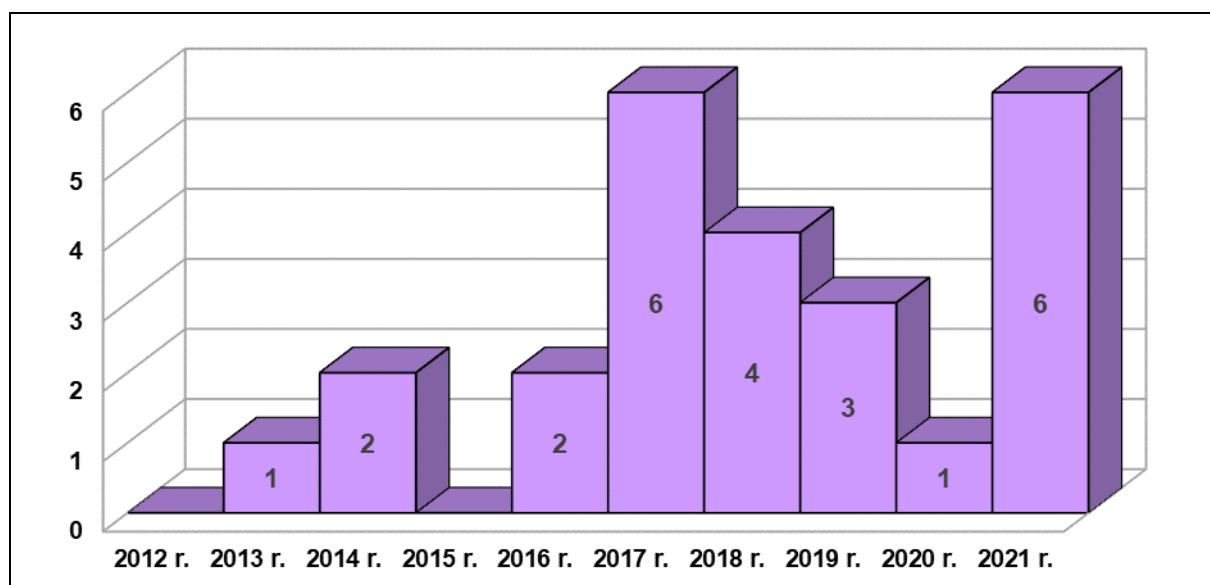
1. 8. Choroby przenoszone drogą płciową

W latach 2019 - 2021 w powiecie gostyńskim nie odnotowano zachorowań na choroby przenoszone drogą płciową.

1. 9. Choroby odzwierzęce

W 2021 roku, podobnie jak w latach 2012 - 2020, nie zgłoszono zachorowań na choroby odzwierzęce u ludzi, takie jak: włośnica, leptospiroza, tasiemczyce, czy toksoplazmoza. Nie zarejestrowano również listeriozy - ostatni przypadek zakażenia *Listeria monocytogenes* w powiecie gostyńskim odnotowano w 2019 roku (wsp. zap. - 1,32). W 2021 roku obserwowano zwiększoną zachorowalność na boreliozę. Ogółem zarejestrowano 6 przypadków zachorowań (wsp. zap. - 7,95), u pięciorga pacjentów rozpoznano postać skórny choroby (rumień wędrujący), natomiast u jednego - neuroboreliozę. Zachorowania występowały zarówno u dzieci, jak i u dorosłych - nie stwierdzono przynależności chorych do grup kluczowych szczególnie narażonych na zakażenie. Neuroboreliozę zdiagnozowano u 13 - letniego chłopca mieszkającego na wsi. U dziecka wystąpiło obwodowe, lewostronne porażenie nerwu twarzewego, około miesiąca wcześniej rodzice obserwowali również rumień wędrujący. Dziecko leczone było w szpitalu. Zachorowanie potwierdzono badaniami laboratoryjnymi. W 2021 roku na boreliozę częściej chorowały kobiety, natomiast rozkład zachorowań w mieście i na wsi kształtował się na takim samym poziomie. W ciągu ostatnich lat zapadalność na boreliozę w powiecie gostyńskim ulegała sezonowym wahaniom, rokrocznie notuje się od jednego do kilku przypadków zachorowań (wykres 13).

Wykres 13. Zapadalność na boreliozę w powiecie gostyńskim w latach 2012 - 2021

W 2021 roku zgłoszono 56 przypadków *pokąsań, względnie innego kontaktu ludzi ze zwierzętami podejrzanymi o wściekliznę*. Szczepienie przeciw wściekliznie podjęto u 2 osób, nie odnotowano przypadków wścieklizny wśród zwierząt.

2. Występowanie ognisk epidemicznych w podmiotach wykonujących działalność leczniczą w powiecie gostyńskim w 2021 roku

W 2021 roku w szpitalach zlokalizowanych na terenie powiatu gostyńskiego zarejestrowano wyłącznie ogniska epidemiczne wywołane przez wirusa SARS-CoV-2. Ogniska wystąpiły w oddziałach: ginekologiczno - położniczym, chorób wewnętrznych, medycyny paliatywnej, rehabilitacji neurologicznej, a także w zakładzie opiekuńczo - leczniczym. W ogniskach szpitalnych łącznie zachorowały 132 osoby, z czego 80% stanowili pacjenci. 73 osoby hospitalizowano, w 18 przypadkach stwierdzono zgon z powodu COVID-19. Ognisko epidemiczne wywołane przez SARS-CoV-2 wystąpiło również w placówce, w której równolegle funkcjonuje zakład opiekuńczo - leczniczy oraz dom seniora. W ognisku tym zachorowało 47 osób, w tym 34 pacjentów/mieszkańców domu opieki; 4 osoby zmarły.

3. Realizacja szczepień ochronnych

W 2021 roku na terenie powiatu gostyńskiego realizacja programu szczepień ochronnych prowadzona była w 23 podmiotach, w tym:

- ✓ w 19 punktach szczepień lekarzy podstawowej opieki zdrowotnej,
- ✓ w oddziale noworodkowym Samodzielnego Publicznego Zespołu Opieki Zdrowotnej w Gostyniu,
- ✓ w 3 innych placówkach, w których realizowane są wyłącznie szczepienia obowiązkowe u osób narażonych w sposób szczególny na zakażenie (poradnia chirurgiczna, ambulatorium Szpitala w Gostyniu, stacja dializ).

W 2021 roku przeprowadzono 11 kontroli sanitarnych w zakresie realizacji i wykonawstwa szczepień ochronnych u świadczeniodawców prowadzących działalność leczniczą na terenie powiatu gostyńskiego. W przypadku pozostałych świadczeniodawców ocenę realizacji Programu Szczepień Ochronnych, prowadzenia dokumentacji z wykonanych szczepień, gospodarki szczepionkami oraz zachowania warunków łańcucha chłodniczego, oparto na wynikach kontroli przeprowadzonych w latach poprzednich, bieżącej analizie

dokumentacji dotyczącej aktualnego zużycia i stanu ilościowego preparatów szczepionkowych znajdujących się w placówkach, przekazywanej każdego miesiąca do PSSE w Gostyniu, a także dokumentacji wewnętrznej prowadzonej w Stacji. W 2021 roku na terenie powiatu gostyńskiego nie stwierdzono nieprawidłowości dotyczących przechowywania, transportu, a także terminów ważności preparatów szczepionkowych.

W 2021 roku wśród osób zaszczepionych na terenie powiatu gostyńskiego zgłoszono **20 niepożądanych odczynów poszczepiennych** (o 11 przypadków więcej niż w 2020 roku), z czego 75% stanowiły odczyny po podaniu szczepionek przeciw COVID-19.

Wśród innych preparatów, po których wystąpiły niepożądane odczyny poszczepienne znalazły się:

- ✓ szczepionka BCG przeciw gruźlicy,
- ✓ szczepionka Euvax B przeciw wirusowemu zapaleniu wątroby typu B,
- ✓ szczepionka DTP przeciw błonicy, tężcowi i krztuścowi,
- ✓ szczepionka ACT-Hib przeciw zakażeniom inwazyjnym wywołanym przez *Haemophilus influenzae* typu b,
- ✓ szczepionka Hexacima przeciw błonicy, tężcowi, krztuścowi, WZW typu B, poliomyelitis oraz zakażeniom inwazyjnym wywołanym przez *Haemophilus influenzae* typu b,
- ✓ szczepionka MMR VAX PRO przeciw odrze, śwince i różyczce,
- ✓ szczepionki PREVENAR 13 i Synflorix przeciw zakażeniom inwazyjnym wywołanym przez *Streptococcus pneumoniae*,
- ✓ szczepionka Rotateq przeciw rotawirusom,
- ✓ szczepionka VARILRIX przeciw ospie wietrznej,
- ✓ szczepionka Bexsero przeciw zakażeniom inwazyjnym wywołanym przez meningokoki typu B,

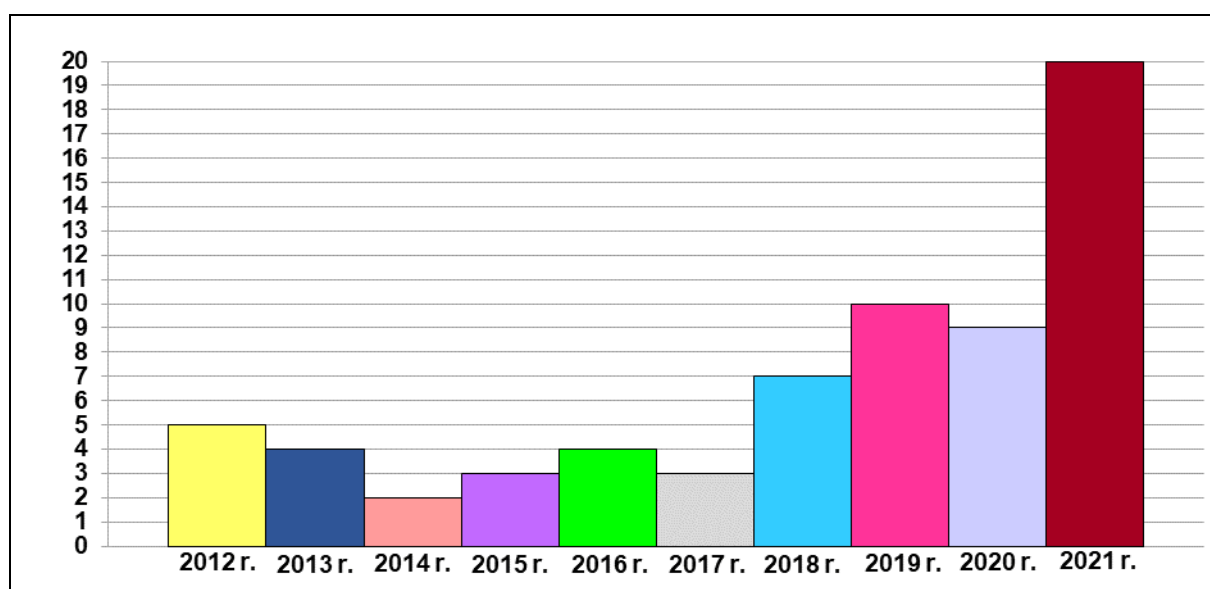
przy czym u trojga dzieci NOP-y wystąpiły po jednoczasowym szczepieniu co najmniej dwoma w/w szczepionkami.

Najczęściej pojawiającymi się niepożądanymi reakcjami po szczepieniu przeciw COVID-19 były: gorączka, ból głowy, wymioty oraz wysypka. 10 odczynów zakwalifikowanych zostało jako łagodne, 4 jako poważne (między innymi: niedowidzenie trwające około pół godziny oraz silny kilkugodzinny ból głowy, wstrząs anafilaktyczny, epizod hypotoniczno - hyporeaktywny z omdleniem, zaburzenia pracy układu krążenia), 1 jako ciężki (epizod hypotoniczno - hyporeaktywny z utratą przytomności i bezdechem wymagający podjęcia akcji reanimacyjnej i hospitalizacji). Niepożądane odczyny poszczepienne, które wystąpiły u dzieci szczepionych w ramach Programu Szczepień Ochronnych zakwalifikowano jako

łagodne (3 osoby) i poważne (2 osoby). Łagodne NOP-y wystąpiły pod postacią krosty ropnej, gorączki, nasilonego odczynu w miejscu wkłucia, niepokoju, wysypki/reakcji alergicznej, natomiast poważne - między innymi pod postacią epizodu hypotoniczno - hyporeaktywnego. U wszystkich osób, u których rozpoznano niepożądany odczyn poszczenienny, w tym również po szczepieniu przeciw COVID-19, nastąpił pełny powrót do zdrowia.

Liczbę niepożądanych odczynów poszczeniennych w powiecie gostyńskim w latach 2012 - 2021 przedstawiono na wykresie 14.

Wykres 14. Liczba niepożądanych odczynów poszczeniennych w powiecie gostyńskim w latach 2012 - 2021

W stosunku do roku 2020 odsetek dzieci nieszczepionych z powodu uchylania się rodziców od wykonania obowiązku szczepień w ramach obowiązkowego Programu Szczepień Ochronnych spadł o 8,3%. Na koniec roku 2021 w powiecie gostyńskim w 43 rodzinach nie poddano szczepieniom 53 dzieci, co stanowi 0,33% populacji mieszkańców powiatu gostyńskiego w wieku od 1 do 19 roku życia.

4. Podsumowanie

1. W 2021 roku zarejestrowano ogółem 3 524 przypadki *zakażeń SARS-CoV-2*, co stanowi 4,7% populacji powiatu gostyńskiego. Zapadalność na COVID-19 była wyższa o 33% w porównaniu do roku 2020, zgłoszono 138 zgonów z powodu COVID-19.
2. Wskaźniki zapadalności dla większości zgłoszonych do nadzoru jednostek chorobowych były wyższe w porównaniu do roku 2020, jednak nie odbiegały one znacząco od wartości notowanych w latach wcześniejszych. W 2021 roku najbardziej zauważalny był wzrost liczby zachorowań na grypę/infekcje grypopodobne, jednak żaden przypadek zachorowania nie został potwierdzony badaniami laboratoryjnymi. Wśród chorób zakaźnych o wyższych wskaźnikach zapadalności wymienić można również ospę wietrzną, biegunki u dzieci do lat 2 oraz zakażenia jelitowe, pozostałe zachorowania występowały jednostkowo.
3. Po raz pierwszy od wielu lat w powiecie gostyńskim odnotowano niewielki spadek liczby dzieci nieszczepionych z powodu uchylania się rodziców od wykonania obowiązku szczepień ochronnych. W stosunku do roku 2020 odsetek dzieci niezaszczepionych zgodnie z obowiązkowym Programem Szczepień Ochronnych był niższy o 8,3%.

STAN SANITARNY OBIEKTÓW UŻYTECZNOŚCI PUBLICZNEJ

1. Wprowadzenie

W roku 2021 w ewidencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu znajdowały się ogółem 303 obiekty użyteczności publicznej (łącznie z piaskownicami i placami zabaw, stanowiącymi tereny rekreacyjne). Kontrolę przeprowadzono w 52 obiektach, co stanowi 17% skontrolowanych obiektów, spośród wszystkich obiektów użyteczności publicznej.

Kontroli poddano:

- zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu, odnowy biologicznej (w tym solaria, siłownie i gabinety masażu) oraz inne zakłady, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna z usług – skontrolowano 24 obiekty spośród 147 ujętych w ewidencji, co stanowi 16%,
- obiekty hotelarskie, motele, pensjonaty i inne, w których świadczone są usługi hotelarskie - skontrolowano 8 obiektów spośród 24 ujętych w ewidencji, co stanowi 33%,
- domy pomocy społecznej – skontrolowano 3 spośród 4 tego rodzaju obiektów, co stanowi 75%,
- placówki zapewniające całodobową opiekę – skontrolowano 100% obiektów,
- ustępy publiczne ogółem - skontrolowano 1 ustęp spośród 6 ujętych w ewidencji, co stanowi 17%,
- cmentarze, dom przedpogrzebowy - skontrolowano 1 obiekt spośród 25 ujętych w ewidencji, co stanowi 1%,
- inne obiekty użyteczności publicznej, tj. obiekty kulturalne i sportowe, stacje paliw, pralnie, zakłady pogrzebowe, przystanki komunikacyjne, usługi transportowe oraz parkingi - skontrolowano 12 obiektów spośród 42 ujętych w ewidencji, co stanowi 29 %,
- a także pływalnie krytą.

Pracownicy Sekcji Higieny Komunalnej Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Gostyniu, w ramach działań bieżącego nadzoru sanitarnego w zakresie przestrzegania wymagań określonych w rozporządzeniu Ministra Zdrowia, w sprawie zakażenia wirusem SARS-CoV-2, przeprowadzili liczne kontrole, podczas których nie stwierdzono nieprawidłowości naruszających przepisy prawne.

2. Stan sanitarny wybranych rodzajów obiektów

2.1. Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu, odnowy biologicznej, inne zakłady, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna z usług

W ewidencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu w roku 2021 znajdowało się ogółem 147 obiektów, zakwalifikowanych do tej grupy (w porównaniu z rokiem ubiegłym liczba ta uległa zmniejszeniu o 13 obiektów), co ujęto w Tabeli Nr 1.

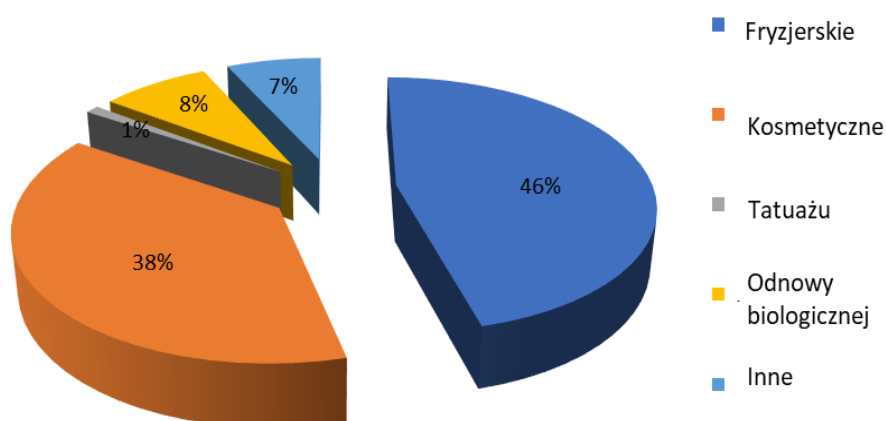

Tabela Nr 1. Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu, odnowy biologicznej i inne

Typ zakładów	Liczba zakładów w ewidencji	Udział w grupie [%]	Liczba skontrolowanych zakładów	% skontrolowanych obiektów
Fryzjerskie	68	46	11	16
Kosmetyczne	55	38	8	15
Zakłady tatuażu	2	1	1	50
Odnowy biologicznej	12	8	4	33
Inne (w których świadczone jest więcej niż jedna z ww. usług)	10	7	0	0
Ogółem	147	100	24	16

Na poniższym wykresie (Wykres Nr 1) przedstawiono udział poszczególnych zakładów, funkcjonujących na terenie powiatu gostyńskiego w roku 2021. Największy udział obiektów w tej grupie stanowiły zakłady fryzjerskie - 46%, następnie zakłady kosmetyczne - 38%, kolejno zakłady odnowy biologicznej - 8%, zakłady świadczące łącznie więcej niż jedną z usług fryzjerskich, kosmetycznych, (tzw. inne) – 7% oraz tatuażu 1%.

Obiekty użyteczności publicznej

Wykres Nr 2. Zestawienie udziału poszczególnych obiektów użyteczności publicznej za rok 2021

Największy spadek da się zauważyć wśród zakładów kosmetycznych, o 8 obiektów mniej, a niżeli w roku ubiegłym. Na przestrzeni całego roku powstały 4 nowe gabinety kosmetyczne. Ponadto, jeden z obiektów „z grupy inne zakłady, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna z usług” został zakwalifikowany do tej grupy z uwagi na zaprzestanie wykonywania usług solaryjnych. 13 zakładów kosmetycznych zakończyło swoją działalność gospodarczą. Na ogół, we wszystkich gabinetach kosmetycznych, wykonywane były podstawowe zabiegi z zakresu: manicure, pedicure, henny brwi i rzęs, depilacji ciała, makijaży, zabiegów pielęgnacyjnych na twarz, oczyszczania manualnego twarzy, masażu twarzy. Ponadto, w 1 zakładzie, spośród wszystkich skontrolowanych obiektów, wykonywane były również zabiegi z zakresu medycyny estetycznej. Kontrole 8 salonów kosmetycznych nie wykazały nieprawidłowości w funkcjonowaniu obiektów.

Spadek o 5 obiektów, w porównaniu z rokiem ubiegłym, widoczny był w zakładach, w których świadczone są łącznie więcej niż jedna z usług: fryzjerskich, kosmetycznych, odnowy biologicznej i tatuażu. Powstał 1 tego typu obiekt, a 5 obiektów z tej grupy zakończyło swoją działalność. Ponadto, jeden z obiektów został zakwalifikowany do grupy „zakłady kosmetyczne” z powodu zaprzestania wykonywania usług solaryjnych. W miesiącach, w których zaplanowano kontrole tych obiektów, w kraju ogłoszono zakaz prowadzenia tego typu działalności, w związku ze zwiększoną liczbą zachorowań na COVID-19.

Zmniejszyła się również o 2 liczba obiektów, zaklasyfikowanych do grupy zakłady fryzjerskie. Na przestrzeni całego roku powstał 1 nowy gabinet fryzjerski, natomiast 3 z zakładów zakończyły swoją działalność gospodarczą. W skontrolowanych 11 gabinetach fryzjerskich świadczone były usługi w zakresie strzyżenia, farbowania, pielęgnacji i upiększania włosów. Nie stwierdzono nieprawidłowości w funkcjonowaniu obiektów. W porównaniu z rokiem 2020, liczba obiektów świadczących usługi tatuażu pozostała bez zmian. W ewidencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu na rok 2021 znajdowały się 2 studia tatuażu, skontrolowano 1 obiekt, nie stwierdzono nieprawidłowości.

W roku 2021 wzrosła natomiast o 2 liczba obiektów należących do grupy odnowy biologicznej. Skontrolowano 4 obiekty tej grupy, nie wykazano nieprawidłowości w funkcjonowaniu obiektów. W zakładach fryzjerskich, kosmetycznych, odnowy biologicznej i tatuażu, w trakcie świadczonych usług, istniało ryzyko zagrożenia epidemiologicznego, w związku z czym, zarówno personel zakładów, jak i ich właściciele, zobowiązani byli do utrzymywania pomieszczeń, ich wyposażenia, a także sprzętu w odpowiednim stanie

sanitarno–higienicznym. Właściciele wszystkich skontrolowanych zakładów posiadali i stosowali procedury zapewniające ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi. Podczas kontroli tych obiektów, głównie zakładów kosmetycznych i tatuażu, szczególną uwagę zwracano na postępowanie z odpadami niebezpiecznymi, powstającymi przy wykonywaniu zabiegów, podczas których może dojść do naruszenia ciągłości tkanek skóry. Odpady o ostrych końcach i krawędziach gromadzone były w specjalnych, czerwonych pojemnikach, uniemożliwiających ich ponowne otwarcie. Pojemniki z odpadami medycznymi identyfikowano kodem odpadów w nim przechowywanych, nazwą wytwórcy, a także datą i godziną otwarcia oraz zamknięcia pojemnika. Pojemniki wraz z innymi odpadami niebezpiecznymi o kodzie 18 01 03, po upływie 72 godzin, przenoszono ze stanowiska pracy do urządzenia chłodniczego i tam przechowywano do 30 dni, a następnie zlecano odbiór firmie posiadającej odpowiednie zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie odbioru i przekazywania do utylizacji odpadów niebezpiecznych. Wszystkie skontrolowane zakłady, wytwarzające tego rodzaju odpady, posiadały procedury, określające sposób postępowania z tymi odpadami.

We wszystkich skontrolowanych zakładach prowadzono dezynfekcję sprzętu i urządzeń. Dezynfekcja narzędzi kosmetycznych i fryzjerskich prowadzona była za pomocą preparatów o szerokim spektrum działania. Sposób prowadzonej dezynfekcji nie budził zastrzeżeń, a stosowane środki dezynfekcyjne posiadały aktualne terminy ważności. W obiektach tej grupy najczęściej przeprowadzano dezynfekcję narzędzi z udziałem wanierek ultradźwiękowych. Coraz częściej, właścicielki gabinetów, w procesie dekontaminacji materiału skażonego, stosowały oprócz mycia i dezynfekcji, sterylizację z użyciem autoklawu. Wybrane narzędzia, sprzęt, bądź urządzenia umieszczano w sterylnym rękawie foliowym, bądź w gotowych pakietach do sterylizacji i umieszczano w autoklawie, dobierając odpowiedni program.

W zakładach kosmetycznych i tatuażu powszechnie stosowano bieliznę jednorazowego użytku. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie postępowania z bielizną czystą i brudną. Bielizna wielokrotnego użytku na ogół prana była we własnym zakresie, poza zakładem.

Wszystkie skontrolowane zakłady podłączone były do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. W pomieszczeniach, w których wykonywano usługi, zamontowana była wentylacja grawitacyjna, sporadycznie - klimatyzacja. W wentylację mechaniczną wyposażone były głównie pomieszczenia sanitarno-higieniczne dla klientów i personelu.

Skontrolowane obiekty utrzymane były w dobrym stanie sanitarno–technicznym. Nie stwierdzono nieprawidłowości w funkcjonowaniu zakładów. Na właścicieli zakładów nie nałożono mandatów i nie prowadzono postępowania administracyjnego. Pracownicy Inspekcji Sanitarnej, podczas kontroli sanitarnych, kładli nacisk na przestrzeganie zarówno przez personel, jak i przez klientów, zasad bezpieczeństwa w związku z rozprzestrzeniającym się wirusem SARS-CoV-2. We wszystkich skontrolowanych obiektach wprowadzone były procedury zgodnie z wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego.

2. 2. Placówki zapewniające całodobową opiekę

Na terenie powiatu gostyńskiego funkcjonują 2 tego rodzaju obiekty: Dom Seniora w Szelejewie Drugim, należący do Domu Zdrowia i Spokoju Sp. z o.o. Szelejewo Drugie 10a, 63-820 Piaski oraz obiekt, który w 2021 został wpisany do rejestru Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu - Bonifraterski Ośrodek Interwencji Kryzysowej i Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie os. Marysin 1, 63-820 Piaski.

W 2021 roku kontroli poddano obydwa obiekty: pierwszy - zgodnie z harmonogramem, drugi - na wniosek kierownika obiektu. Dom Seniora przeznaczony jest dla osób niepełnosprawnych, przewlekle chorych lub w podeszłym wieku. Istnieje również możliwość przyjęcia zarówno pacjentów sprawnych, wymagających jedynie pomocy w czynnościach życia codziennego, jak i pacjentów leżących. Obiekt w całości przystosowany jest dla potrzeb osób niepełnosprawnych.

Źródło: <http://dzis.eu/dom-seniora/galeria.html>

Ogółem w obiekcie znajdowało się 30 pokoi (48 miejsc noclegowych) z przynależnymi łazienkami wraz z systemem przywoławczym. Sprzątanie i dezynfekcja prowadzona jest codziennie przez osoby zatrudnione do wykonywania czynności porządkowych. Brudna bielizna prana jest przez firmę zewnętrzną, posiadającą stosowne uprawnienia, natomiast odzież osobista pacjentów w pralni, zlokalizowanej na terenie obiektu. Opieka medyczna pensjonariuszy sprawowana jest przez lekarzy i pielęgniarki w gabinetach lekarskich, należących do Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego, mieszczącego się na 1 piętrze budynku, w związku z czym w Domu Seniora nie wytwarza się odpadów medycznych niebezpiecznych. Placówka posiada pomieszczenie pro morte do przechowywania zwłok, do momentu ich odbioru przez Zakład pogrzebowy. W obiekcie dostępne są 2 apartamenty przeznaczone na nocleg dla rodzin odwiedzających tutejszych pensjonariuszy, bibliotekę, świetlicę oraz jadalnię. W otoczeniu obiektu wydzielono plac zieleni wraz z ławeczkami, fontanną oraz brukowe alejki, parking dla samochodów gości tutejszych pacjentów. Obiekt dysponuje dwoma tarasami dla osób przebywających i odwiedzających.

Bonifraterski Ośrodek Interwencji Kryzysowej i Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie to placówka całodobowa, świadcząca specjalistyczne usługi psychologiczne, prawne, pracy socjalnej i hostelowe dla osób i rodzin będących ofiarami przemocy lub znajdujących się w innej sytuacji kryzysowej. Dysponuje 15 miejscami hostelowymi.

Źródło: <https://gostynska.pl>

Zarówno pomieszczenia, jak i otoczenia obiektów utrzymane były w dobrym stanie sanitarno-porządkowym. Obydwa ośrodki przygotowane były do świadczenia usług w trakcie trwania epidemii COVID-19.

2. 3. Domy Pomocy Społecznej

Pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu znajdują się 4 Domy Pomocy Społecznej: w Chumiętkach, Chwałkowie, Rogowie i Zimnowodzie.

Kontroli poddano 3 spośród 4 obiektów:

- Dom Pomocy Społecznej w Chumiętkach - dla osób przewlekle somatycznie chorych, z liczbą miejsc 114. Na dzień kontroli w placówce przebywało 102 pensjonariuszy. Dom Pomocy Społecznej w Chumiętkach to kompleks budynków mieszkalnych. Mieszkańcy mają zapewnione zajęcia terapeutyczne w pracowni plastycznej, biblioterapii oraz zajęcia rehabilitacyjne. Opiekę pielęgniarską nad mieszkańcami sprawuje firma zewnętrzna. Postępowanie z odpadami niebezpiecznymi prowadzone jest w zakresie działalności spółki pielęgniarskiej. Dom Pomocy Społecznej posiada umowę z firmą zewnętrzną świadczącą usługi pralnicze. Prace porządkowe wykonują mieszkańcy w ramach terapii. Placówka posiada, w przyziemiu, pomieszczenie pro morte z dwoma miejscami do przechowywania ciał zmarłych, do czasu zabrania zwłok przez zakład pogrzebowy. Na terenie obiektu wydzielono alejki spacerowe, wokół założono rabaty kwiatowe.

Źródło: <https://dps.chumietki>

- Dom Pomocy Społecznej w Chwałkowie - dla osób niepełnosprawnych intelektualnie z liczbą miejsc 87. Na dzień kontroli w placówce przebywało 87 pensjonariuszy.

Źródło: <http://radiopoznan.fm/informacje/pozostale/dps-w-chwalkowie>

Sprzątaniem pomieszczeń zajmują się opiekunowie z pomocą bardziej sprawnych mieszkańców. Pranie bielizny brudnej oraz odzieży pensjonariuszy odbywa się w obiekcie, w pomieszczeniach pralni, z użyciem urządzeń piorących i suszących, przez mieszkańców DPS. Magazynowaniem oraz przekazywaniem odpadów medycznych do unieszkodliwiania, zajmuje się firma zewnętrzna, która sprawuje opiekę pielęgniarską nad mieszkańcami, na mocy porozumienia zawartego z Dyrektorem Placówki. W obiekcie znajduje się sala rehabilitacji ruchowej. Po ukończeniu trwających prac remontowych, pensjonariusze będą mieli możliwość korzystania z pracowni terapii zajęciowej oraz z zajęć plastyczno-technicznych, z pracowni komputerowej, pracowni edukacyjnej (ergoterapii) oraz ze świetlicy. Dom Pomocy Społecznej w Chwałkowie nie posiada pomieszczenia pro-morte. Obiekt położony jest w parku o zabytkowym drzewostanie, wydzielono miejsca do rekreacji, boisko, alejki spacerowe z ławeczkami.

Źródło: <https://gostynska.pl>

▪ Dom Pomocy Społecznej w Zimnowodzie - dla osób dorosłych, niepełnosprawnych intelektualnie, z liczbą miejsc 67. Na dzień kontroli w placówce przebywało 67 pensjonariuszy. Budynki obiektu przystosowane są do potrzeb osób niepełnosprawnych ruchowo. Placówka realizuje indywidualny plan wsparcia, oparty na czynnościach dnia codziennego. Pracownik pierwszego kontaktu jest odpowiedzialny za mieszkańca domu (jeden pracownik ma pod opieką 3 mieszkańców). Sprzątaniem pokoi mieszkalnych oraz praniem bielizny wielkokrotnego użytku zajmują się mieszkańcy, wszystkie czynności wykonują pod opieką pracownika pierwszego kontaktu. W roku 2021r. zaprzestano wytwarzania odpadów medycznych o kodzie 18 01 03, w związku z faktem, iż placówka nie zatrudnia pielęgniarki, a w obiekcie nastąpiła likwidacja gabinetu zabiegowego. Dom Pomocy Społecznej w Zimnowodzie nie posiada pomieszczenia pro-morte. Pałac położony jest w zespole parkowym, w którym wytyczone są alejki spacerowe nad stawami. Park porośnięty jest starodrzewem.

Pomieszczenia, urządzenia i otoczenia obiektów utrzymane były w dobrym stanie sanitarno-porządkowym. Skontrolowane Domy Pomocy Społecznej były przygotowane do realizacji zadań w dobie epidemii Covid-19.

W roku 2021, trzy Podmioty z tej grupy, w ramach monitoringu wewnętrznego pobrały z instalacji wewnętrznej, budynków Domu Pomocy Społecznej: w Chumiętkach, Chwałkowie i Rogowie, próbki wody w kierunku badań na obecność bakterii z rodzaju *Legionella sp.* We wszystkich pobranych próbkach wody nie wykryto w/w bakterii, dzięki czemu próbki te były zgodne z wymaganiami określonymi w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

2. 4. Obiekty hotelarskie, motele, pensjonaty i inne, w których świadczone są usługi hotelarskie

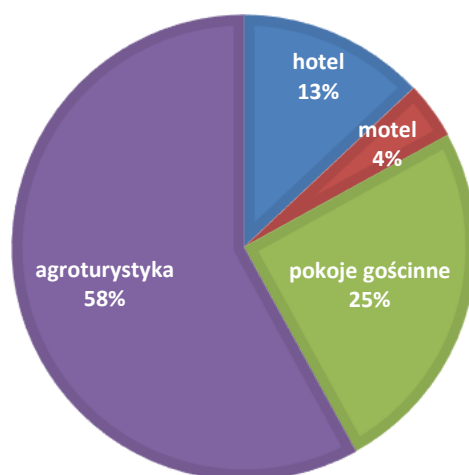
W roku 2021 zewidencjonowano ogółem 24 obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie. Należą do nich: hotele, motel, obiekty z pokojami gościnnymi oraz obiekty agroturystyczne, co przedstawiono w Tabeli Nr 2.

Tabela Nr 2. Hotele, motele, pensjonaty i inne obiekty, w których świadczone są usługi hotelarskie

Typ zakładów	Liczba zakładów w ewidencji	Udział % w grupie	Liczba skontrolowanych zakładów	% skontrolowanych zakładów
Hotele	3	13	1	33
Motele	1	4	1	100
Obiekty z pokojami gościnnymi	6	25	5	83
Agroturystyki	14	58	1	7
Ogółem	24	100	8	33

Kontroli sanitarnej poddano 8 obiektów spośród 24, co stanowi 33% wszystkich obiektów tej grupy. Na poniższym wykresie (Wykres Nr 2) przedstawiono procentowy udział obiektów świadczących usługi hotelarskie. Znaczną większość obiektów, świadczących usługi hotelarskie w powiecie gostyńskim, stanowiły agroturystyki. W porównaniu z rokiem ubiegłym, ogólna liczba obiektów, w których świadczone były usługi hotelarskie zwiększyła się o 1. Hotel „Podleśna” zaprzestał prowadzenia działalności, do rejestru obiektów dodano natomiast nowy obiekt - Apart Hotel. Do rejestru podmiotów, będących pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu, wpisany został jeden obiekt typu agroturystyka.

OBIEKTY, W KTÓRYCH ŚWIADCZONE SĄ USŁUGI HOTELARSKIE

Wykres Nr 2. Udział obiektów użyteczności publicznej, świadczących usługi hotelarskie za rok 2021.

Przeprowadzone kontrole w obiektach świadczących usługi hotelarskie dotyczyły m.in.: ogólnego stanu sanitarno-technicznego; zaopatrzenia w bieżącą wodę ciepłą i zimną; jakości wody; gospodarki ściekami i odpadami; postępowania z czystą i brudną bielizną; zaopatrzenia w środki czystości; dezynfekcji pomieszczeń, urządzeń i sprzętów; czystości i porządku w obiektach oraz w ich otoczeniu, dokumentacji zdrowotnej pracowników, przestrzegania zapisów ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu oraz przeciwdziałania i zapobiegania szerzeniu się zakażeń wirusem SARS-CoV-2.

Źródło zaopatrzenia w wodę obiektów tej grupy stanowiły wodociągi publiczne sieciowe. Jakość dostarczanej wody odpowiadała wymaganiom stawianym wodzie do spożycia przez ludzi. Ścieki komunalne z większości obiektów odprowadzane były do sieci kanalizacyjnej, bądź do zbiorników bezodpływowych. Pranie bielizny prowadzone było zarówno w pralniach własnych obiektów, jak i w pralniach zewnętrznych. Pralnie zewnętrzne zapewniały również transport bielizny czystej i brudnej. Skontrolowane obiekty przechowywały bieliznę czystą w wydzielonych na ten cel szafach lub magazynach z odpowiednimi regałami oraz posiadały wydzielone miejsca do składania bielizny brudnej. Obiekty wyposażone były w środki czystościowe i dezynfekcyjne. Zabiegi dezynsekcji i deratyzacji wykonywane były zazwyczaj przez firmy zewnętrzne. W żadnym z kontrolowanych obiektów nie stwierdzono uchybień we wskazanym zakresie. Obiekty były przygotowane do świadczenia usług hotelarskich w trakcie trwania epidemii COVID-19. Właściciele obiektów zapewnili bezpieczeństwo zarówno pracownikom, jak i gościom,

dostosowali obiekty do wytycznych Ministerstwa Rozwoju opracowanych w konsultacji z Głównym Inspektorem Sanitarnym.

2. 5. Ustępy publiczne

W roku 2021 w ewidencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu, niezmiennie od wielu lat, znajdowało się 6 obiektów, klasyfikowanych jako ustępy publiczne. Jeden obiekt tej grupy, należący do Kongregacji Oratorium św. Filipa Nerii, poddano kontroli sanitarnej.

W skontrolowanym obiekcie znajdowały się odrębne toalety, przeznaczone dla kobiet i mężczyzn, wyposażone w podstawowe środki higieny osobistej. Obiekt przystosowany jest dla osób niepełnosprawnych ruchowo. W obiekcie zamontowano wentylację mechaniczną, włączaną automatycznie. Wyodrębniono pomieszczenie socjalno-porządkowe, wyposażone w sprzęt porządkowy oraz preparaty myjąco-dezynfekujące. Źródłem zaopatrzenia w wodę jest wodociąg publiczny sieciowy, ścieki odprowadzane są do kanalizacji miejskiej. Pomieszczenia, urządzenia i elementy wyposażenia w skontrolowanym obiekcie utrzymane były w dobrym stanie sanitarno-technicznym. Dostosowano obiekt do funkcjonowania toalet publicznych w stanie epidemii, wprowadzając wzmożone zasady wietrzenia, czyszczenia i dezynfekcji pomieszczeń.

2. 6. Obiekty komunikacji publicznej

Pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu znajduje się Dworzec Autobusowy w Gostyniu. W roku 2021 odstąpiono od kontroli sanitarnej tego obiektu oraz środków transportu do przewozów pasażerskich, ze względu na zmienioną specyfikę działania stacji sanitarnych, związaną z wystąpieniem zagrożenia epidemiologicznego na naszym terenie.

2. 7. Cmentarze i domy przedpogrzebowe

Na terenie powiatu gostyńskiego znajdują się 24 cmentarze oraz jeden dom przedpogrzebowy.

Źródło: <https://gostyn24.pl/>

W roku 2021 kontroli sanitarnej poddano Dom Przedpogrzebowy w Gostyniu, zlokalizowany w bezpośrednim sąsiedztwie Cmentarza Parafialnego. W obiekcie wydzielono pomieszczenie chłodni z dwoma szafami chłodniczymi do przechowywania zwłok. W obiekcie znajdowało się również pomieszczenie sanitarno-higieniczne, zaopatrzone w podstawowe środki higieny osobistej. Źródłem zaopatrzenia w wodę jest wodociąg sieciowy publiczny Gostyń. Ścieki odprowadzane są do sieci kanalizacyjnej. W obiekcie wydzielono miejsce do przechowywania sprzętu oraz środków do utrzymania czystości. Sprzątanie i dezynfekcja prowadzone były na bieżąco, codziennie przez pracowników. Podmiot zawarł Umowę na wykonywanie usług w zakresie odbioru, transportu i przekazywania do utylizacji odpadów medycznych zawarte z Firmą zewnętrzną, posiadającą stosowane uprawnienia. Na terenie Domu Przedpogrzebowego wydzielono pomieszczenie magazynowe zaopatrzone w urządzenie chłodnicze do czasowego magazynowania odpadów medycznych. Zarówno w pomieszczeniu sanitarno-higienicznym jak i pomieszczeniu do czasowego magazynowania odpadów medycznych zamontowano wentylację mechaniczną, włączaną automatycznie. Skontrolowany obiekt utrzymany był w dobrym stanie sanitarno-technicznym.

2. 8. Inne obiekty użyteczności publicznej

Źródło: <https://muzeum.gostyn>

W roku 2021 kontroli poddano także obiekty, klasyfikowane jako inne obiekty użyteczności publicznej, co ujęto w Tabeli Nr 3. W porównaniu z rokiem 2020, liczba obiektów zakwalifikowanych do tej grupy, zwiększyła się o 3 podmioty. Do obiektów kulturalnych wpisano w rejestr ewidencji 2 obiekty, tj. kino oraz muzeum. Zwiększyła się również liczba stacji paliw – w roku 2021r. został oddany do użytku 1 obiekt tego typu.

Tabela Nr 3. Inne obiekty użyteczności publicznej

Typ obiektu	Liczba obiektów w ewidencji	Liczba skontrolowanych obiektów	% skontrolowanych obiektów
Kulturalno-sportowe	6	4	67
Stadiony	1	1	100
Stacje paliw	19	1	5
Pralnie	6	3	50
Zakłady pogrzebowe	4	3	75
Przystanki komunikacyjne	1	0	0
Usługi transportowe	2	0	0
Parkingi	3	0	0
Ogółem	43	12	30

Obiekty kulturalno-sportowe

W roku 2021 przeprowadzono 4 kontrole sanitarne obiektów kulturalno-sportowych, takich jak: muzeum, kręgielnia, kina oraz hali widowiskowo-sportowej (na skutek anonimowego zgłoszenia dotyczącego braku przestrzegania wytycznych rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 26 lutego 2021r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii).

Muzeum to obiekt świadczący usługi z zakresu kultury. W obiekcie znajdowały się 3 sale wystawowe, pomieszczenia administracyjne oraz socjalne dla pracowników, punkt kasowy oraz pomieszczenia socjalno-higieniczne dla osób odwiedzających muzeum.

O czystość i porządek dbała osoba zatrudniona na stanowisku obsługi muzeum. Budynek Muzeum podłączony był do systemu antywłamaniowego.

Kręgielnia to obiekt kulturalno-sportowy, w którym wydzielono pomieszczenie kręgielni, wyposażone w 6 torów kręglarskich wraz z monitorami elektronicznymi, 3 pulpity sterując, telewizor oraz komputer sterujący wszystkimi dostępnymi systemami elektronicznymi. Ponadto, na terenie obiektu znajdowały się trybuny wyposażone w miejsca siedzące. W roku 2021 wykonano następujące prace remontowe: odmalowano hol główny, zamontowano płytki podłogowe; wymieniono schody prowadzące z holu głównego do holu na piętrze oraz zamontowano wykładzinę i panele podłogowe.

Kino „Pod Kopułą” dysponuje jedną salą wyświetlania filmów ze 198 miejscami siedzącymi. W obiekcie znajdowało się stanowisko kasowe, salka z zapleczem socjalnym oraz pomieszczenia sanitarno-higieniczne. Obiekt był zaopatrzony w wodę przeznaczoną do spożycia przez wodociąg sieciowy publiczny. Ścieki odprowadzane były do sieci kanalizacyjnej.

Hala widowisko-sportowa – usytuowana jest w budynku szkoły podstawowej w Poniecu. Podczas kontroli sanitarnej Prezes Zarządu zapewniał, że na bieżąco śledzi zmiany w przepisach prawa, dotyczących stanu epidemii oraz realizuje nakazy i zakazy w nich zawarte. Dezynfekcja oraz czynności porządkowe pomieszczeń i sprzętu sportowego prowadzone były codziennie, na bieżąco oraz po zakończonym dniu pracy. Za wykonywanie usług w zakresie czynności porządkowych odpowiedzialne były 4 osoby zatrudnione w porach zmianowych. Prowadzone były rejestry sprzątanania poszczególnych pomieszczeń. Na terenie obiektu wydzielono pomieszczenie gospodarcze, przeznaczone do przechowywania środków myjąco-dezynfekujących oraz sprzętu porządkowego.

Wszystkie obiekty, ich wyposażenie oraz otaczający teren utrzymane były w dobrym stanie sanitarno-technicznym. Ponadto, obiekty były przygotowane do świadczenia usług w trakcie trwania epidemii wirusa SARS-CoV-2. Właściciele obiektów dostosowali swoje branże do wytycznych Ministerstwa Rozwoju opracowanych w konsultacji z Głównym Inspektorem Sanitarnym.

Stadion

Na terenie stadionu dostępne są ogółem 3 boiska sportowe, przeznaczone do treningów piłki nożnej oraz zawodów lekkoatletycznych. Duże boisko posiada czterotorową bieżnię o nawierzchni tartanowej. Mniejsze boiska przeznaczone są do treningów piłki nożnej. Jedno z nich zostało zmodernizowane: założono sztuczną murawę, ogrodzenie, zamontowano nowe oświetlenie. Dodatkowo zakupiono 2 nowe boksy dla zawodników rezerwowych.

W sąsiedztwie stadionu umieszczono trybuny liczące około 1200 miejsc siedzących oraz pawilon dla spikera. Do kontrolowanego obiektu przynależy również hala namiotowa, zimą wykorzystywana jako lodowisko, latem będąca obiektem do gry w tenisa. Na terenie obiektu wydzielono również pomieszczenia sanitarno-higieniczne (oddzielnie damskie i męskie) oraz szatnie: damskie i męskie, w sąsiedztwie których zapewniono dostęp do kabin prysznicowych. Teren wokół obiektu utrzymany był w dobrym stanie porządkowym, oświetlony, monitorowany.

Pralnie

Największy zakład pralniczy, świadczący najszerszy zakres usług, zajmuje się praniem bielizny szpitalnej, hotelowej, gastronomicznej oraz odzieży roboczej z różnych zakładów pracy. Pozostałe, skontrolowane zakłady pralnicze świadczą usługi w zakresie pralniczo-prasowalniczym: pościeli, obrusów, kocy z obiektów użyteczności publicznej oraz usługi w zakresie pralniczo-prasowalniczym odzieży ochronnej, bielizny hotelowej, gastronomicznej oraz odzieży prywatnych klientów. W obiektach tej grupy, oprócz pomieszczeń świadczenia usług prania, suszenia oraz prasowania, znajdowały się również pomieszczenia sanitarno-higieniczne. W pomieszczeniach wykonywania usług zamontowano wentylacje grawitacyjne oraz wentylację mechaniczną, z oddzielnym podłączeniem do zespołów wentylacyjnych dla strefy czystej i brudnej. W pomieszczeniach sanitarno-higienicznych zamontowano wentylację mechaniczną, włączaną automatycznie. We wszystkich skontrolowanych obiektach wydzielono miejsca bądź magazynki składowania bielizny brudnej oraz bielizny czystej, z zachowaną segregacją. Na terenie kontrolowanych obiektów wszystkich pracowników obowiązywał regulamin ogólny pralni. Zachowano ruch jednokierunkowy – od przyjmowania do wydawania bielizny. Zakłady posiadały instrukcje prania, a bielizna gotowa do wydania była odpowiednio identyfikowana. Środki piorąco-dezynfekujące, stosowane do prania odzieży, posiadały aktualne terminy ważności. Obiekty zaopatrzone były w wodę przeznaczoną do spożycia. Źródłem zaopatrzenia w wodę były wodociągi sieciowe publiczne. Ścieki odprowadzane były do sieci kanalizacyjnej. Na terenie obiektów wydzielono pomieszczenia gospodarcze, przeznaczone do przechowywania środków myjąco-dezynfekujących. Dezynfekcja oraz czynności porządkowe pomieszczeń prowadzone były codziennie po zakończonym dniu pracy przez pracowników. Pomieszczenia i wyposażenie obiektów utrzymane były w dobrym stanie sanitarno-technicznym.

Ponadto, podczas kontroli sanitarnych skontrolowano **12 środków transportu do przewozu bielizny**. Wnętrza samochodów były czyste i zdezynfekowane, wyposażone w apteczkę pierwszej pomocy medycznej oraz pojemniki na odpady komunalne.

We wszystkich skontrolowanych środkach transportu kabina kierowcy oddzielona była od wnętrza komory przewozowej. Środki transportu do przewozu bielizny znajdowały się w dobrym stanie sanitarno-technicznym.

Stacje paliw

W roku 2021 przeprowadzono kontrolę sanitarną jednej stacji paliw. Na stacji paliw, oprócz pomieszczenia świadczenia usług sprzedaży, znajdowały się również pomieszczenia socjalne dla pracowników i pomieszczenia sanitarno-higieniczne, w których zamontowano wentylację mechaniczną. Źródłem zaopatrzenia w wodę był wodociąg sieciowy publiczny. Ścieki odprowadzane były do sieci kanalizacyjnej. Na terenie obiektu wydzielono pomieszczenie gospodarcze przeznaczone do przechowywania środków myjąco-dezynfekujących. Dezynfekcja oraz czynności porządkowe pomieszczeń prowadzone były codziennie, przez pracowników. Skontrolowany podmiot posiadał wpis do rejestru podmiotów przywożących, z którego wynikało, iż paliwo dostarczane było ze wskazanych terminalów, zgodnie z obowiązującymi przepisami. Pomieszczenia i wyposażenie obiektu utrzymane były w dobrym stanie sanitarno-technicznym.

Zakłady Pogrzebowe

W roku 2021r. skontrolowano 3 Zakłady Pogrzebowe, zajmujące się przygotowaniem zwłok do pochówku oraz ich transportem. Tylko jeden z kontrolowanych zakładów wyposażony jest w chłodnię. Zakłady pogrzebowe, które nie mają na swoim wyposażeniu chłodni, korzystają z kostnic lub z pomieszczeń pobliskich chłodni (należących do szpitala, bądź parafii). Gotowość do świadczenia usług w zakresie pochówku zwłok osób zmarłych na choroby wysoce zakaźne wyraził właściciel jednego zakładu. W dwóch zakładach pogrzebowych, stwierdzono nieprawidłowości, m.in.: brak opracowanych i wdrożonych procedur, mówiących o postępowaniu z odpadami o kodzie 18 01 03 oraz brak pojemników wielokrotnego użycia, służących do transportu tych odpadów, brak pojemników wielokrotnego użycia, służących do transportu tych odpadów oraz brak urządzenia chłodniczego do wstępnego magazynowania tych odpadów. Nieprawidłowości zostały usunięte zgodnie ze wskazanym terminem.

Ponadto, skontrolowano ogółem 6 środków transportu do przewozu zwłok i szczątków ludzkich. Skontrolowane środki transportu drogowego przeznaczone do przewozu zwłok i szczątków ludzkich: zarejestrowane były i użytkowane zgodnie z przeznaczeniem, trwale oznakowane; posiadały odizolowaną kabinę kierowcy od części przeznaczonej na umieszczenie zwłok lub szczątków ludzkich; w części przeznaczonej na umieszczenie zwłok albo szczątków ludzkich nie posiadały miejsc siedzących; posiadały zabezpieczenie

przed przesuwaniem się trumny lub pojemnika na zwłoki albo szczątki ludzkie podczas przewozu; posiadały podłogę wykonaną z materiału łatwo zmywalnego i odpornego na działanie środków dezynfekujących; posiadały wydzielone miejsce na przechowywanie środków dezynfekcyjnych, jednorazowych rękawic ochronnych, ręczników jednorazowego użytku oraz worków i kombinezonów na zwłoki. Skontrolowane środki transportu, przeznaczone do przewozu zwłok i szczątków ludzkich, utrzymane były w dobrym stanie sanitarno-porządkowym i sanitarno-technicznym.

3. Pływalnie

Na terenie powiatu gostyńskiego funkcjonuje jedna, całoroczna, pływania kryta. W 2021 roku przeprowadzono kontrolę sanitarną obiektu. Przedmiotem w/w kontroli było: sprawdzenie stanu sanitarno-technicznego obiektu, tj. poszczególnych pomieszczeń: hali basenowej – a w niej wszystkich niecek basenowych, strefy saun, siłowni fitness, szatni, solarium oraz zaplecza pływalni wraz z system uzdatniania wody do kąpieli. Wszystkie skontrolowane pomieszczenia pływalni utrzymane były w dobrym stanie sanitarno-porządkowym i sanitarno-technicznym.

*Pływalnia Kryta „Na Fali” w Gostyniu
Autor: Ośrodek Sportu i Rekreacji w Gostyniu, ul. Starogostyńska 9a, 63-800 Gostyń*

W roku 2021 Inspekcja Sanitarna wraz z Zarządzającym Pływalnią prowadzili nadzór nad jakością wody ciepłej. W ramach urzędowej kontroli pobrano z instalacji wewnętrznej Pływalni próbki wody ciepłej, które zostały przebadane w kierunku obecności

mikroorganizmów *Legionella sp.* Uzyskane wyniki wykazały iż, system wody ciepłej na Pływalni Krytej „Na Fali” w Gostyniu jest pod kontrolą Zarządzającego Pływalnią.

Jakość wody przeznaczonej do kąpieli była monitorowana przez cały rok. Badania prowadziła zarówno Inspekcja Sanitarna jak i Zarządzający pływalnią. Systematyka wykonywanych badań zapewniła bezpieczne warunki dla osób korzystających z pływalni. W ramach kontroli urzędowej oraz w ramach kontroli wewnętrznej wykonywano analizy laboratoryjne próbek wody pod kątem zanieczyszczeń bakteriologicznych oraz w zakresie parametrów fizyko-chemicznych. Łącznie w ramach kontroli urzędowej i kontroli wewnętrznej poddano analizie bakteriologicznej: 149 próbek oraz fizyko-chemicznej: 107 próbek. Woda na pływalni w nieckach: basenu sportowego, basenu rekreacyjnego, w brodziku, w niecce jacuzzi oraz w systemach cyrkulacji wcześniej wymienionych niecek basenowych w badanym zakresie bakteriologicznym oraz chemicznym odpowiadała wymaganiom określonym w załączniku Nr 1 i Nr 2 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015r. w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach (Dz. U. poz. 2016). W związku z ogłoszonym w dniu 20 marca 2020r. na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanem epidemii oraz rządowymi ograniczeniami w prowadzeniu poszczególnych działalności gospodarczych, obiekt był zamknięty w dniach od 1 stycznia do 14 lutego 2021r. oraz od 19 marca do 4 maja 2021r. Podczas przerw wykonano następujące prace na hali basenowej: wymiana wody we wszystkich nieckach, uzupełnianie fug w basenie rekreacyjnym, sportowym i brodziku, modernizacja w niecce brodzika oraz montaż atrakcji wodnej dla najmłodszych dzieci.

4. Podsumowanie

1. W zakresie stanu sanitarno-technicznego obiektów użyteczności publicznej nie stwierdzono nieprawidłowości.
2. We wszystkich skontrolowanych obiektach gospodarkę odpadami prowadzono zgodnie z obowiązującymi przepisami.
3. We wszystkich obiektach użyteczności publicznej przestrzegano zapisów ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu, wyrobów tytoniowych i e- papierosów.
4. Skontrolowane obiekty były przygotowane do świadczenia usług w trakcie trwania epidemii COVID-19. Zarządzający obiektami zapewnili bezpieczeństwo osobom korzystającym z usług poprzez respektowanie nakazów i zakazów, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

5. Na skutek trwającego stanu epidemii oraz rządowych ograniczeń w prowadzeniu poszczególnych działalności gospodarczych, w przeciwieństwie do lat ubiegłych, dało się zauważyć znaczące zamknięcie obiektów realizujących usługi kosmetyczne, fryzjerskie bądź łączone.
6. Odnotowano wzrost liczby obiektów mających na celu poprawę kondycji ciała i zdrowia.
7. Poprzez regularne prace remontowe kontrolowanych obiektów sukcesywnie polepszano jakość świadczonych usług i komfort osób z nich korzystających.
8. W analizowanych próbkach wody nie stwierdzono zanieczyszczeń bakteriologicznych oraz przekroczeń parametrów fizyko-chemicznych.

STAN SANITARNY PODMIOTÓW PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ LECZNICZĄ

1. Wprowadzenie

Podmioty, wykonujące działalność leczniczą, kontrolowano w oparciu o przepisy prawne rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 marca 2019r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą (Dz.U. poz. 595, z późn. zm.). Zakres kontroli tych podmiotów obejmował głównie: stan sanitarno-techniczny obiektów; utrzymanie czystości pomieszczeń i wyposażenia; zaopatrzenie w wodę; postępowanie z bielizną czystą i brudną; postępowanie z odpadami, zarówno komunalnymi, jak i medycznymi; procesy dezynfekcji i sterylizacji; dokumentację zdrowotną personelu oraz przeciwdziałania zagrożeniom związanym z występowaniem stanu epidemii wirusa SARS-CoV-2.

2. Działalność lecznicza

Działalność lecznicza wykonywana przez podmioty lecznicze podzielona jest na grupy:

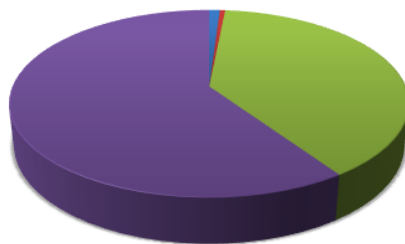
1. stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne szpitalne,
2. stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne inne niż szpitalne,
3. ambulatoryjne świadczenia zdrowotne,
4. praktyki zawodowe.

Pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu, w roku 2021, znajdowały się ogółem 184 placówki:

- 2 podmioty wykonujące stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne szpitalne,
- 1 podmiot wykonujący stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne inne niż szpitalne, tj.: zakład opiekuńczo–leczniczy,
- 71 podmiotów wykonujących ambulatoryjne świadczenia zdrowotne,
- 110 podmiotów prowadzących działalność leczniczą w ramach praktyki zawodowej.

Powyższą zależność przedstawiono na wykresie Nr 1.

Placówki znajdujące się pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu w roku 2021

- podmioty wykonujące stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne szpitalne
- podmioty wykonujące stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne inne niż szpitalne
- podmioty wykonujące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne
- podmioty prowadzące działalność leczniczą w ramach praktyki zawodowej

Wykres Nr 1. Zestawienie placówek znajdujących się pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu w roku 2021.

2.1. Podmioty lecznicze wykonujące stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne

W 2021r. w ewidencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu, znajdowały się 3 obiekty: 2 szpitale oraz 1 zakład opiekuńczo-leczniczy, wykonujące **stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne**. W porównaniu z rokiem 2020 ilość placówek w tej grupie nie zmieniła się. Działalność lecznicza w rodzaju „stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne szpitalne” świadczona jest w dwóch obiektach:

- Bonifraterskim Centrum Zdrowia Sp. z o.o. w Piaskach, os. Marysin 1, 63-820 Piaski, gdzie wykonywane są usługi w zakresie rehabilitacji pacjentów dorosłych w Szpitalnym Oddziale Rehabilitacji Neurologicznej.

Źródło: <https://bonifratrzy.pl>

- Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Gostyniu, Pl. K. Marcinkowskiego 8/9, 63-800 Gostyń. Szpital posiada w swej strukturze Zakład Opiekuńczo-Lecznicy, mieszczący się w Gostyniu, przy ul. Wrocławskiej 8, w którym przebywają pacjenci, wymagający całodobowych świadczeń pielęgnacyjnych w przebiegu choroby przewlekłej, na skutek zakończonego procesu diagnostycznego lub leczenia operacyjnego.

Źródło: <https://gostyn.naszemiasto.pl>

Działalność lecznicza w rodzaju „stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne inne niż szpitalne, tj.: zakład opiekuńczo–leczniczy” świadczona jest w obiekcie:

- Dom Zdrowia i Spokoju Sp. z o.o. Zakład Opiekuńczo–Leczniczy, Szelejewo Drugie 10A, 63-820 Piaski, gdzie pacjenci dorośli objęci są szerokim zakresem usług rehabilitacyjnych.

Źródło: <http://dzis.eu/dom-seniora/galeria.html>

Pracownicy Sekcji Higieny Komunalnej i Sekcji Epidemiologii przeprowadzili wspólnie kontrolę Samodzielnego Publicznego Zespół Opieki Zdrowotnej w Gostyniu i tym

samym, Zakładu opiekuńczo-leczniczego w Gostyniu, będącego w strukturach szpitala. Pracownicy Sekcji Epidemiologii przeprowadzili samodzielnie 1 kontrolę Zakładu Opiekuńczo-Leczniczego – Dom Zdrowia i Spokoju Sp. z o. o. w Szelejewie Drugim.

W związku z ogłoszonym w dniu 20 marca 2020 r. na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanem epidemii oraz koniecznością realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem i zapobieganiem szerzeniu się zakażeń koronawirusem SARS-CoV-2, w 2021 roku odstąpiono od kontroli w podmiotach leczniczych, wykonujących działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne świadczenia zdrowotne.

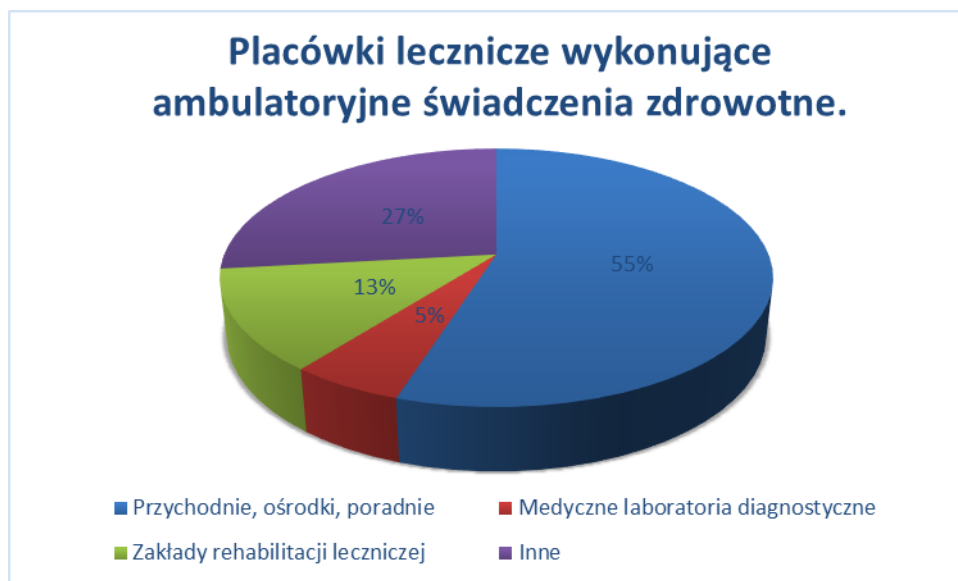
W 2021 roku, w podmiotach wykonujących działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całodobowe świadczenia zdrowotne, nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie zagadnień nadzorowanych przez pion Epidemiologii, dotyczących procesów dezynfekcji i sterylizacji materiałów, narzędzi i sprzętu medycznego wielokrotnego użycia oraz antyseptyki rąk. W stosunku do podmiotu toczy się postępowanie administracyjne w zakresie Higieny Komunalnej – obowiązuje decyzja Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego z 2020 r.

Na podstawie decyzji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu przystąpiono do prac modernizacyjnych na terenie Zakładu Opiekuńczo–Leczniczego w Gostyniu (będącego w strukturach szpitala).

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu prowadził nadzór nad jakością wody ciepłej w obiekcie szpitala oraz zakładu opiekuńczo-leczniczego. W ramach urzędowej kontroli pobrano z instalacji wewnętrznej Placówki próbki wody ciepłej, które zostały przebadane w kierunku obecności mikroorganizmów *Legionella sp.* Uzyskane wyniki wykazały iż, system wody ciepłej w budynku szpitala oraz w zakładzie opiekuńczo-leczniczym jest pod kontrolą.

2.2 Podmioty lecznicze wykonujące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne oraz działalność lecznicza wykonywana przez praktyki zawodowe

W roku 2021, w ewidencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu, znajdowało się ogółem 71 placówek **lecznictwa ambulatoryjnego**. Szczegółowy podział tych podmiotów przedstawiono na wykresie Nr 2.

Wykres Nr 2. Procentowy udział placówek leczniczych, wykonujących ambulatoryjne świadczenie zdrowotne.

Zestawienie wszystkich podmiotów leczniczych, wykonujących ambulatoryjne świadczenia zdrowotne wraz z liczbą skontrolowanych obiektów przedstawia Tabela Nr 1.

Typ placówki	Liczba placówek w ewidencji	Liczba skontrolowanych placówek	% skontrolowanych placówek
Przychodnie , ośrodki, poradnie	39	7	18
Medyczne laboratoria diagnostyczne	4	1	25
Zakłady rehabilitacji leczniczej	9	0	0
Inne	19	0	0
Ogółem	71	8	11

Tabela Nr 1. Placówki lecznicze wykonujące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne.

W roku 2021 skontrolowano 8 podmiotów, co stanowi 11% wszystkich podmiotów tej grupy, ujętych w ewidencji. Największą wartość procentową stanowiły przychodnie, tj. 39%, najmniejszą - medyczne laboratoria diagnostyczne (zaledwie 4%). Wśród placówek leczniczych, klasyfikowanych jako inne, wyróżnić możemy przede wszystkim: zespoły pielęgniarek i położnych, gabinety profilaktyki szkolnej oraz hospicja domowe. W grupie: **przychodnie, ośrodki zdrowia, poradnie, ambulatoria z izbą chorych, lecnice** znajdowało się łącznie 39 podmiotów, wykonujących działalność leczniczą. W porównaniu z rokiem 2020 liczba placówek zmniejszyła się o 2 podmioty.

W grupie: **zakłady badań diagnostycznych i medyczne laboratoria diagnostyczne**, znajdują się 4 laboratoria diagnostyczne (w 1 placówce udzielane były wyłącznie świadczenia zdrowotne w zakresie poboru materiału biologicznego do badań laboratoryjnych). Skontrolowano 1 obiekt tej grupy. Pomieszczenia skontrolowanego obiektu utrzymane były w dobrym stanie sanitarnym i technicznym.

W grupie: **zakłady rehabilitacji leczniczej** znajduje się 9 podmiotów, wykonujących działalność leczniczą. W roku 2021 odstąpiono od kontroli zaplanowanych zgodnie z harmonogramem w związku z ogłoszonym stanem epidemii oraz koniecznością realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem i zapobieganiem szerzeniu się zakażeń wirusem SARS-CoV-2.

W grupie: **podmioty lecznicze wykonujące ambulatoryjne świadczenia zdrowotne – inne**, znajdowały się ogółem 19 obiektów, o 3 obiekty mniej a niżeli w roku ubiegłym – działalność zakończyły 3 placówki Ratownictwa Medycznego. W roku 2021, w związku z ogłoszonym stanem epidemii oraz koniecznością realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem i zapobieganiem szerzeniu się zakażeń wirusem SARS-CoV-2, w powyższych obiektach kontroli nie przeprowadzono.

W roku 2021, w ewidencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu, znajdowało się ogółem 110 placówek (o 6 mniej niż w roku ubiegłym), wykonujących działalność leczniczą przez **praktyki zawodowe**. Zestawienie tych placówek, wraz z liczbą skontrolowanych obiektów przedstawia Tabela Nr 2.

Typ placówki	Liczba placówek w ewidencji	Liczba skontrolowanych placówek	% skontrolowanych placówek
Indywidualne praktyki lekarskie ogółem	28	6	21
w tym indywidualne praktyki lekarzy dentyków	19	6	32
Indywidualne, specjalistyczne praktyki lekarskie ogółem	41	2	5
w tym indywidualne specjalistyczne praktyki lekarzy dentyków	5	1	2
Grupowe praktyki lekarskie ogółem	3	2	0
w tym grupowe praktyki lekarzy dentyków	3	2	67
Indywidualne, specjalistyczne, grupowe praktyki pielęgniarek	21	0	0
Inne	17	0	0
Ogółem	110	10	9

Tabela Nr 2. Praktyki zawodowe.

W 2021r. w grupie **indywidualnych praktyk lekarskich** znajdowało się ogółem 28 praktyk zawodowych, w tym 19 indywidualnych praktyk lekarzy dentystów. Skontrolowano 6 indywidualnych praktyk lekarskich. Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

W grupie **indywidualnych specjalistycznych praktyk lekarskich**, znajdowało się ogółem 41 praktyk zawodowych, w tym 5 indywidualnych specjalistycznych praktyk lekarzy dentystów. W powyższych obiektach, przeprowadzono 2 kontrole sanitarne. Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

W ewidencji na 2021r., w **grupowych praktykach lekarskich**, znajdowały się 3 praktyki zawodowe, w tym 3 grupowe praktyki lekarzy dentystów. Przeprowadzono 2 kontrole sanitarne. Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

W pozostałych grupach, tj.:

- **indywidualne praktyki pielęgniarek** - znajdowało się 14 podmiotów,
- **indywidualne specjalistyczne praktyki pielęgniarek** - znajdowało się 5 podmiotów,
- **grupowe praktyki pielęgniarek** - znajdowały się 2 obiekty,
- **praktyka zawodowa – inne** - znajdowało się 17 podmiotów.

W powyższych grupach, kontroli nie przeprowadzono, z uwagi na konieczność realizacji zadań związanych z przeciwdziałaniem i zapobieganiem szerzeniu się zakażeń wirusem SARS-CoV-2.

5. Podsumowanie

1. Skontrolowane placówki, na ogół, utrzymane były w czystości, w dobrym stanie sanitarno-technicznym.
2. Niemal wszystkie, skontrolowane obiekty, pod względem sanitarno-technicznym, spełniają wymogi rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 marca 2019r. w sprawie szczegółowych wymagań, jakim powinny odpowiadać pomieszczenia i urządzenia podmiotu wykonującego działalność leczniczą (Dz. U. poz. 595).
3. Większość podmiotów leczniczych charakteryzuje się przestronnością i dużą przestrzenią użytkową, nowoczesnym usytuowaniem pomieszczeń i sprzętu.
4. Obiekty wykonujące działalność leczniczą posiadały opracowane i wdrożone procedury: dezynfekcji rąk, dezynfekcji powierzchni, postępowania z bielizną oraz postępowania z odpadami medycznymi.
5. We wszystkich skontrolowanych podmiotach przestrzegane były zapisy ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych.

6. Skontrolowane placówki były przygotowane do świadczenia usług medycznych w trakcie trwania epidemii COVID-19. Zarządzający obiektami zapewnili bezpieczeństwo osobom korzystającym z usług poprzez respektowanie nakazów i zakazów, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.
7. Z uwagi na trwający na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stan epidemii oraz konieczność realizacji zadań, związanych z przeciwdziałaniem i zapobieganiem szerzeniu się zakażeń wirusem SARS-CoV-2, w 2021 roku nie zrealizowano wszystkich kontroli sanitarnych, zaplanowanych w podmiotach leczniczych.

JAKOŚĆ WODY PRZEZNACZONEJ DO SPOŻYCIA

1. Wprowadzenie

W roku 2021 Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu sprawował nadzór nad jakością wody przeznaczanej do spożycia przez ludzi produkowanej przez przedsiębiorstwa wodociągowe na podstawie ustawy z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. 2021r., poz. 162), ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (Dz. U. z 2020r. poz. 2028). Badania jakości wody wykonywane były przez laboratoria Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Wymagania dotyczące jakości wody przeznaczanej do spożycia przez ludzi określone są w obowiązującym rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczanej do spożycia przez ludzi (Dz. U. poz. 2294).

2. Zaopatrzenie ludności w wodę

Obszar powiatu gostyńskiego jest zaopatrywany w wodę przeznaczoną do spożycia produkowaną przez łącznie 33 wodociągi z 34 znajdujących się w ewidencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu. Wszystkie wodociągi zasilane są wodą z ujęć podziemnych, które charakteryzują się stałym składem fizyko-chemicznym. W procesach uzdatniania wody ujmowanej z ujęć głębinowych wykorzystywane są tradycyjne metody opierające się na napowietrzaniu i filtracji. Każdy z ewidencjonowanych wodociągów pracuje w oparciu o jedno ujęcie, które stanowi jedna lub kilka studni, eksploatowanych naprzemiennie lub jednocześnie. Ujęcia wód głębinowych są odpowiednio chronione poprzez zabezpieczenie studni przed dostępem osób trzecich. Ponadto ustanowione są strefy ochrony sanitarnej ujęć wody, które są oznakowane tablicami informacyjnymi. Przedsiębiorstwa wodociągowe regularnie poddają przeglądowi oraz konserwacji urządzenia wodne wraz z siecią dystrybucyjną. Ponadto urządzenia wodne są poddawane modernizacjom i ulepszeniom wraz z postępem technologicznym. W celu utrzymania odpowiedniej jakości

wody po zakończonych pracach modernizacyjnych każdorazowo sieć dystrybucyjna podlega płukaniu i krótkotrwałemu chlorowaniu celem uniknięcia jej wtórnego zanieczyszczenia.

W 2021 roku skontrolowano wszystkie ujęcia wody. Skontrolowano stan sanitarno-techniczny wszystkich studni. Podczas kontroli nie stwierdzono źródeł zanieczyszczeń mogących wpływać na pogorszenie jakości wody. Podział wodociągów ewidencjonowanych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu ze względu na ilość produkowanej wody przedstawiono w Tabeli Nr 1.

Tabela Nr 1. Podział wodociągów ze względu na ilość produkowanej wody w m³/dobę.

<i>wodociągi o produkcji wody m³/d</i>	<i>liczba wodociągów wg ewidencji</i>	<i>liczba skontrolowanych wodociągów</i>	<i>udział w zaopatrzeniu ludności powiatu [%]</i>
<i>≤ 100</i>	3	3	1,0
<i>101 - 1 000</i>	25	25	53,6
<i>1001 - 10 000</i>	2	2	41,0
<i>Inne podmioty zaopatrujące w wodę</i>	4	4	4,4

W powyższej tabeli ujęto urządzenia wodociągowe zarządzane przez przedsiębiorstwa wodociągowe oraz inne podmioty tj. zakłady spożywcze posiadające własne ujęcia, które produkują wodę na potrzeby produkcji oraz zaopatrują ludność w wodę.

W roku 2021 pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu znajdowały się ogółem 34 wodociągi, zlokalizowane na terenie 7 gmin powiatu gostyńskiego:

- 30 publicznych,
- 4 inne podmioty zaopatrujące w wodę:
  - wodociąg zakładu Pudliszki Sp. z o.o.,
  - wodociąg Stefanowo DANKO Hodowla Roślin Spółka z o.o. Zakład Nasiennie-Rolny Szelejewo,
  - 1 lokalny wodociąg Spółdzielni Mleczarskiej w Gostyniu,
  - 1 lokalny Ardagh Glass S.A., niestanowiący zaopatrzenia mieszkańców w wodę do spożycia.

Gminy znajdujące się na granicy powiatu tj. gmina Pogorzela oraz gmina Poniec częściowo były zaopatrywane w wodę przez wodociągi, których ujęcia mieszczą się na terenie powiatu krotoszyńskiego i leszczyńskiego.

Jakość wody z wodociągów poddawana była systematycznej kontroli prowadzonej zarówno przez Powiatowego Państwowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu, jak i przez Przedsiębiorstwa wodociągowe. Zakres badań jakości wody był zgodny z zakresem określonym w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. poz. 2294).

Badania jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w zakresie monitoringu parametrów grupy A, grupy B oraz w ramach nadzoru sanitarnego wykonywane były w akredytowanych laboratoriach Państwowej Inspekcji Sanitarnej w Poznaniu oraz w Lesznie. Badania wody wykonywane przez producentów wody w ramach kontroli wewnętrznej prowadzone były w laboratoriach zewnętrznych o udokumentowanym systemie jakości badań, zatwierdzonym przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej.

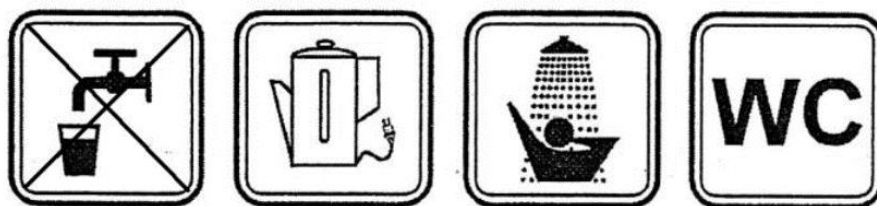
W ewidencji wodociągów powiatu gostyńskiego znajdują się 2 wodociągi objęte raportowaniem do Komisji Europejskiej. Wodociągi te podlegały raportowaniu ze względu na dużą produkcję wody tj. 1000 m³/dobę i więcej, dużą liczbę zaopatrywanej ludności tj. powyżej 5000 osób. Były to:

- wodociąg publiczny Gostyń,
- wodociąg publiczny Drzewce.

W roku 2021 w ramach monitoringu jakości wody przeznaczonej do spożycia, prowadzonego przez organy Państwowej Inspekcji Sanitarnej, pobrano do badań zgodnie z harmonogramem 188 próbek oraz w ramach nadzoru sanitarnego 48 próbek wody do spożycia. W ramach kontroli wewnętrznej prowadzonej przez przedsiębiorstwa wodociągowe pobrano łącznie 263 próbki wody przeznaczonej do spożycia, 224 próbki zgodnie z rocznym harmonogramem oraz 39 próbek w ramach działań kontrolnych przedsiębiorstw. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, woda jest w pełni bezpieczna dla zdrowia, jeśli spełnia określone w nim wymagania.

Sporadycznie występowały w wodzie zanieczyszczenia mikrobiologiczne w postaci pojedynczych bakterii wskaźnikowych – bakterii grupy coli. W przypadku pojawienia się zanieczyszczeń bakteriologicznych, przedsiębiorstwa wodociągowe podejmowały natychmiastowe działania mające na celu ich wyeliminowanie. Najczęściej było to płukanie oraz krótkotrwałe chlorowanie urządzeń i sieci. Odnotowano również sporadycznie podwyższenie stężenia manganu oraz żelaza – co było skutkiem awarii i/lub prowadzonych prac remontowo-modernizacyjnych.

W przypadku dwóch wodociągów: Koszkowo i Drzewce, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu wydał Komunikat w sprawie jakości wody do spożycia na przedmiotowym wodociągu, która uległa pogorszeniu pod względem bakteriologicznym i odbiegała od wymagań obowiązującego rozporządzenia. W myśl komunikatu, z uwagi na prowadzoną dezynfekcję, nastąpić mogło pogorszenie smaku i zapachu wody ze względu na zwiększoną zawartość chloru w wodzie. Woda mogła być używana do celów sanitarnych. Woda nadawała się do spożycia tylko po przegotowaniu.

Przedsiębiorstwa wodociągowe, wdrożyły procedury na wypadek pogorszenia jakości wody – szukając możliwej przyczyny zanieczyszczenia mikrobiologicznego – uruchomiono proces dezynfekcji wody podchlorynem sodu. Podjęte przez Producentów skuteczne działania w celu wyeliminowania zanieczyszczeń, sprawiły, że woda z wszystkich wodociągów spełniała wymagania stawiane wodzie przeznaczonej do spożycia przez ludzi pod względem bakteriologicznym i fizyko - chemicznym określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U., poz. 2294). Tym samym, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu wydał komunikaty, iż jakość wody w obu w/w wodociągach uległa stabilizacji pod względem bakteriologicznym, a woda zaś nadaje się do celów konsumpcyjnych i na potrzeby gospodarcze. Sytuacje te nie zagrażały zdrowiu konsumenta, a producenci po wykonaniu działań doprowadzili wodę do należytej jakości, tym samym zanieczyszczenia te miały charakter krótkotrwały.

3. Wodociągi

Kontroli poddano wszystkie wodociągi znajdujące się w ewidencji Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu – zarówno publiczne, jak i wodociągi produkujące wodę głównie dla celów produkcyjnych, a będące również źródłem zaopatrzenia ludności w wodę. Kontroli poddano także wodociąg lokalny zakładu Ardagh Glass S.A. w Gostyniu, który produkuje wodę wyłącznie na potrzeby technologiczne obiektu.

3. 1. Wodociągi o produkcji < 100 m³/d

W tej grupie znajduje się 3 wodociągów zewidencjonowanych przez Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu:

- Wodociąg publiczny Ostrowo,
- Wodociąg publiczny Karzec,
- Wodociąg publiczny Brzezcie.

Podczas kontroli wszystkich wodociągów należących do tej grupy nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno – higienicznego i sanitarno – technicznego.

Ponadto, w 2021 roku na Stacji Uzdatniania Wody w Karcu w celu oczyszczania zasilanego układu dystrybucji wody z nagromadzonych osadów i złogów korozyjnych zlokalizowanych na rurociągach stosowano preparat SeaQuest.

Zdjęcie Nr 1. Stacja Uzdatniania Wody Karzec.

Autor: Międzygminny Związek Wodociągów i Kanalizacji w Strzelcach Wielkich, Strzelce Wielkie 43, 63-820 Piaski.

3. 2. Wodociągi o produkcji 101 – 1 000 m³/d

Wodociągi o tej produkcji stanowią w większości źródło zaopatrzenia w wodę ludności na terenie powiatu gostyńskiego. W grupie tej znajduje się 25 wodociągów. Należą do nich wodociągi wiejskie, zlokalizowane w miejscowościach: Bodzewko, Bodzewo, Smogorzewo, Podrzecze, Strzelce Wielkie, Czajkowo, Gola, Kosowo, Tworzymirki, Zalesie, Jeżewo, Koszkowo, Karolew, Siedmiorogów II, Siedlec, Pępowo, Krzyżanki, Wilkonice, Małgów, Wziąchów, Bukownica, Kuczynka, Wymysłowo, Florynki, Ziemlin. W ramach bieżącego nadzoru sanitarnego nad jakością wody przeznaczanej do spożycia przez ludzi skontrolowano wszystkie wodociągi należące do tej grupy. Przeprowadzone kontrole nie wykazały nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno – higienicznego i sanitarno – technicznego. Najwięcej mieszkańców powiatu gostyńskiego w tej grupie produkcyjnej zaopatrują wodociągi publiczne: Bukownica, Smogorzewo oraz Koszkowo.

Wykres Nr 1. Liczba mieszkańców zaopatrywanych przez wodociągi wiejskie o produkcji wody 101-1000 m³/dobę w roku 2021.

Źródło: opracowanie własne Sekcja Higieny Komunalnej PSSE w Gostyniu

Przedsiębiorstwa wodociągowe w roku 2021 przeprowadziły prace remontowo – modernizacyjne, które dotyczyły następujących wodociągów:

- Wodociąg publiczny Brzezie – od dnia 21.09.2021r. ruszyły prace związane z modernizacją i rozbudową Stacji Uzdatniania Wody w Brzeziu – wymiana armatury stacji, wyposażenie Stacji w zbiornik retencyjny wody pitnej.
- Wodociąg publiczny Ostrowo - renowacji został poddany filtr pompy głębinowej.
- Wodociąg publiczny Smogorzewo - wymieniono orurowania i zasuwy w obu studniach w drugim kwartale roku 2021.
- Wodociąg publiczny Strzelce Wielkie – prace modernizacyjne na terenie Stacji Uzdatniania Wody w Strzelcach Wielkich wykonywane na przełomie roku 2020/2021, objęły: wymianę wszystkich urządzeń uzdatniających wodę (wymiana 4 filtrów); wylanie nowej posadzki w hali urządzeń uzdatniających w budynku stacji uzdatniania wody

i wyłożenie jej płytkami; wymianę okien w budynku stacji; kompleksowy remont pokrycia dachowego, wymieniono opierzenie i rynny, wewnątrz stacji zamontowano wewnętrzny sufit z blachy stalowej z ociepleniem; odmalowanie wszystkich pomieszczeń stacji; wymianę orurowanie zbiorników retencyjnych oraz wykonanie nowego zasilania urządzeń uzdatniających; montaż nowego zbiornika bezodpływowego na ścieki socjalne; wyrównanie terenu wokół budynku stacji oraz poprawienie kopców naziemnych od zbiorników wody czystej; zamontowanie systemu zabezpieczającego – czujniki, w budynku stacji oraz w wejściach do zbiorników retencyjnych wody czystej.

- Wodociąg publiczny Jeżewo – wymieniono złoża filtracyjne.
- Wodociąg publiczny Wilkonice – przeprowadzono prace remontowe w obrębie zbiornika wód popłucznych. Skuto stary murek tworzący obrzeże zbiornika i wymurowano nowy.
- Wodociąg publiczny Ziemin – przeprowadzono inwestycję dotyczącą przebudowy Stacji Uzdatniania Wody – zamontowano zbiorniki retencyjne wody uzdatnionej o pojemności 150 m³ każdy. Pismem z dnia 10.01.2022r. poinformowano PPIS w Gostyniu o uruchomieniu obu zbiorników wody czystej, tym samym wyłączony został z eksploatacji wieżowy zbiornik w Ciołkowie.

Zdjęcie Nr 2. Stacja Uzdatniania Wody Wymysłowo.

Autor: Międzygminny Związek Wodociągów i Kanalizacji w Strzelcach Wielkich, Strzelce Wielkie 43, 63-820 Piaski.

Ponadto, w pierwszym półroczu 2021r., na Stacji Uzdatniania Wody w Wilkonicach w celu oczyszczania zasilanego układu dystrybucji wody z nagromadzonych osadów i złożeń korozyjnych zlokalizowanych na rurociągach stosowano preparat SeaQuest. Decyzja zezwalająca na dozowanie preparatu miała termin ważności do dnia 15 czerwca 2021r.

3. 3. Wodociągi o produkcji 1 001 - 10 000 m³/d

W grupie tej znajdują się 2 wodociągi. Należą do nich:

- wodociąg publiczny w Gostyniu,
- wodociąg publiczny w Drzewcach.

Wodociągiem o największej produkcji w powiecie jest wodociąg publiczny w Gostyniu. Zaopatruje on w wodę mieszkańców miasta Gostynia oraz okolicznych wiosek: Dusiny, Bogusławek, Ziółkowa, Krajewic, Brzezia oraz strefę gospodarczą – co stanowi ponad ¼ ogółu ludności powiatu gostyńskiego.

Wodociąg publiczny Drzewce należy do tej grupy wodociągów z racji dużej produkcji wody w m³/dobę oraz liczby ludności jaką zaopatruje. Wodociąg ten dostarcza wodę mieszkańcom Drzewiec, Czarkowa, Żytowiecka, Rokosowa, Łęki Małej, Łęki Wielkiej, Franciszkowa, Kopania, Maciejewa, Grodziska, Teodozewa, Bączylasu, Śmiłowa, Bogdanek, Wydawy, Dzieczyny, Dzieczynki oraz miasto Poniec.

Podczas przeprowadzonych kontroli sanitarnych stacji uzdatniania wody oraz ujęć wodnych wszystkich wodociągów nie stwierdzono nieprawidłowości.

W przypadku wodociągu publicznego w Drzewcach w 2021r. stosowany był preparat SeaQuest - środek przeznaczony do zapobiegania procesom korozji i powstawaniu osadów oraz do usuwania osadów w sieci wodociągowej.

3. 4. Inne podmioty zaopatrujące w wodę

Pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu znajdują się 4 wodociągi zaklasyfikowane do grupy innych podmiotów zaopatrujących w wodę, które produkują wodę głównie dla celów produkcyjnych zakładów, tj.:

- wodociąg Spółdzielni Mleczarskiej, produkujący wodę w głównej mierze na cele produkcyjne zakładu oraz na cele higieniczno-sanitarne pracowników (około 450 osób), a ponadto wodociąg ten dostarcza wodę dla około 60 mieszkańców bloków przy ul. Wielkopolskiej w Gostyniu;

- wodociąg Zakładowy Pudliszki, produkujący wodę na cele produkcyjne Zakładu Pudliszki Sp. z o.o., zasila też oczyszczalnię ścieków w Rokosowie oraz zaopatruje w wodę mieszkańców Pudliszek;
- wodociąg Stefanowo, produkujący wodę na cele produkcyjne DANKO Hodowla Roślin Spółka z o. o. Zakład Nasiennie-Rolny Szelejewo oraz zaopatruje w wodę mieszkańców miejscowości: Szelejewo Drugie, Stefanowo, Bielawy Szelejewskie, Anteczków, część Szelejewa Pierwszego;
- wodociąg lokalny zakładu Ardagh Glass S.A. w Gostyniu, produkujący wodę wyłącznie na potrzeby produkcyjne zakładu oraz potrzeby higieniczno-sanitarne pracowników.

Podczas kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w stanie sanitarno-technicznym urządzeń, a produkowana przez te wodociągi woda jest dobrej jakości zdrowotnej - co potwierdzają analizy laboratoryjne.

4. Podsumowanie

Woda do spożycia zawiera wiele różnych substancji, głównie składniki mineralne pochodzenia naturalnego, które są wręcz nieodzowne do prawidłowego funkcjonowania organizmu. W wodzie mogą pojawić się substancje niepożądane, pogarszające jej właściwości lub też szkodliwe dla zdrowia. Woda przeznaczona do spożycia przez ludzi musi być wolna od substancji szkodliwych, bakterii chorobotwórczych oraz nadmiernych ilości powszechnie występujących w niej składników.

Mieszkańcy powiatu gostyńskiego zaopatrywani są w wodę wodociągową, która spełnia wymagania pod względem bakteriologicznym, fizyko-chemicznym stawiane wodzie przeznaczonej do spożycia przez ludzi w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. poz. 2294), co oznacza, że woda z wodociągów powiatu gostyńskiego jest bezpieczna dla zdrowia konsumentów.

WARUNKI SANITARNO - HIGIENICZNE ŚRODOWISKA PRACY

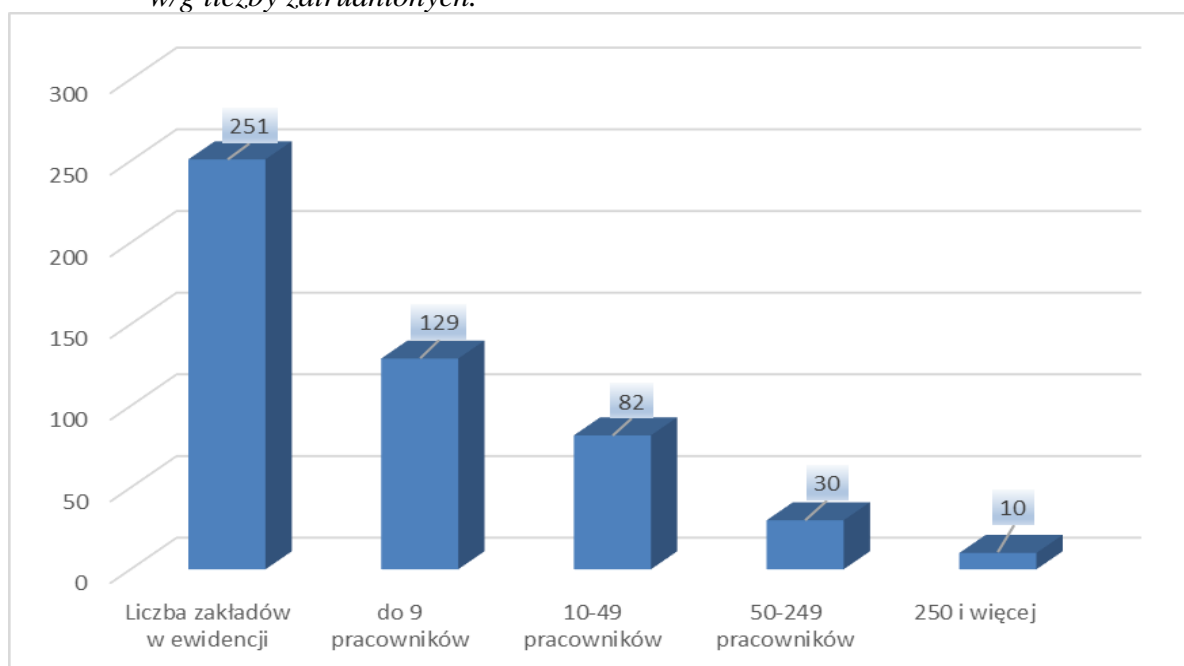
1. Działalność kontrolna w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego

W zakresie higieny pracy w 2021 roku obejmowano ewidencją 251 zakładów pracy, zatrudniających ogółem 10 601 pracowników, z czego największa liczba zatrudnionych jest w następujących profilach działalności:

- produkcja części do pojazdów samochodowych (PKD 29) – 2588 zatrudnionych,
- produkcja artykułów spożywczych (PKD 10) – 1795 zatrudnionych,
- produkcja wyrobów z papieru (PKD 17) – 1020 zatrudnionych.

Największą liczbę nadzorowanych przedsiębiorstw tworzą nadal zakłady małe, zatrudniające do 49 pracowników – 84% wszystkich zakładów objętych nadzorem. Zakłady zatrudniające od 50 do 249 pracowników stanowiły 12,0%, a duże przedsiębiorstwa zatrudniające powyżej 250 pracowników, stanowiły 4,0% ogółu. Były to zakłady produkujące żywność i opakowania do żywności, filtry dla motoryzacji, rury i kształtki kanalizacyjne z PCV i polipropylenu, a także produkujące tekturę, wielobarwne opakowania kartonowe oraz wyroby ze szkła oraz podmiot leczniczy.

Wykres 1. Struktura podmiotów gospodarczych w ewidencji pionu higieny pracy w 2021 roku w/g liczby zatrudnionych.

1. 1. Kontrole w ramach bieżącego nadzoru sanitarnego

Realizowano nadzór nad zakładami pracy dotyczący warunków zdrowotnych środowiska pracy, a w szczególności zapobieganie powstawaniu chorób zawodowych i innych związanych z warunkami pracy, w tym COVID-19.

Kontrolowano w szczególności zakłady

pracy, w których pracownicy narażeni są na działanie szkodliwych czynników fizycznych, chemicznych oraz na działanie pyłów. Dokonywano oceny realizacji wymogów dotyczących przepisów ustawy o substancjach chemicznych i ich mieszaninach oraz ustawy o produktach biobójczych, Prowadzono nadzór nad przestrzeganiem przepisów rozporządzeń REACH i CLP u stosujących i wprowadzających do obrotu substancje chemiczne i ich mieszaniny na terenie powiatu gostyńskiego, kontrolowano przestrzeganie warunków i ograniczeń wprowadzania do obrotu kosmetyków oraz detergentów zawierających środki powierzchniowo czynne, prowadzono nadzór nad przestrzeganiem przez podmioty przepisów dotyczących obrotu prekursorami kategorii 2 i 3, przeprowadzono kontrole zakładów, gdzie występują czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym lub mutagennym,

kontrolowano stanowiska pracy, na których pracownicy narażeni są na działanie szkodliwych czynników biologicznych.

W ramach realizacji rządowego „Programu Oczyszczania Kraju z Azbestu na lata 2009–2032”, którego głównym celem jest likwidacja źródeł emisji włókien azbestu, kontynuowano także działania dotyczące przygotowania pracodawców pod kątem przestrzegania przepisów oraz zasad bezpieczeństwa i higieny pracy podczas prac związanych z usuwaniem bądź zabezpieczaniem wyrobów zawierających azbest.

Prowadzono działania dotyczące środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych (przeciwdziałanie wprowadzania do obrotu i wytwarzania środków zastępczych, działania profilaktyczne oraz współpraca z innymi jednostkami w aspekcie podnoszenia wiedzy i świadomości społeczeństwa na temat problemów związanych z używaniem substancji psychoaktywnych i możliwości zapobiegania skutkom ich spożycia).

Prowadząc kontrolę według przyjętych standardów w 2021 roku skontrolowano 38 zakładów pracy, w których zatrudnionych było łącznie 10601 pracowników.

Przeprowadzono 45 kontroli, których zakres obejmował m.in.:

- nadzór nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami – 36 kontroli,
- nadzór w zakresie substancji chemicznych, ich mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy – 14 kontroli,
- nadzór nad prekursorami narkotyków kategorii 2 i 3 – 4 kontrole,
- nadzór nad czynnikami biologicznymi w środowisku pracy – 11 kontroli,
- nadzór nad produktami biobójczymi – 2 kontrole.

Przeprowadzono też kontrole polegające na ocenie realizacji ogólnych wymogów bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładach, a także kontrole interwencyjne.

Ponadto w ramach realizacji Programu Ograniczania Następstw Palenia Tytoniu, podczas kontroli w zakładach pracy wypełniano „Kwestionariusz do oceny przestrzegania przepisów ustawy z dnia 9 listopada 1995 roku o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych”. Podczas przeprowadzania czynności kontrolnych uzyskano 29 ocen, które wskazywały na fakt, że we wszystkich zakładach przestrzegano zakazu palenia tytoniu oraz e-papierosów.

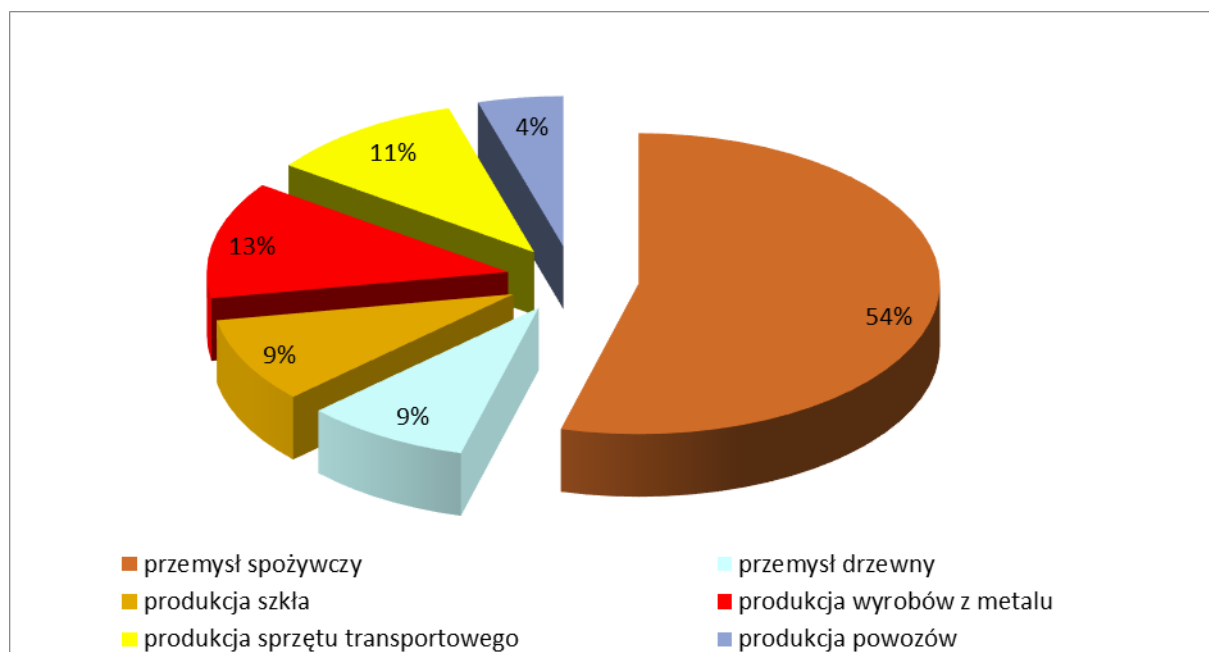
1. 2. Narazenie na czynniki szkodliwe dla zdrowia

W kontrolowanych w 2021 roku zakładach pracy stwierdzono przekroczenia najwyższych dopuszczalnych natężeń (NDN) i najwyższych dopuszczalnych stężeń (NDS) czynników szkodliwych dla zdrowia w 12 zakładach pracy. Przekroczenia NDS i NDN odnotowane w 2021 r. dotyczyły branż o następującym profilu produkcji:

- produkcja żywności – 1 zakład,
- produkcja wyrobów z drewna – 2 zakłady,
- produkcja wyrobów ze szkła – 1 zakład,
- produkcja wyrobów z metalu – 2 zakłady,
- produkcja przyczep – 1 zakład,
- produkcja powozów konnych – 3 zakłady,
- obróbka drewna – 2 zakłady.

Wykres 2. Narazenie pracowników powiatu gostyńskiego na czynniki szkodliwe w środowisku pracy w/g profilu produkcji.

Działania organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie higieny pracy ukierunkowane były na wyegzekwowanie od pracodawców poprawy warunków pracy, m.in. poprzez podjęcie działań mających na celu obniżenie stężeń i natężeń czynników szkodliwych na stanowiskach pracy.

Pracodawcy zobligowani byli również do opracowania, a następnie wdrażania w życie

programów działań organizacyjno-technicznych, zmierzających do obniżenia poziomu hałasu. Podczas kontroli zwracano uwagę, czy ujęte w w/w planach działania zostają wdrażane.

Podczas przeprowadzanych kontroli stwierdzano, iż pracodawcy podejmowali różnego rodzaju działania techniczne oraz organizacyjne w celu ograniczenia narażenia pracowników np. modernizowano park maszynowy, wprowadzano automatyzację i hermetyzację procesów produkcyjnych, instalowano nowe systemy ochron zbiorowych (tj. wentylacje miejscowe lub wyciągi stanowiskowe).

Często jednak podjęcie takich działań technicznych jest niemożliwe z powodów ekonomicznych lub braku takich technologii, dlatego też w takich przypadkach egzekwowano stosowanie odpowiednich rozwiązań organizacyjnych ograniczających narażenie pracowników, właściwej profilaktyki medycznej oraz konieczności wyposażenia pracowników w środki ochrony indywidualnej (ochronniki słuchu atestowane, dobrane do wielkości charakteryzujących wielkości hałasu stwierdzanego na danym stanowisku pracy, czy odpowiednie ochrony dróg oddechowych), zwracano uwagę na konieczność stosowania tych ochron przez pracowników.

Ponadto, pracodawców zobowiązywano do systematycznego przeprowadzania pomiarów środowiska pracy. Prowadzony monitoring badań omówionych wyżej zagrożeń zawodowych pozwala na bieżącą identyfikację tych czynników szkodliwych dla zdrowia oraz ocenę stopnia narażenia.

1. 3. Postępowanie administracyjne

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu w 2021 roku wydał cztery decyzje administracyjne wynikające z zadań z nadzoru bieżącego. Nałożone w nich obowiązki, które dotyczyły m.in.: sporządzenia rejestru prac narażających pracowników na działanie szkodliwych czynników biologicznych (2 nakazy), sporządzenia rejestru pracowników narażonych na działanie szkodliwych czynników biologicznych (2 nakazy), opracowania procedur bezpiecznego postępowania ze szkodliwymi czynnikami biologicznymi, zapewnienia odpowiednich szkoleń dla pracowników mających kontakt ze szkodliwym czynnikiem biologicznym, doprowadzenia ścian, sufitu, grzejników oraz rur kanalizacyjnych i wentylacyjnych w pomieszczeniu jadalni do stanu zapewniającego

bezpieczne i higieniczne korzystanie z tego pomieszczenia podczas pożywania posiłków, doprowadzenia powierzchni blatów przy stołach do spożywania posiłków, które stanowią wyposażenie jadalni, do stanu zapewniającego bezpieczne i higieniczne korzystanie z nich przez pracowników, wyposażenia pomieszczenia jadalni w indywidualne zamykane szafki, przeznaczone do przechowywania w higienicznych warunkach własnego posiłku pracowników, wyposażenia pomieszczenia jadalni w umywalki do mycia rąk, w ilości nie mniejszej niż jedna umywalka na dwadzieścia miejsc siedzących w jadalni, wyposażenia pomieszczenia jadalni w urządzenie do podgrzewania przez pracownika posiłku własnego, sporządzenia oceny ryzyka zawodowego w zakresie narażenia na hałas, zapylenie oraz czynniki rakotwórcze, zawierającej opis zagrożeń, jakie aktualnie występują w środowisku pracy, zapewnienia pracownikom odzieży i obuwia roboczego przewidzianego na danym stanowisku, zgodnie z czasookresem określonym w Tabeli przydziału odzieży roboczej i środków ochrony indywidualnej, przeprowadzenia badań przy pracach związanych z narażeniem na pył drewna, w procesie technologicznym o działaniu rakotwórczym, umieszczenia znaków graficznych informujących o występowaniu czynnika rakotwórczego na stanowiskach pracy, gdzie występuje zagrożenie w postaci czynników rakotwórczych - proces technologiczny o działaniu rakotwórczym - prace z narażeniem na pył drewna, zaprowadzenia rejestru prac, których wykonywanie powoduje konieczność pozostawania w kontakcie z substancjami chemicznymi, ich mieszaninami o działaniu rakotwórczym lub mutagennym, sporządzenia rejestru pracowników narażonych na działanie procesu technologicznego o działaniu rakotwórczym lub mutagennym – prace związane z narażeniem na pył drewna, wyposażenia pracowników w odpowiednie środki zabezpieczające pracowników przed nadmiernym narażeniem na działanie czynników rakotwórczych (środki ochrony indywidualnej górnych dróg oddechowych), poinformowania pracowników o narażeniu na proces technologiczny o działaniu rakotwórczym, a także o przypadkach ewentualnego narażenia powstałego w wyniku awarii lub innych zakłóceń procesu technologicznego lub w wyniku podejmowanych prac remontowych, konserwacyjnych.

Ponadto za stwierdzone podczas kontroli nieprawidłowości w zakładzie obróbki drewna, w oparciu o art. 117 Kodeksu Wykroczeń, nałożono 1 mandat karny w wysokości 500, 00 zł. (brak zabezpieczenia należytego stanu sanitarnego).

1. 4. Nadzór nad czynnikami rakotwórczymi i mutagennymi w środowisku pracy

Przedmiotem nadzoru były zakłady, w których występuje narażenie pracowników na czynniki rakotwórcze lub mutagenne obecne w środowisku pracy. W zakładach pracy stwierdzono występowanie takich procesów technologicznych jak: prace związane z narażeniem na pył drewna, prace związane z narażeniem na krzemionkę krystaliczną - frakcję respirabilną, powstającą w trakcie pracy, a także czynników rakotwórczych: benzyna silnikowa, nikiel, dichromian VI potasu, paliwo do silnika Diesla.

Na terenie powiatu gostyńskiego funkcjonują 33 zakłady, w których występuje ekspozycja pracowników na czynnik rakotwórczy. W 2021 roku skontrolowano warunki pracy pracowników ekspozowanych na benzynę silnikową (17 osób) oraz pracowników zatrudnionych przy pracach związanych z narażeniem na krzemionkę krystaliczną - frakcję respirabilną (90 osób) oraz przy pracach związanych z narażeniem na pył drewna (62 osoby).

Przeprowadzono 13 kontroli podczas których zwracano uwagę na bezpieczeństwo i higienę pracy pracowników, wyposażenie w odpowiednie środki ochrony indywidualnej, odzież i obuwie robocze, jak również opracowanie oceny ryzyka zawodowego dla pracowników zatrudnionych w kontakcie z tymi czynnikami. Podczas kontroli przeprowadzonych w 2021 roku z zakładach na terenie powiatu gostyńskiego nie stwierdzono występowania czynnika rakotwórczego w ponadnormatywnych ilościach (krotność <1 NDS).

1. 5. Nadzór nad szkodliwymi czynnikami biologicznymi

Zagadnieniem, które także było realizowane jest nadzór nad pracownikami potencjalnie ekspozowanymi na szkodliwe czynniki biologiczne w środowisku pracy.

W ewidencji pionu Higieny Pracy znajduje się 45 zakładów, w których nadzór nad tymi czynnikami monitorowany jest wśród najbardziej narażonych grup zawodowych, do których należą: pracownicy zatrudnieni w podmiotach leczniczych, laboratoriach diagnostycznych, zakładach gospodarki odpadami, oczyszczalni ścieków, rolnictwie

i leśnictwie.

W ramach nadzoru nad czynnikami biologicznymi skontrolowano 7 zakładów, w których na działanie szkodliwych czynników biologicznych potencjalnie ekspozowane były 63 osoby (36 pracowników zatrudnionych przy produkcji żywności, 14 pracowników zatrudnionych przy uboju bydła, 3 pracowników zatrudnionych w oczyszczalni ścieków, 10 pracowników zakładów pogrzebowych).

Przeprowadzone kontrole wykazały, iż pracodawcy podejmują szereg działań profilaktycznych zmniejszających narażenie pracowników m.in. zapewniają środki ochrony indywidualnej, środki do odkażania skóry, opracowują procedury i instrukcje bezpiecznego postępowania z szkodliwymi czynnikami biologicznymi.

Ponadto w związku z zaistniałą w kraju sytuacją epidemiologiczną związaną z pandemią koronawirusa, pracownik zatrudniony na Stanowisku Pracy do Spraw Higieny Pracy, w trakcie roku realizował również zadania prewencyjne w celu ograniczenia ryzyka związanego z narażeniem mieszkańców powiatu gostyńskiego na czynnik biologiczny, SARS-CoV-2. Działania ukierunkowane były na pomoc na rzecz społeczeństwa, a mianowicie: przeprowadzanie wywiadów epidemiologicznych, całodobowa praca z telefonem alarmowym, współpraca z innymi stacjami powiatowymi polegająca na przykazywaniu aktualnych danych, wprowadzanie danych do bazy EWP, praca w systemie SEPIS, współpraca ze służbami BHP w zakładach pracy na terenie powiatu gostyńskiego w zakresie szybkiego reagowania i kierowaniu na kwarantannę pracowników mających kontakt z osobami chorymi na COVID-19. Kontynuowano też współpracę z pracodawcami i wyznaczonymi koordynatorami, nawiązaną w 2020 roku, dotyczącą działań podjętych w firmach w kierunku zabezpieczenia przeciwepidemicznego, mając na względzie ochronę życia i zdrowia pracowników. Przekazywano wiadomości o aktualizacji stron internetowych Ministra Zdrowia oraz Głównego Inspektora Sanitarnego, gdzie zamieszczane były bieżące informacje w związku z występowaniem koronawirusa w Polsce, zachęcając do regularnego śledzenia wskazanych stron internetowych.

Przeprowadzono również kontrole w zakresie przestrzegania wymagań określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii związanej z wirusem SARS-CoV-2. Tematyka ta była realizowana zarówno podczas kontroli przeprowadzanych w ramach nadzoru bieżącego, jak również w ramach akcji, będących konsekwencją wytycznych otrzymywanych od Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego. Pracownik do Spraw Higieny Pracy przeprowadził dodatkowo 125 kontroli wyłącznie

o tematyce związanej z występowaniem w kraju pandemii i obowiązujących nakazach i ograniczeniach. W ramach prowadzonych działań pracownik zatrudniony na Stanowisku Pracy ds. Higieny Pracy nałożył 2 mandaty karne w wysokości 50,00 zł w oparciu o art. 116 Kodeksu Wykroczeń (nieprzestrzeganie nakazów określonych w przepisach o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi).

1. 6. Nadzór nad substancjami i mieszaninami chemicznymi

W 2021 roku na terenie powiatu gostyńskiego funkcjonowało:

- 6 dalszych użytkowników – formulatorów (formulatorzy to dalsi użytkownicy, którzy produkują mieszaniny i zwykle dostarczają je dalej w ramach łańcucha dostaw lub bezpośrednio konsumentom),
- 24 dystrybutorów substancji chemicznych i ich mieszanin (dystrybutorzy to podmioty, które magazynują oraz wprowadzają do obrotu substancje chemiczne w postaci własnej lub jako składnik mieszaniny),
- 102 dalszych użytkowników - stosujących w działalności zawodowej substancje i ich mieszaniny (stosujący to podmiot, który używa substancji w jej postaci własnej lub jako składnika mieszaniny).

Taki podział podmiotów wprowadziło rozporządzenie Unii Europejskiej nr 1907/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2006 r. w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie chemikaliów (*REACH*) przyjęte w celu lepszej ochrony środowiska i zdrowia człowieka przed zagrożeniami, jakie mogą stanowić substancje chemiczne, przy jednoczesnym zwiększeniu konkurencyjności unijnego sektora chemikaliów, a mianowicie nadzorem nad wprowadzaniem do obrotu substancji chemicznych i ich mieszanin, produktów biobójczych, prekursorów narkotyków kategorii 2 i 3 oraz stosowaniem ich w działalności zawodowej, w zakresie przestrzegania przepisów ustawy o substancjach chemicznych i ich mieszaninach, ustawy o produktach biobójczych, ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii przeprowadzono łącznie 36 kontroli, w tym:

- 28 kontroli w miejscach stosowania substancji chemicznych i ich mieszanin, 6 kontroli w miejscach wprowadzania do obrotu substancji chemicznych i ich mieszanin oraz
- 2 kontrole u dalszych użytkowników (formulatorów).

Przeprowadzono również 4 kontrole w ramach nadzoru nad prekursorami narkotyków oraz 2 kontrole dotyczące nadzoru nad produktami biobójczymi.

Podczas monitoringu zakładów zwracano uwagę na przestrzeganie przepisów ustawy z dnia 25 lutego 2011r. o substancjach chemicznych i ich mieszaninach (Dz.U. z 2020 roku, poz.2289 z późn.zm.) oraz rozporządzeń wykonawczych do ww. ustawy. Egzekwowano obowiązek posiadania spisu stosowanych i produkowanych substancji i mieszanin chemicznych oraz aktualnych kart charakterystyki, wprowadzania do obrotu prawidłowo oznakowanych produktów, prawidłowego oznakowania magazynów, rurociągów i miejsc przechowywania chemikaliów. Informowano i przypominano również o przestrzeganiu przepisów rozporządzenia (WE) nr 1907/2006 (REACH) oraz rozporządzenia (WE) nr 1272/2008 (CLP). Podczas monitoringu zakładów zwracano również uwagę na przestrzeganie przepisów ustawy z dnia 9 października 2015r. o produktach biobójczych (Dz. U. z 2021, poz.24). W ramach nadzoru bieżącego prowadzono kontrole w zakresie wprowadzania do obrotu produktów biobójczych głównie pod kątem obecności substancji czynnych, które nie mogą wchodzić w ich skład.

W obiektach będących pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu w 2021 r. nie był prowadzony z państwami trzecimi handel prekursorami narkotyków kategorii 2 i 3. W ewidencji PSSE w Gostyniu znajduje się 11 podmiotów stosujących prekursor narkotykowe oraz 5 podmiotów wprowadzających do obrotu prekursor kategorii 3. Przeprowadzono 4 kontrole w zakładach stosujących prekursor narkotykowe. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

W 2021 roku pracownik zatrudniony na Stanowisku Pracy ds. Higieny Pracy uczestniczył w realizacji projektu REACH-EN-FORCE 9 (REF 9), Forum wymiany informacji o egzekwowaniu przepisów działającego przy Europejskiej Agencji Chemikaliów w Helsinkach, którego zakres obejmuje sprawdzenie zgodności z rozporządzeniem WE nr 1907/2006 REACH wprowadzania do obrotu i stosowania wszystkich substancji podlegających procedurze udzielania zezwoleń - Załącznik XIV do rozporządzenia REACH, po określonej dacie ostatecznej. W ramach realizacji tego wspólnotowego projektu REACH-EN-FORCE 9 (REF 9) podjęto następujące działania:

- do firm stosujących substancje chemiczne wystosowano pisma, w których zwrócono się

z prośbą o podanie informacji, czy stosowane są substancje wymienione w załączniku XIV do rozporządzenia REACH. W tym celu w załączeniu przesłano tabelę zawierającą wykaz substancji podlegających procedurze udzielania zezwoleń z załącznika XIV rozporządzenia REACH.

- przeprowadzono jedną kontrolę podmiotu, który wykazał, iż stosuje substancję: Potasu dichromian, nr WE: 231-906-6, nr CAS: 7778-50-9. Numery stosowanej substancji odpowiadają numerom wymienionym w Tabeli zawierającej wykaz substancji podlegających procedurze udzielania zezwoleń z załącznika XIV cytowanego rozporządzenia. Podmiot ten stosuje potasu dichromian do wykonywania testów IPV, są to testy kontrolne spektrofotometru. Dysponuje kartą charakterystyki, z której wynika, iż producentem substancji jest firma CHEMPUR, ul. Jana Lortza 70 a, 41-940 Piekary Śląskie. W punkcie 15 Karty wskazano, iż produkt ten jest substancją wymienioną w załączniku XIV Rozporządzenia REACH i znajduje się w Wykazie substancji podlegających procedurze zezwoleń. Substancję tę zakupiono w dniu 26 lutego 2021 roku od firmy SIGMA-Aldrich (Grupa Merck). Na tę okoliczność wypełniono „Deklarację klienta dotyczącą zastosowania substancji wzbudzającej szczególnie duże obawy wymienionej w załączniku XIV rozporządzenia REACH” w dniu 26 lutego 2021r. Potwierdzono w niej, iż stosowany: potasu dichromian będzie miał zastosowanie w badaniach naukowych i rozwojowych, zgodnie z definicją zawartą w art. 3 ust. 15 Rozporządzenia REACH 1907/2006. Zwolnienie z obowiązku uzyskania zezwolenia na podstawie art. 56 ust. 3 obejmuje również zastosowania analityczne, takie jak monitorowanie i kontrola jakości, zgodnie z pytaniami i odpowiedziami ECHA nr 585 i 1030. Zgodnie z użyciem substancji do badań naukowych i rozwojowych, które oznaczają wszelkie doświadczenia naukowe, analizę lub badania chemiczne przeprowadzane w kontrolowanych warunkach z użyciem substancji w ilości mniejszej niż 1 tona rocznie, firma na podstawie art. 3 pkt. 23 korzysta ze zwolnienia uzyskiwania zezwolenia.

1. 7. Nadzór nad podmiotami zajmującymi się NPS.

W 2021 roku nie otrzymano od Inspektora do spraw Substancji Chemicznych informacji, dotyczących wydanych zezwoleń, dotyczących prowadzenia przez przedsiębiorców działalności w zakresie legalnego wytwarzania, przetwarzania, przerabiania, przywozu, wywozu, wewnątrzspółnotowej dostawy lub wewnątrzspółnotowego nabycia

oraz wprowadzania do obrotu nowej substancji psychoaktywnej, w tym w postaci mieszaniny lub w wyrobie.

2. Choroby zawodowe

W związku z wykonywaną pracą mogą pojawić się u pracownika schorzenia, które jeśli są ujęte w wykazie chorób zawodowych mogą być uznane za chorobę zawodową.

W 2021 roku do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu wpłynęły 3 zgłoszenia, dotyczące podejrzenia choroby zawodowej. Prowadzone postępowania odnosiły się do choroby zakaźnej lub pasożytniczej albo ich następstw: boreliozy i COVID-19 oraz przewlekłej choroby układu ruchu wywołanej sposobem wykonywania pracy: przewlekłe zapalenie kaletki maziowej kolana lewego.

W wyniku przeprowadzonych postępowań wyjaśniających i administracyjnych Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu wydał 3 decyzje administracyjne dotyczące stwierdzenia choroby zawodowej.

W 2021 roku nie wydano decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej.

Tabela 1. Choroby zawodowe na terenie powiatu gostyńskiego stwierdzane w latach 2017-2021

Nr choroby zawodowej wg wykazu	Rodzaj choroby zawodowej	Liczba chorób zawodowych w latach				
		2017	2018	2019	2020	2021
7	Zewnątrzpochodne alergiczne zapalenie pęcherzyków płucnych	0	0	1	0	0
15	Przewlekłe choroby narządu głosu	2	1	1	1	0
18	Alergiczne kontaktowe zapalenie skóry	0	0	0	1	0
19	Przewlekła choroba układu ruchu wywołana sposobem wykonywania pracy: przewlekłe zapalenie kaletki maziowej kolana lewego.	0	0	0	0	1
26	Choroba zakaźna lub pasożytnicza albo ich następstwa: Borelioza, COVID-19.	0	0	0	0	2
Razem		2	1	2	2	3

Liczbę i rodzaj chorób zawodowych stwierdzanych na terenie powiatu gostyńskiego w latach 2017 – 2021 zestawiono w tabeli powyżej.

3. Nadzór nad środkami zastępczymi

Realizowane są także działania związane z przeciwdziałaniem zagrożeniom życia lub zdrowia ludzkiego stwarzanym przez środki zastępcze „dopalacze”.

Podczas dokonanych w 2021 roku na terenie powiatu gostyńskiego wizytacji oraz prowadzonych obserwacji nie stwierdzono podejrzanych towarów, czy produktów, które swoim wyglądem, przeznaczeniem, gramaturą jednostkowych opakowań, czy ceną mogły być uznane jako „środki zastępcze”. Nie zlokalizowano podmiotów wytwarzających i wprowadzających do obrotu środki zastępcze. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu nie otrzymał też od innych służb informacji dotyczących „dopalaczy”, które wskazywałyby na konieczność podjęcia postępowania w tym zakresie.

W trosce o zdrowie publiczne dla społeczności powiatu gostyńskiego na tablicy informacyjnej w holu Powiatowej Stacji Sanitarno–Epidemiologicznej w Gostyniu zamieszczona była informacja nt. zagrożeń wynikających z zażywania środków zastępczych.

Ponadto na stronie internetowej Powiatowej Stacji Sanitarno–Epidemiologicznej w Gostyniu udostępniono również informację dot. zagrożeń wynikających ze stosowania „nowych narkotyków”, mającą na celu uświadomienie młodzieży oraz rodzicom zagrożeń wynikających z zażywania środków zastępczych – „dopalaczy” (ulotki „STOP DOPALACZOM”, adresy stron internetowych dotyczących środków zastępczych oraz telefony zaufania - infolinie).

4. Podsumowanie

W wyniku podejmowanych w 2021 roku działań w zakresie prowadzonego nadzoru sanitarnego środowiska pracy na terenie powiatu gostyńskiego realizowano cel, którego zadaniem jest ochrona zdrowia pracowników przed negatywnym oddziaływaniem szkodliwych i uciążliwych czynników występujących w miejscu pracy, profilaktyka chorób zawodowych i higiena miejsc pracy. Należy stwierdzić, iż:

1. Działalność kontrolna Państwowej Inspekcji Sanitarnej pionu higieny pracy w 2021 roku wykazała, iż liczba podmiotów gospodarczych objętych ewidencją Stacji wzrosła o siedem. Zarejestrowano 251 zakładów pracy (w 2020 – 244). Największą liczbę nadzorowanych przedsiębiorstw stanowiły nadal zakłady małe, zatrudniające do 49 pracowników – 84% wszystkich zakładów objętych nadzorem. Duże przedsiębiorstwa zatrudniające powyżej 250 pracowników, stanowiły 4,0 % ogółu.
2. Wzrosła też liczba zatrudnionych pracowników na terenie powiatu gostyńskiego o 946 osób (w 2020 – 9911 pracowników, zaś w 2021 roku 10601 pracowników).
3. Najczęściej stwierdzane nieprawidłowości w kontrolowanych zakładach pracy wymagań w zakresie czynników biologicznych oraz czynników rakotwórczych. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu wydał 4 decyzje administracyjne nakazujące pracodawcom usunięcie stwierdzanych nieprawidłowości.
4. Na terenie powiatu gostyńskiego w warunkach przekroczonych norm czynników szkodliwych zatrudnionych było 1041 osób w 40 zakładach pracy. W stosunku do roku poprzedniego wzrosła liczba pracowników pracujących w narażeniu na ponadnormatywną wartość czynników szkodliwych (w 2020 roku – 966 pracowników). Podobnie jak w latach poprzednich, najpowszechniej występującym czynnikiem szkodliwym w nadzorowanych zakładach pracy był ponadnormatywny hałas, którego przekroczenie stwierdzono w 34 zakładach pracy. Często brak jest możliwości technicznych wyeliminowania ponadnormatywnych czynników szkodliwych w środowisku pracy. Pracodawcy wdrażają wtedy działania organizacyjne tj.: zaopatrują pracowników w środki ochrony indywidualnej dobrane do wielkości stwierdzanych przekroczeń, prowadzą rotację pracowników na stanowiskach pracy oraz organizują systematyczne szkolenia pracowników przez odpowiednie ośrodki szkoleniowe.
5. Zdecydowana większość podmiotów gospodarczych na terenie powiatu gostyńskiego podjęła w firmach szereg działań w kierunku zabezpieczenia przeciwepidemicznego swoich pracowników, mając świadomość tego, że to pracodawca ponosi odpowiedzialność

za stan bezpieczeństwa i higieny pracy w zakładzie i jest obowiązany chronić życie i zdrowie pracowników.

6. W toku postępowań w sprawach chorób zawodowych obserwuje się utrzymującą się na podobnym poziomie liczbę stwierdzanych chorób zawodowych.
7. W 2021 roku na terenie powiatu gostyńskiego nie zlokalizowano podmiotów wytwarzających i wprowadzających do obrotu środki zastępcze.

WARUNKI SANITARNE W SZKOŁACH I INNYCH PLACÓWKACH OŚWIATOWO - WYCHOWAWCZYCH

1. Informacje wstępne

Zadania związane z nadzorem nad placówkami oświatowo - wychowawczymi na terenie powiatu gostyńskiego wynikały przede wszystkim z ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej i polegały na sprawowaniu bieżącego nadzoru nad stałymi placówkami nauczania, opieki i wychowania oraz sezonowymi placówkami wypoczynku, w celu osiągnięcia optymalnych warunków sanitarnych pobytu dzieci i młodzieży w tych placówkach.

W roku 2021 na terenie powiatu gostyńskiego bieżącym nadzorem sanitarno - higienicznym objętych było **108 obiektów**, w tym **86 placówek stałych** oraz **22 placówki sezonowe** (placówki zimowego i letniego wypoczynku dzieci i młodzieży). Zakłady objęte stałym nadzorem, to przede wszystkim szkoły (podstawowe, zespoły szkół), przedszkola, a także żłobki, placówki z pobytem całodobowym, placówki wsparcia dziennego, placówki wychowania pozaszkolnego i inne zakłady:

- ✓ 8 żłobków, w tym 1 filia żłobka,
- ✓ 33 przedszkola, w tym 5 oddziałów przedszkolnych,
- ✓ 1 punkt przedszkolny,
- ✓ 24 szkoły podstawowe, w tym 1 filia szkoły podstawowej i 1 szkoła podstawowa filialna,
- ✓ 11 zespołów szkół, w tym 1 zespół specjalny,
- ✓ 3 placówki opiekuńczo – wychowawcze,
- ✓ 4 placówki wsparcia dziennego,
- ✓ 1 placówka pracy pozaszkolnej,
- ✓ 1 placówka rekreacyjna.

Ogólna liczba placówek stałych w porównaniu z rokiem ubiegłym uległa zmianie - wzrosła ona o 6 obiektów.

Realizując zadania Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie przestrzegania przepisów określających wymagania dotyczące higieny i stanu sanitarnego pomieszczeń oraz sprzętu używanego w placówkach oświatowych i wypoczynku w 2021r. skontrolowano **44 placówki stałe**, do których uczęszczało łącznie 8101 uczniów.

Ogółem w nadzorowanych placówkach przeprowadzono **68 kontroli sanitarnych**, w tym:

- ✓ 56 kontroli w obiektach stałych,
- ✓ 3 kontrole przygotowania placówek do wypoczynku letniego,
- ✓ 8 kontroli placówek letniego wypoczynku dzieci i młodzieży,
- ✓ 1 kontrola placówki zimowego wypoczynku dzieci i młodzieży.

Przedmiotem czynności kontrolnych w placówkach nauczania i wychowania było:

- nadzorowanie stanu technicznego budynków i przyległych terenów placówek oświatowych,
- ocena warunków do utrzymania higieny osobistej użytkowników obiektów oraz bieżącej czystości placówek oświatowych,
- ocena warunków do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego i higieny osobistej po zajęciach sportowych, ocena stanu technicznego urządzeń sportowych i ocena wymaganych dokumentów, jak atesty i certyfikaty,
- nadzorowanie realizacji wymogów w zakresie stosowania niebezpiecznych substancji chemicznych i preparatów w szkolnych pracowniach chemicznych,
- ocena warunków pobytu dzieci i młodzieży w placówkach (ergonomia stanowisk nauki, dostosowanie mebli szkolnych do wzrostu uczniów oraz wymagana dokumentacja w postaci atestów i certyfikatów, higiena pracy umysłowej, możliwość pozostawienia części podręczników i przyborów szkolnych),
- dostępność do profilaktycznej opieki medycznej,
- organizacja dożywiania,
- ocena warunków wypoczynku dzieci i młodzieży.

Ze względu na sytuację epidemiologiczną przeprowadzono również kontrole tematyczne pod kątem przestrzegania przepisów epidemicznych – były to kontrole sanitarne pomieszczeń placówki ze szczególnym uwzględnieniem pomieszczeń sanitarnych. Przeprowadzano również kontrole sprawdzające realizację obowiązków wynikających z decyzji administracyjnych oraz kontrole akcyjne w związku z organizacją wypoczynku zimowego i letniego dzieci i młodzieży na terenie powiatu.

Ponadto w ciągu całego roku przeprowadzono kontrole w ramach akcji wspomagającej działania Sekcji Epidemiologii dotyczące przestrzegania przepisów zawartych w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 6 maja 2021 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (Dz. U. z 2021 r., poz. 861 z późn. zm.).

Wymagania powyższego rozporządzenia oraz wymagania zawarte w wytycznych przeciwepidemicznych GIS dla żłobków i przedszkoli oraz wytycznych MEIN, MZ i GIS dla szkół podstawowych i ponadpodstawowych sprawdzano dodatkowo w 25 placówkach oświatowych (6 zespołów szkół, 5 szkół podstawowych, 12 przedszkoli, 2 żłobki).

W wyniku kontroli stwierdzono przestrzeganie wymagań zawartych w rozporządzeniu oraz ww. wytycznych. Do placówek uczęszczali wyłącznie uczniowie zdrowi, bez objawów chorobowych sugerujących infekcję dróg oddechowych.

W widocznych miejscach zamieszczono instrukcje dezynfekcji oraz mycia rąk w placówkach oraz dozowniki z płynem dezynfekcyjnym do rąk. Przeprowadzono dezynfekcję powierzchni dotykowych.

Placówki posiadały termometry bezdotykowe. Wydzielono izolatki dla osób sugerujących objawy chorobowe.

We wszystkich skontrolowanych placówkach odnotowano przestrzeganie wytycznych przeciwepidemicznych GIS.

Przeprowadzono również 1 kontrolę sprawdzającą wykonanie zarządzeń decyzji Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego (WPWIS) z 2020r. w 1 zespole szkół – stwierdzono wykonanie wszystkich zarządzeń zawartych w decyzji. Dodatkowo przeprowadzono 2 kontrole sprawdzające wykonanie nieprawidłowości zawartych w protokole z kontroli sanitarnej w 1 szkole podstawowej – stwierdzono niewykonanie zaleceń – PPIS w Gostyniu wystawił 1 decyzję merytoryczną.

Wydano **4 opinie sanitarne w celu rejestracji działalności placówek** dla:

- 3 żłobków (w formie decyzji),
- 1 innej formy wychowania przedszkolnego (punkt przedszkolny).

W związku z występowaniem zakażeń wirusem SARS-CoV-2 wśród pracowników i uczniów szkół, przedszkoli oraz żłobków funkcjonujących na terenie powiatu gostyńskiego dyrektorzy w/w placówek występowali do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu z prośbą o zawieszenie zajęć w trybie stacjonarnym. Po rozpatrzeniu

złożonych wniosków wystawiono **181 opinii pozytywnych** w sprawie zawieszenia zajęć w systemie nauki stacjonarnej oraz przejścia placówek na nauczanie zdalne, zgodnie z obowiązującymi zasadami kształcenia na odległość. Opinii negatywnych nie wydano.

W roku 2021 rozpatrzono 1 interwencję w szkole podstawowej. Interwencja dotyczyła zapewnienia dzieciom i młodzieży szkolnej należytych warunków do utrzymania higieny osobistej. W wyniku przeprowadzonej kontroli interwencyjnej stwierdzono, iż w urządzeniach higieniczno – sanitarnych dzieci mają dostęp do bieżącej wody, zarówno ciepłej, jak i zimnej; dostępne jest mydło w dozownikach oraz ręczniki papierowe; suszarki elektryczne do rąk zostały wyłączone (wyraźnie oznakowano, iż są one nieczynne); urządzenia sanitarne utrzymane w dobrym stanie higieniczno – sanitarnym, zapewniono odpowiednie ilości papieru toaletowego w sanitariatach; nie odnotowano zaniedbania czystości i porządku; przy wejściach do budynku szkoły umieszczono informacje o obowiązku dezynfekowania rąk oraz instrukcje użycia środka dezynfekującego; w pomieszczeniach sanitarnych wywieszono plakaty o sposobie prawidłowego mycia i dezynfekcji rąk. Interwencja okazała się bezzasadna.

W roku ubiegłym nastąpiły zmiany w infrastrukturze nadzorowanych placówek:

- ✓ powstało **8 obiektów nowych** – 1 punkt przedszkolny oraz 7 placówek nowo otwartych w obiektach istniejących (3 żłobki oraz 4 przedszkola)
- ✓ **2 obiekty zlikwidowano** (1 przedszkole zlikwidowano, by w tym samym miejscu powstała nowa placówka – zmiana właściciela; z powodu zbyt małej liczby chętnych - zlikwidowano 1 szkołę podstawową filialną).

2. Stan techniczny

Na terenie powiatu gostyńskiego wszystkie budynki, w których prowadzona jest działalność dydaktyczno - wychowawcza przystosowane są do pobytu uczniów/przedszkolaków, a ich stan sanitarno - techniczny jest dobry.

3. Warunki do utrzymania higieny osobistej w szkołach

Za właściwe warunki do utrzymania higieny osobistej w placówkach oświatowych uznaje się sanitariaty zaopatrzone w ciepłą i zimną bieżącą wodę, papier toaletowy, mydło w płynie, ręczniki jednorazowe lub elektryczne suszarki do rąk. Pomieszczenia te powinny być utrzymane w czystości i w stanie pełnej sprawności technicznej.

W ramach kontroli problemowych w 2021r. przeprowadzone zostały kontrole oceniające warunki do utrzymania higieny osobistej uczniów. Skontrolowano w tym zakresie 6 szkół.

Warunki do utrzymania higieny osobistej uczniów były prawidłowe w 5 obiektach. W 1 placówce stwierdzono niewłaściwe warunki – wyraźne ślady zawilgocenia, zagrzybienia oraz zacieki na ścianie pomiędzy oknami oraz na suficie w toalecie męskiej, co jednak zostało niezwłocznie usunięte.

W pozostałych placówkach stwierdzono właściwe wyposażenie sanitariatów w podstawowe środki do utrzymania higieny osobistej uczniów, tj.: mydło w płynie, ręczniki jednorazowego użytku lub suszarki do rąk, papier toaletowy.

Sprzęt i urządzenia sanitarne utrzymane były w czystości i w stanie pełnej sprawności technicznej. W pomieszczeniach sanitarnych nie stwierdzono zaniedbania porządku i czystości.

W placówkach oświatowo – wychowawczych nie funkcjonują sanitariaty zewnętrzne. Wszystkie skontrolowane placówki są zwodociągowane i skanalizowane.

Nie wszystkie obiekty posiadają kanalizację centralną – w 1 placówce zastosowano przydomową oczyszczalnię ścieków zamiast dotychczasowego szamba (przedszkole niepubliczne).

W wyniku przeprowadzonych kontroli stwierdzono, iż dyrektorzy placówek oświatowo – wychowawczych funkcjonujących na terenie powiatu gostyńskiego, zapewniają uczniom właściwe warunki do utrzymania higieny osobistej.

4. Infrastruktura do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego

W ramach nadzoru nad bezpieczeństwem i higieną pobytu dzieci i młodzieży w szkołach, skontrolowano również warunki do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego. Ocenie poddano m.in. posiadanie przez placówki infrastruktury sportowej oraz stan sanitarno – techniczny zaplecza sportowego.

W roku 2021, w związku z trwającym stanem epidemii, skontrolowano 14 szkół pod kątem zapewnienia warunków do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego – warunki te są prawidłowe.

Skontrolowano również sposób użytkowania zaplecza sanitarnego zespołów sportowych. W większości szkół stwierdzono niewykorzystanie natrysków po zajęciach wychowania fizycznego – uczniowie 3 szkół korzystają z natrysków tylko po dodatkowych zajęciach sportowych, w 1 placówce natryskownie są nieczynne.

Podczas kontroli sanitarnych zwracano uwagę, aby w salach gimnastycznych i na boiskach oraz w miejscach wyznaczonych do uprawiania ćwiczeń fizycznych, gier i zabaw umieszczone były tablice informacyjne określające zasady bezpiecznego użytkowania urządzeń i sprzętu sportowego.

5. Warunki pobytu dzieci i młodzieży w placówkach nauczania i wychowania

W zakresie nadzoru nad higieną procesu nauczania i wychowania realizuje się szereg zadań dotyczących eliminowania zagrażających zdrowiu dzieci i młodzieży niekorzystnych czynników w celu zapobiegania powstawaniu chorób układu mięśniowo – kostnego, oczu i innych. Do najistotniejszych zasadniczych elementów zdrowotnych, na których koncentrowano uwagę w trakcie dokonywania bieżącego nadzoru należy zaliczyć:

- zasady higieny przy sporządzaniu rozkładów zajęć lekcyjnych,
- dostosowanie stołów oraz krzeseł do wzrostu uczniów,
- temperatura oraz czystość powietrza w pomieszczeniach kontrolowanych placówek,
- zasady bhp w szkolnych pracowniach komputerowych czy
- stan techniczny urządzeń na placach zabaw.

Organizacja procesu nauczania ma wpływ na zdrowie ucznia, szczególnie istotnym elementem jest równomierne rozłożenie zajęć oraz prawidłowy odpoczynek – co oceniono w 8 placówkach (4 szkoły podstawowe oraz 4 zespoły szkół). W placówkach tych oceniono 156 oddziałów.

W porównaniu z latami ubiegłymi zaobserwowano, iż nadal istnieją trudności z ułożeniem planu lekcji zgodnego z higieną pracy umysłowej. Przeprowadzona ocena

tygodniowych rozkładów lekcji wykazała, iż w 5 placówkach (43 oddziały) plany lekcji ułożone zostały nieprawidłowo. Nie uwzględniono w nich równomiernego obciążenia uczniów zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia. Szkoły nie posiadały wystarczającej liczby sal lekcyjnych, dlatego też

zajęcia nie rozpoczynały się o stałej porze - różnica pomiędzy kolejnymi dniami tygodnia była większa niż 1godzina. Odnotowano również konieczność dostosowywania planu lekcji do godzin dowozu uczniów do szkół autobusami szkolnymi. W rozkładzie lekcji w każdym dniu zaplanowano zajęcia zróżnicowane, z elementami ruchu.

W roku 2021 zajęcia lekcyjne w szkołach funkcjonujących na terenie powiatu gostyńskiego prowadzone były w systemie jednozmianowym, za wyjątkiem jednej szkoły podstawowej, w której z uwagi na dużą liczbę uczniów i niewystarczającą liczbę sal lekcyjnych a także dowóz do szkoły uczniów z ościennych miejscowości wprowadzono dwuzmianowość.

Nie odnotowano nieprawidłowości w zakresie mikroklimatu pomieszczeń. Skontrolowane placówki posiadają ogrzewanie centralne.

W ramach sprawowanego nadzoru sanitarnego w 2021r. dokonano oceny dostosowania mebli do wzrostu uczniów, zwracano także uwagę na oznakowanie mebli, odpowiednie ich zestawienie i stan techniczny.

W zakresie ergonomii mebli szkolnych i przedszkolnych skontrolowano 9 placówek, w tym 6 przedszkoli, 2 szkoły podstawowe oraz 1 zespół szkół. Ogółem badaniem objęto 420 stanowisk pracy (21 oddziałów). Stwierdzono, iż meble edukacyjne w ocenionych placówkach są odpowiednio dostosowane do wzrostu uczniów, prawidłowo zestawione i oznakowane.

W 2021r. sprawdzono także możliwość pozostawienia w szkole części podręczników i przyborów szkolnych. W wyniku kontroli odnotowano, iż możliwość pozostawienia uczniom części podręczników i przyborów szkolnych zapewniły wszystkie skontrolowane placówki. Wyznaczonym miejscem na ten cel są indywidualnie przyporządkowane szafki w korytarzach szkolnych lub wyznaczone miejsca w salach lekcyjnych.

W wyniku prowadzonego nadzoru nad higieną procesu nauczania i wychowania stwierdzono, że dyrektorzy placówek dokładają wszelkich starań w celu zapewnienia właściwej higieny w tym zakresie.

6. Posiadanie przez szkoły i inne placówki oświatowo – wychowawcze certyfikowanych mebli i sprzętu sportowego

W ramach sprawowanego nadzoru nad placówkami oświatowo – wychowawczymi dokonano oceny posiadania przez szkoły i placówki certyfikatów na meble oraz urządzenia i sprzęt sportowy.

Wyniki kontroli wykazały, iż wszystkie spośród 23 skontrolowanych w tym zakresie placówek posiadały certyfikowane meble oraz posiadały certyfikaty na urządzenia i sprzęt sportowy (w 19 placówkach odsetek mebli z certyfikatami oraz odsetek urządzeń i sprzętu sportowego z certyfikatami wynosił aż 100%).

7. Nadzór nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami

W ramach prowadzonego nadzoru w szkolnych pracowniach chemicznych na terenie powiatu gostyńskiego dokonano oceny realizacji wymogów w zakresie stosowania niebezpiecznych substancji chemicznych i ich mieszanin. Zwracano uwagę m.in. na sposób przechowywania, posiadanie kart charakterystyki i aktualnego wykazu substancji chemicznych i ich mieszanin, właściwe oznakowanie, wyposażenie w środki ochrony indywidualnej i środki do udzielania pierwszej pomocy.

Nie stwierdzono nieprawidłowości w powyższym zakresie. Substancje chemiczne i ich mieszaniny oznakowane były zgodnie z przepisami i przechowywane w zamkniętych

pomieszczeniach, posiadały wymagane karty charakterystyki, przestrzegane były wymogi w zakresie bhp.

8. Dożywianie dzieci i młodzieży

Właściwe żywienie dzieci i młodzieży, to podstawowy warunek rozwoju fizycznego i umysłowego, warunkującym ich prawidłowy wzrost i rozwój. Polegać powinno na dostarczeniu wszystkich niezbędnych składników odżywczych w kilku dziennych posiłkach oraz w odpowiednich proporcjach i ilościach.

W trakcie kontroli stanu sanitarnego placówek uzyskano dane dotyczące żywienia w szkołach. Placówki prowadziły dożywianie w formie ciepłych posiłków dwudaniowych (8 szkół) lub jednodaniowych (1 szkoła). Z dożywiania w szkołach korzystało ogółem 502 uczniów. Z posiłków dofinansowanych w 2021r. skorzystało 70 uczniów.

Odnotowano 1 placówkę, w której wydawano napoje – herbatę lub mleko, z których skorzystało 227 uczniów.

9. Wypoczynek dzieci i młodzieży

W okresie wypoczynku zimowego i letniego pełniono nadzór nad warunkami bezpieczeństwa i higieny pobytu uczestników. Mając na uwadze sytuację epidemiologiczną w kraju oraz położenie geograficzne powiatu gostyńskiego stwierdzono, że nadal, tak jak w latach ubiegłych, najbardziej popularną formą wypoczynku jest wypoczynek w miejscu zamieszkania.

W roku 2021 na terenie powiatu gostyńskiego zorganizowano ogółem 22 turnusów wypoczynku zimowego i letniego dzieci i młodzieży (liczba turnusów zgłoszonych w bazie MEN), w tym 3 turnusy wypoczynku zimowego i 19 turnusów wypoczynku letniego. Skontrolowanych zostało ogółem 10 turnusów w czasie trwania zimowego i letniego wypoczynku dzieci i młodzieży, na których wypoczywało łącznie 345 uczestników. Podczas 5 turnusów wypoczynku letniego oraz 1 turnusu zimowego prowadzono dożywianie.

Tabela nr 1. Ilość turnusów i liczba uczestników wycieczki zimowej i letniej w roku 2020-2021

Rodzaj placówek	Rok 2020			Rok 2021		
	Liczba zgłoszonych turnusów w bazie MEN	Liczba turnusów skontrolowanych	Liczba uczestników wycieczki	Liczba zgłoszonych turnusów w bazie MEN	Liczba turnusów skontrolowanych	Liczba uczestników wycieczki
Wycieczka zimowa	13	7	186	3	1	18
Wycieczka letnia	16	2	136	19	9	327
Razem	29	9	322	22	10	345

Wycieczka została zorganizowana zgodnie z „Wytycznymi MEiN, MZ i GIS dla organizatorów wycieczki”, których celem było wprowadzenie dodatkowych zabezpieczeń zmniejszających ryzyko zakażenia dzieci i młodzieży podczas pobytu na wycieczce, zminimalizowanie ryzyka zakażenia poprzez wprowadzenie zrozumiałego regulaminu dla uczestników wycieczki oraz ich rodziców/prawnych opiekunów lub pełnoletnich uczestników chcących uczestniczyć w wycieczce, ograniczenie liczby kontaktów na terenie miejsca wycieczki w ramach zabezpieczenia przed możliwym zakażeniem, stosowanie się w miejscu wycieczki do wymogów określających warunki bezpieczeństwa oraz kompleksowe działanie dostosowane do zaawansowania stanu epidemicznego, czyli ogólnie zwiększenie bezpieczeństwa uczestników oraz zminimalizowanie ryzyka związanego z zakażeniem koronawirusem.

Nie odnotowano przypadków zachorowań, wypadków oraz zatruc pokarmowych uczestników wycieczki. Przeprowadzone kontrole wykazały, iż placówki wycieczki zostały przygotowane właściwie, wszystkie turnusy były zgłoszone do Kuratorium Oświaty i uzyskały pozwolenie na prowadzenie działalności a ich organizatorzy zapewnili uczestnikom bezpieczne i higieniczne warunki pobytu. Na terenie powiatu gostyńskiego nie wystąpiły przypadki organizacji tzw. „dzikich” placówek.

10. Postępowanie administracyjne

W roku 2021 Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu wydał **6 decyzji administracyjnych**: 3 w zakresie spełnienia wymagań lokalowych i sanitarnych dla nowopowstałych żłobków, 1 decyzję dotyczącą poprawy warunków sanitarno-higienicznych w szkole podstawowej oraz 2 decyzje płatnicze.

W analizowanym okresie nie nałożono mandatów karnych.

11. Podsumowanie

W związku z trwaniem stanu epidemii na obszarze całego kraju i dynamicznie zmieniającą się sytuacją epidemiczną, placówki nauczania i wychowania zostały zamknięte czasowo. Zajęcia w tym czasie odbywały się w systemie nauki zdalnej, nastąpiło również wstrzymanie pracy terenowej na stanowisku Higieny Dzieci i Młodzieży. Włączono się w działania związane z zapobieganiem szerzenia się zakażeń wywołanych wirusem SARS-CoV-2, w związku z czym, nie wszystkie aspekty Higieny Dzieci i Młodzieży były możliwe do realizacji.

Po otwarciu placówek oświatowo – wychowawczych w okresie epidemii przeprowadzano kontrole m.in. pod kątem wzmożonego reżimu sanitarnego oraz sprawdzano wprowadzone procedury bezpieczeństwa dotyczące zapobiegania i przeciwdziałania COVID-19 wśród dzieci, rodziców i pracowników w trakcie prowadzonych zajęć oraz procedury postępowania na wypadek podejrzenia wystąpienia choroby koronawirusowej COVID-19 zgodnie z wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego. W wyniku kontroli stwierdzono przestrzegane wymagań oraz zaleceń.

W wyniku prowadzonego w 2021 roku nadzoru nad szkołami i innymi placówkami oświatowo – wychowawczymi oraz placówkami wypoczynku dzieci i młodzieży na terenie powiatu gostyńskiego należy stwierdzić, iż:

1. W roku 2021 na terenie powiatu gostyńskiego powstało 8 nowych placówek: 3 żłobki, 4 przedszkola oraz 1 punkt przedszkolny.
2. Stan sanitarno - techniczny placówek oświatowo - wychowawczych oceniono jako dobry.
3. Na terenie powiatu gostyńskiego nie odnotowano budynków nieprzystosowanych do procesu nauczania.
4. Nadal odnotowuje się nieprawidłowy stan sanitarny w zakresie liczby oddziałów posiadających rozkłady lekcji ułożone niezgodnie z zasadami higieny.

5. Warunki do utrzymania higieny osobistej uczniów w placówkach są właściwe.
6. We wszystkich skontrolowanych placówkach oświatowo-wychowawczych uczniowie mają zapewniony dostęp do bieżącej, ciepłej wody w pomieszczeniach higieniczno - sanitarnych.
7. W skontrolowanych szkołach wszyscy uczniowie mają możliwość pozostawienia części podręczników i przyborów szkolnych w placówkach.
8. W szkołach nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie gospodarki substancjami chemicznymi i ich mieszaninami.
9. Wszystkie szkoły na terenie powiatu gostyńskiego zapewniają uczniom opiekę w zakresie profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej.
10. Dyrektorzy placówek byli zapoznani z wytycznymi GIS dot. przestrzegania wymagań związanych z przeciwdziałaniem i zapobieganiem szerzeniu się zakażeń wirusem SARS-CoV-2.
11. Organizatorzy placówek wypoczynku byli zapoznani z wytycznymi MEiN, MZ i GIS dla organizatorów wypoczynku. Placówki wypoczynku dla dzieci i młodzieży zostały zorganizowane prawidłowo.
12. W ramach promocji zdrowia, w trakcie prowadzonego nadzoru bieżącego w placówkach oświatowo-wychowawczych funkcjonujących na terenie powiatu gostyńskiego, przeprowadzono ocenę sytuacji w zakresie realizacji ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych. Wszystkie skontrolowane placówki prawidłowo realizują przepisy ustawy.

STAN SANITARNY

ZAKŁADÓW ŻYWNOSCI I ŻYWIENIA

1. Zakres nadzoru

Głównym celem działania Sekcji Nadzoru Higieny Żywności i Żywienia jest zapewnienie odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa zdrowotnego żywności produkowanej i wprowadzanej do obrotu na terenie powiatu gostyńskiego. Ponadto do zadań Sekcji należy nadzór nad warunkami żywienia zbiorowego, w tym nad jakością zdrowotną środków spożywczych oraz serwowanych w ramach żywienia zbiorowego posiłków, a także kontrola warunków produkcji i obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością i produktami kosmetycznymi wspólnie z pracownikiem z działu Higieny Pracy. W ramach wykonywania zadań pracownicy m in. podejmują i prowadzą postępowania w ramach systemu wczesnego ostrzegania o niebezpiecznych produktach i paszach RASFF oraz w ramach systemu RAPEX dotyczącego produktów kosmetycznych mogących stanowić zagrożenie dla zdrowia konsumentów. Sekcja realizuje również działania w zakresie kontroli granicznej towarów pochodzenia roślinnego oraz materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością pochodzących spoza Unii Europejskiej.

Pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu w 2021 r. znajdowało się 1111 zakładów produkcji i obrotu żywnością, żywienia oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością w tym:

- ✓ 337 zakładów produkcji żywności,
- ✓ 501 zakładów obrotu żywnością,
- ✓ 82 środki transportu,
- ✓ 90 zakładów żywienia zbiorowego typu otwartego,
- ✓ 73 zakłady żywienia zbiorowego typu zamkniętego,
- ✓ 8 wytwórni materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością,
- ✓ 20 miejsc obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością.

W trakcie roku skontrolowano 280 zakładów, co stanowi 25,2 % obiektów zarejestrowanych na terenie powiatu gostyńskiego.

W 98 kontrolowanych zakładach zgodnie z procedurą kontroli dokonano oceny w oparciu o arkusz oceny zakładu. W wyniku oceny zakładów oraz z uwagi na profil

prowadzonej działalności do kategorii ryzyka niskiego zakwalifikowano 20 obiektów, ryzyka średniego 64, a do ryzyka wysokiego 14.

W nadzorowanych zakładach przeprowadzono ogółem 306 kontroli sanitarnych, w tym 10 kontroli interwencyjnych, podjętych z uwagi na złożone interwencje konsumenckie dotyczące jakości wprowadzanych do obrotu środków spożywczych, warunków przygotowywania żywności oraz dobrostanu i higieny sprzedaży żywych ryb w okresie około świątecznym, a także zgłaszane do Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu powiadomienia w ramach systemu RASFF.

W związku z nieprawidłowym stanem sanitarno-technicznym zakładu, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu w 2021 r. wydał 1 decyzję administracyjną nakazującą usunięcie stwierdzonych w trakcie kontroli uchybień.

W stosunku do osób winnych zaniedbań higienicznych w nadzorowanych zakładach, nałożono 7 mandatów karnych na kwotę 2400 zł.

Na wniosek przedsiębiorców rozpoczynających działalność, w zakresie produkcji i obrotu żywnością oraz żywienia zbiorowego, w 2021 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu wydał 59 decyzji zatwierdzających.

W ramach prowadzonego nadzoru nad importem i eksportem środków spożywczych oraz materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością ogółem przeprowadzono 125 granicznych kontroli sanitarnych w zakładzie importera i eksportera. W trakcie kontroli oceniono 377 partii żywności i wydano 74 świadectwa spełnienia wymagań zdrowotnych żywności i dopuszczenia jej do obrotu oraz 51 świadectw spełnienia wymagań zdrowotnych dla żywności przeznaczonej do innych krajów.

Ponadto pracownicy Sekcji Higieny Żywności i Żywienia w trakcie roku realizowali zadania z zakresu epidemiologii związane z trwającą w kraju epidemią koronawirusa tj.: przeprowadzanie wywiadów epidemiologicznych, przeprowadzanie kontroli dotyczących COVID-19, praca z telefonem alarmowym, przykazywanie danych do innych powiatowych stacji, praca w systemie SEPIS i EWP.

W związku z obowiązującymi obostrzeniami, nakazami i ograniczeniami związanymi z COVID -19 pracownicy sekcji przeprowadzili 300 kontroli wyłącznie o tej tematyce, w trakcie których nałożono 6 mandatów karnych na kwotę 280 zł.

Zestawienie działań w ramach prowadzonego nadzoru nad zakładami w 2021 roku z terenu powiatu gostyńskiego, w tym porównanie z latami 2018, 2019 i 2020 przedstawia tabela 1.

Tabela 1. Działania w ramach prowadzonego nadzoru nad zakładami w latach 2018-2021.

	2018	2019	2020	2021
Liczba zakładów wg ewidencji	1054	1074	1046	1111
Liczba obiektów skontrolowanych	469	430	172	280
Liczba kontroli i rekontroli	580	523	208	306
Liczba zakładów ocenionych na podstawie arkuszy oceny stanu sanitarnego	357	348	79	98
Liczba zakładów z wdrożonymi zasadami GHP/GMP	576	614	576	696
Liczba zakładów z wdrożonym systemem HACCP	537	555	522	598

Liczbę skontrolowanych zakładów z terenu powiatu gostyńskiego w 2021 roku z poszczególnych grup, w porównaniu z liczbą zakładów znajdujących się w ewidencji przedstawia tabela 2.

Tabela 2. Liczba skontrolowanych zakładów z terenu powiatu gostyńskiego w 2021 roku z poszczególnych grup, w porównaniu z liczbą zakładów znajdujących się w ewidencji.

L.p.	Grupy zakładów żywności i żywienia	liczba zakładów w ewidencji	liczba zakładów skontrolowanych
1.	Automaty do lodów	17	8
2.	Wytwórnice tłuszczów roślinnych i mieszanin tłuszczów zwierzęcych z roślinnymi	1	1
3.	Piekarnie	12	7
4.	Ciastkarnie	14	8
5.	Przetwórnice owocowo-warzywne	4	4
6.	Zakłady garmazeryjne	1	1
7.	Wytwórnice makaronów	2	1
8.	Wytwórnice chrupek, chipsów i prażynek	2	0
9.	Wytwórnice suplementów diety	1	1
10.	Cukrownie	1	1
11.	Producenci pierwotni i rolniczy handel detaliczny	269	3
12.	Inne wytwórnice żywności	13	5
13.	Sklepy spożywcze	257	47
14.	Kioski	5	1
15.	Apteki	26	5
16.	Magazyny hurtowe	15	5

17.	Obiekty ruchome i tymczasowe	22	6
18.	Inne obiekty obrotu żywnością	176	11
19.	Zakłady żywienia zbiorowego otwarte	90	42
	w tym zakłady małej gastronomii	47	25
20.	Zakłady żywienia zbiorowego zamknięte	72	39
21.	Zakład usług cateringowych	1	0
22.	Wytwórnice materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością	8	1
23.	Miejsca obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością	20	1
24.	Obiekty obrotu produktami kosmetycznymi	8	3

2. Najbardziej znaczące grupy obiektów żywnościowo-żywnościowych

W zakładach nadzorowanych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu, w celu zapewnienia bezpieczeństwa żywności poprzez identyfikację i oszacowanie skali zagrożeń z punktu widzenia wymagań zdrowotnych żywności oraz ryzyka wystąpienia zagrożeń podczas przebiegu wszystkich etapów produkcji i obrotu żywnością, zależnie od charakteru prowadzonej działalności, wdrożono zasady Dobrej Praktyki Higienicznej (GHP) lub Dobrej Praktyki Produkcyjnej (GMP) oraz system HACCP. Zasady GHP i GMP wdrożono w 696 zakładach, a system HACCP w 598 zakładach.

Ponadto w 2 zakładach produkcyjnych wdrożony został System Bezpieczeństwa Żywności BRC Global Standard for Food Safety Issue 7, w 1 firmie transportowej - zasady BRC Storage and Distribution, oraz w 3 zakładach zajmującym się produkcją opakowań do kontaktu z żywnością wdrożono system BRC/IoP (Global Standard for Packaging and Packaging Materials) - Standard bezpieczeństwa opakowań i materiałów opakowaniowych.

2.1. Sklepy spożywcze

Sklepy spożywcze są największą grupą spośród nadzorowanych zakładów. W 2021r. funkcjonowało 257 sklepów spożywczych, w tym 2 supermarkety. Państwowy Powiatowy Inspektor

Sanitarny w Gostyniu zatwierdził 14 zakładów z tej grupy. W trakcie roku przeprowadzono 57 kontroli sanitarnych, z czego 2 w supermarketach.

W związku z ze zgłoszeniem konsumenta dotyczącego niewłaściwych warunków sprzedaży przeprowadzono w 1 ze sklepów, przeprowadzono kontrolę interwencyjną, która nie wykazała nieprawidłowości.

Z uwagi na wprowadzanie do obrotu środków spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia lub daty minimalnej trwałości, nałożono 2 mandaty karne na kwotę 200 zł.

2.2. Zakłady żywienia zbiorowego otwarte

W grupie tej sklasyfikowane są zakłady takie jak: restauracje, kawiarnie a także puby, bary, pizzerie czy obiekty ruchome jak przyczepy gastronomiczne, które zaliczane są do zakładów małej gastronomii, a w których produkcja posiłków prowadzona jest w oparciu o półprodukty i produkty gotowe.

W 2021r. na terenie powiatu gostyńskiego funkcjonowało 90 zakładów żywienia zbiorowego otwartego, w tym 47 zakładów małej gastronomii oraz 10 zakładów małej gastronomii w obiektach ruchomych lub tymczasowych.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu w 2021 r. zatwierdził 10 zakładów, w tym 5 zakładów małej gastronomii oraz 2 małej gastronomii w zakładach ruchomych lub tymczasowych.

W zakładach żywienia zbiorowego otwartego przeprowadzono 81 kontroli sanitarnych, w tym 41 kontroli w zakładach małej gastronomii oraz 7 kontroli zakładów małej gastronomii w zakładach ruchomych lub tymczasowych. Ze względu na stwierdzone nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno-higienicznego zakładu oraz wyposażenia w 1 zakładzie nałożono mandat karny na kwotę 500 zł.

2.3. Automaty do lodów

W roku 2021, w powiecie gostyńskim zewidencjonowanych było 17 automatów do lodów objętych nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego. Skontrolowano 8 obiektów, a 3 zostały ocenione i zakwalifikowane do grupy średniego ryzyka.

Na wniosek przedsiębiorców zatwierdzono 2 nowe zakłady. Działalność produkcyjna wszystkich automatów do lodów oparta jest na zasadach systemów GHP/GMP oraz HACCP.

2.4. Piekarnie i ciastkarnie

W minionym roku Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu nadzorował 12 piekarni i 14 ciastkarni. W trakcie roku skontrolowanych zostało 7 piekarni i 8 ciastkarni. W wyniku oceny 6 piekarni zakwalifikowano do kategorii ryzyka niskiego oraz 1 z nich do kategorii ryzyka średniego. Natomiast wszystkie z 7 ocenionych ciastkarni, przyporządkowano ze względu na charakter prowadzonej działalności do kategorii ryzyka wysokiego.

Działalność produkcyjna we wszystkich zakładach prowadzona jest w oparciu o Instrukcje Dobrej Praktyki Higienicznej i Produkcyjnej (GHP/GMP) oraz zasad systemu

HACCP.

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami w zakresie stanu sanitarno – higienicznego oraz stosowanie w produkcji surowców po terminie przydatności do spożycia, na właścicieli zakładów nałożono 2 mandaty karne na łączną kwotę 700 zł.

2.5. Przetwórnice owocowo-warzywne

Na terenie powiatu gostyńskiego działają 1 chłodnia składowa oraz 4 zakłady przetwórstwa owocowo-warzywnego. W chłodni składowej, a także w jednym zakładzie przetwórczym, Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu prowadzi nadzór wspólnie z Powiatowym Lekarzem Weterynarii w Gostyniu.

W roku 2021 wszystkie zakłady zostały skontrolowane i ocenione, w rezultacie czego 2 zakwalifikowano do kategorii ryzyka niskiego, 1 do kategorii ryzyka średniego oraz 1 z zakładów do kategorii ryzyka wysokiego. W związku z stwierdzonym niewłaściwym stanem sanitarno – higienicznym w 1 z zakładów, na jego właściciela, nałożono mandat karny na kwotę 500zł.

Działalność zakładów prowadzona jest w oparciu o Instrukcje Dobrych Praktyk Higienicznych i Produkcyjnych (GHP/GMP) oraz system HACCP.

2.6. Inne wytwórnie żywności

Do tej grupy zakładów należą takie obiekty jak:

- ✓ gospodarstwa rolne tj. producenci żywności pierwotnej,
- ✓ wytwórnie wafli suchych,
- ✓ obieralnie cebuli,
- ✓ zakład produkcji żywności gotowej do spożycia,
- ✓ zakłady prowadzące produkcję i sprzedaż produktów mięsnych do konsumenta finalnego, w ramach działalności marginalnej, lokalnej i ograniczonej.

Najliczniejszą grupę spośród tych 282 zakładów, stanowią producenci żywności pierwotnej pochodzenia roślinnego (zboża, warzywa i owoce), tj. 269 gospodarstw rolnych. W roku 2021, przeprowadzono 3 kontrole gospodarstw rolnych, a w wyniku przeprowadzonej oceny, ze względu na uprawę owoców miękkich, gospodarstwa te zakwalifikowano do oceny kategorii ryzyka wysokiego. Kontrole u producentów rolnych prowadzono wspólnie z przedstawicielami Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Poznaniu Delegatura w Lesznie i Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa Oddział w Gostyniu.

Łącznie w roku 2021, w grupie „Inne wytwórnie żywności” przeprowadzono 8 kontroli sanitarnych.

W 27 obiektach wdrożone zostały Instrukcje Dobrych Praktyk Higienicznych i Produkcyjnych (GHP/GMP), a w gospodarstwach rolnych stosowane są także Dobre Praktyki Rolnicze (GAP).

2.7. Magazyny hurtowe

Pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu znajduje się również 15 magazynów hurtowych, w tym 2 hurtownie suplementów diety. W roku tym, zatwierdzono 1 nowy zakład.

Skontrolowano 5 hurtowni, a 1 z nich oceniono i zakwalifikowano do kategorii ryzyka niskiego.

We wszystkich obiektach opracowano i wdrożono Instrukcje Dobrych Praktyk Higienicznych i Produkcyjnych (GHP/GMP), a w 11 system HACCP

2.8. Obiekty ruchome i tymczasowe

W powiecie gostyńskim zarejestrowano 22 obiekty ruchome i tymczasowe, a spośród nich, w roku 2021, 6 zostało skontrolowanych, a 1 zakład został oceniony i zaklasyfikowany do średniego ryzyka ze względu na charakter prowadzonej działalności. W związku ze zgłoszeniem konsumenta, dotyczącym niewłaściwych warunków sprzedaży żywych ryb w okresie okołoswiątecznym przeprowadzono kontrolę interwencyjną, w wyniku której nie stwierdzono nieprawidłowości.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu wydał 5 decyzji zatwierdzających obiekty z tej grupy.

Instrukcje Dobrej Praktyki Higienicznej i Produkcyjnej (GHP/GMP) zostały wdrożone w 21 obiektach, a system HACCP wdrożono w 13 z nich.

2.9. Inne obiekty obrotu żywnością

Grupa innych obiektów obrotu żywnością zawiera zakłady takie jak: sklepy na stacjach paliw, automaty dystrybucyjne z napojami i produktami w opakowaniach jednostkowych, sklepy zielarskie, sklepy medyczne, sklepy sportowe i stanowi 176 obiektów.

Na wniosek przedsiębiorców Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu w 2021 r. wydał 4 decyzje zatwierdzające nowe zakłady.

W trakcie roku skontrolowano 11 obiektów, a 1 z nich oceniono i zakwalifikowano do kategorii ryzyka średniego.

Ogólnie, w obiektach tych, przeprowadzono 12 kontroli sanitarnych, z czego 2 to kontrole interwencyjne, jedna w związku z wprowadzaniem w automatach dystrybucyjnych znajdujących się w szkole, produktów niedozwolonych w jednostkach systemu oświaty oraz druga, w związku z powiadomieniem RASFF.

Instrukcje Dobrych Praktyk Higienicznych i Produkcyjnych (GHP/GMP) zostały wdrożone 60 zakładach, a 26 zakładów posiada wdrożony system HACCP.

2.10. Zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu nadzorował 72 zakłady żywienia zbiorowego typu zamkniętego, w tym:

- 1 stołówka pracownicza,
- 4 bloki żywienia w szpitalach, w tym 3 działające w systemie cateringowym,
- 5 bloków żywienia w domach opieki społecznej, w tym 1 działający w systemie cateringowym,
- 8 bloków żywienia w żłobkach, działających w systemie cateringowym,
- 8 stołówek szkolnych, w tym 1 działająca w systemie cateringowym,
- 1 stołówka w internacie,
- 31 stołówek w przedszkolach, w tym 14 prowadzących żywienie w systemie cateringowym,
- 4 stołówki w domach dziecka i młodzieży,
- 10 innych zakładów żywienia.

W 2021 r. w zakładach tej grupy przeprowadzono 40 kontroli sanitarnych, w 38 zakładach, a oceny dokonano w 29 obiektach i zakwalifikowano je do kategorii ryzyka średniego.

Na podstawie ustawy o bezpieczeństwie żywności i żywienia, w 2021 r. wydano 7 decyzji zatwierdzających nowe zakłady z tej grupy.

W każdym zakładzie będącym pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora sanitarnego w Gostyniu został wdrożony system HACCP.

3. Stan sanitarny środków transportu

W 2021 roku skontrolowano 82 środki transportu, należące zarówno do podmiotów rozpoczynających działalność w zakresie transportu produktów spożywczych, jak i podmiotów zarejestrowanych w poprzednich latach.

Środki transportu oceniano pod kątem stanu sanitarno – technicznego, wyposażenia oraz warunków przewozu żywności, w szczególności wymagającej warunków chłodniczych. W wyniku przeprowadzonych kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu wydał 11 decyzji zatwierdzających nowe podmioty związane z transportem środków spożywczych.

4. Jakość zdrowotna środków spożywczych

Pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Gostyniu pobierali do badań próbki w ramach realizacji „Planu pobierania próbek do badania żywności w ramach monitoringu i urzędowej kontroli żywności dla Państwowej Inspekcji Sanitarnej na 2021r. dla powiatu gostyńskiego” oraz „Planu działania na 2021 r. w zakresie produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego”, do badań w ramach urzędowej kontroli żywności i monitoringu. W trakcie roku zgodnie z planem pobrano do badań ogółem 160 próbek, w tym 3 próbki materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością.

Ponadto w związku z interwencjami konsumentów dotyczących zanieczyszczeń żywności do badań pobrano 3 próbki żywności do oceny organoleptycznej oraz 3 próbki do badań w zakresie obecności szkodników i ich pozostałości. Ponadto do Laboratorium Badań Żywności w Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Lesznie dostarczono 1 próbkę naturalnej wody mineralnej do oceny organoleptycznej, dostarczonej do Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Gostyniu przez konsumenta. W wyniku przeprowadzonych badań próbek nie zakwestionowano.

Pod kątem zanieczyszczeń mikrobiologicznych przebadano łącznie 104 próbki środków spożywczych, natomiast badaniom fizyko-chemicznym poddano 59 próbek środków spożywczych oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością w zakresie:

- pozostałości pestycydów,
- obecności mykotoksyn,
- zawartości substancji dodatkowych,
- zawartości histaminy,
- obecności metali szkodliwych dla zdrowia,
- obecności GMO,
- zawartości witamin,
- oceny organoleptycznej,
- obecności szkodników i ciał obcych,
- skażenia promieniotwórczego,
- zawartości furanu,

- poziomu akrylamidu,
- zawartości glutenu,
- migracji globalnej oraz oceny organoleptycznej w odniesieniu do materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością,
- poziomów WWA,
- zawartości estrów glicydołu, 3-MCPD i estry 3 –MCPD.

Ponadto 93 próbki środków spożywczych, badanych w zakresie mikrobiologii i fizyko – chemii, oceniono również pod kątem ich oznakowania.

W 2021 r. próbki badane pod kątem zanieczyszczeń fizykochemicznych i mikrobiologicznych nie zostały zakwestionowane.

Pod względem niezgodności w oznakowaniu produktów zakwestionowano w 2021r. 5 próbek przyprawy Kurkuma. Stwierdzone niezgodności dotyczyły zastosowania niewłaściwego określenia dotyczącego daty minimalnej trwałości oraz umieszczenia na opakowaniu informacji o warunkach przechowywania, a także sposobu prezentacji wartości odżywczej. W związku z powyższym oraz wyrokiem Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z dnia 20.04.2021 r., iż właściwość rzeczowa organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest w zakresie prawa żywnościowego dotyczącego bezpieczeństwa żywności, sprawę przekazano do Wielkopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Jakości Handlowej Artykułów Rolno - Spożywczych.

5.Nadzór nad materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością

W roku 2021 ewidencją objęto 8 wytwórni materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością. Pod kątem znakowania materiałów i wyrobów, dokumentacji potwierdzającej, że wytworzony produkt spełnia wymagania obowiązujących przepisów prawnych, skuteczności funkcjonowania wdrożonych systemów kontroli wewnętrznej oraz stanu sanitarno – technicznego pomieszczeń zakładu oraz sprzętu i urządzeń wykorzystywanych w procesie produkcji, skontrolowano 1 zakład zajmujący się produkcją opakowań kartonowych, w którym nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ponadto, pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu znajdowało się 20 miejsc obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością w tym 5 hurtowni.

W ramach urzędowej kontroli żywności oraz monitoringu w 1 z obiektów obrotu żywnością i materiałami i wyrobami do kontaktu z żywnością do badań laboratoryjnych pobrano 3 próbki wyrobów z tworzyw sztucznych, w zakresie migracji globalnej oraz oceny organoleptycznej. W wyniku badań, próbek nie zakwestionowano.

6. Nadzór nad produktami kosmetycznymi

Według ewidencji obiektów na terenie działania Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu w roku 2021 znajdowało się 8 obiektów obrotu kosmetykami, w tym 1 hurtownia. Nadzór nad kosmetykami był prowadzony wspólnie z pracownikiem działu Higieny Pracy.

Zostały przeprowadzone 3 kontrole w w/w obiektach:

- w 1 pod kątem prawidłowości znakowania opakowań jednostkowych kosmetyków, w szczególności w zakresie stosowania oświadczeń kosmetycznych, w wyniku której nie stwierdzono nieprawidłowości, zamieszczone na opakowaniach oświadczenia były zgodnie

z przepisami prawnymi,

- w 1 w zakresie bezpieczeństwa znajdującego się w obrocie produktu antybakteryjnego, w związku z powzięciem informacji dotyczącej oznakowania produktu niezgodnie z definicją produktu kosmetycznego. W wyniku kontroli stwierdzono, iż oznakowanie wyrobu dostosowano do obowiązujących przepisów prawnych i na etykiecie nie znajdują się elementy w formie oświadczeń słownych i graficznych sugerujące właściwości biobójcze,
- w 1 dotyczącą przestrzegania przepisów rozporządzenia dotyczącego ograniczeń w stosowaniu HEMA/diHEMA w produktach do paznokci, w wyniku której stwierdzono, iż producenci wypełnili obowiązki nałożone na podstawie Rozporządzenia Komisji (UE) 2020/1682 z dnia 12 listopada 2020 roku zmieniającego załącznik III do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1223/2009 dotyczącego produktów kosmetycznych, a więc umieszczono informacje dotyczące ograniczeń ich stosowania.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu prowadził również działania po otrzymaniu powiadomień w ramach unijnego Systemu Wczesnego Ostrzegania

o Produktach Niebezpiecznych (RAPEX) dot. produktów kosmetycznych, których stosowanie mogłoby stanowić ryzyko dla konsumentów.

W wyniku przeprowadzonych postępowań ustalono, że produkty kosmetyczne objęte powiadomieniami nie były wprowadzane do obrotu przez podmioty działające na terenie powiatu gostyńskiego.

7. System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach RASFF

System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach System, czyli RASFF, zapewnia szybką wymianę informacji o zagrożeniach wykrytych w żywności, paszach oraz materiałach przeznaczonych do kontaktu z żywnością.

W 2021 r. Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Gostyniu podejmował działania po otrzymaniu w systemie RASFF:

- ✓ 22 powiadomień dotyczących środków spożywczych. Powiadomienia w głównej mierze odnosiły się do obecności Salmonella Enteritidis w mięsie z kurczaka, a także obecności tlenu etylenu w różnych produktach spożywczych.
- ✓ 4 powiadomienia dotyczące wyrobów do kontaktu z żywnością, w związku przekroczeniem migracji specyficznej pierwszorzędowych amin aromatycznych (PAA) wykonanych z wyrobach wykonanych z tworzywa sztucznego.
- ✓ 8 powiadomień dotyczących suplementów diety dotyczących przede wszystkim obecności w nich tlenu etylenu.

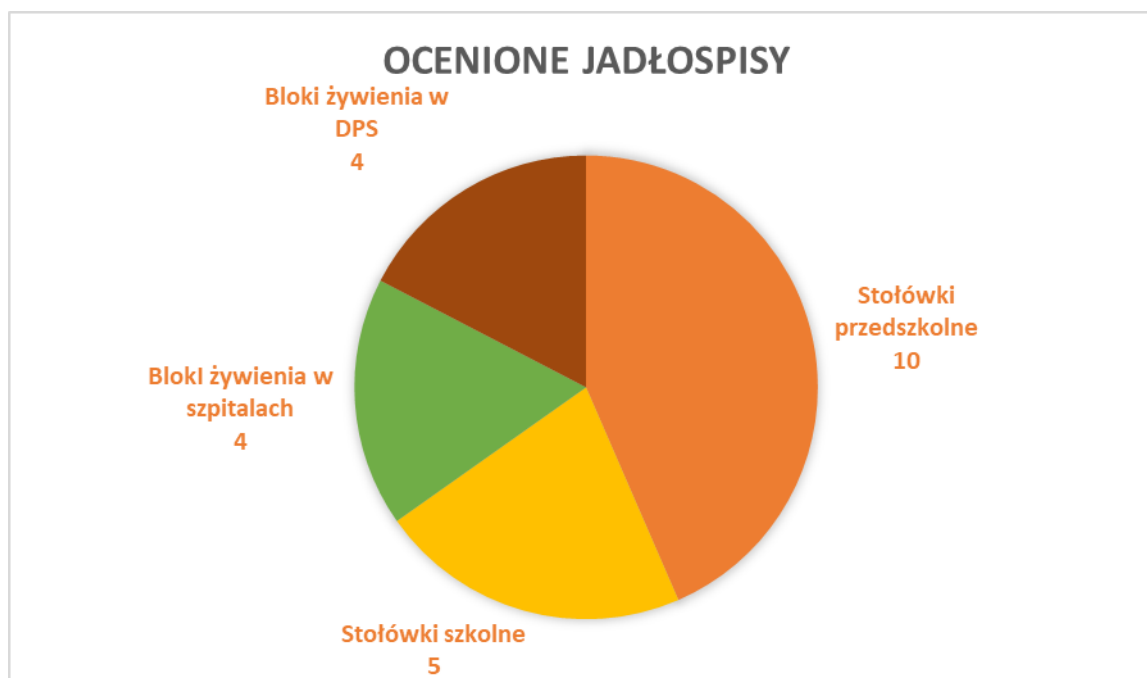
Przeprowadzono kontrole sanitarne interwencyjne lub rozmowy telefoniczne z podmiotami będącymi na załączonych listach dystrybucji, mające na celu nadzorowanie procesu wycofywania z obrotu produktów umieszczonych w systemie RASFF. Podejmowane działania wykazały, że przedsiębiorcy byli powiadomieni przez dostawców o zakwestionowanych produktach i niezwłocznie po uzyskaniu informacji wycofywali produkty stanowiące zagrożenie z obrotu.

Zgłaszane powiadomienia, w systemie RASFF nie dotyczyły producentów znajdujących się pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu.

8. Ocena sposobu żywienia

W 2021 roku pod nadzorem Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Gostyniu znajdowały się 72 zakłady żywienia zbiorowego zamkniętego. Analizę sposobu

żywienia przeprowadzono w blokach żywienia w szpitalach i domach pomocy społecznej, stołówkach szkolnych, stołówkach przedszkolnych, oceniając 23 jadłospisy.

W czasie kontroli w jednostkach systemu oświaty dokonano analizy 15 jadłospisów pod kątem zgodności z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach (Dz. U. z 2016 r., poz. 1154), z zastosowaniem „List wspomagających” ocenę żywienia pod kątem spełnienia wymagań zawartych w w/w rozporządzeniu. W trakcie oceny brano pod uwagę czynniki takie jak:

- stosowanie środków spożywczych z różnych grup produktów,
- użycie naturalnych składników do ich przygotowywania,
- częstotliwość podawania dań smażonych, surowych owoców i warzyw oraz mleka i jego przetworów.

W wyniku kontroli jadłospisy uznano jako zgodne z wymaganiami.

W szpitalnych blokach żywienia jadłospis diety podstawowej oceniono w oparciu o Arkusz oceny dekadowej jadłospisów, w ramach „Programu oceny stanu żywienia pacjentów w szpitalach i zakładach opieki zdrowotnej na podstawie jadłospisów/posiłków” opracowanego przez Instytut Żywności i Żywienia. W wyniku przeprowadzonych ocen jadłospisy uznane zostały jako zadowalające, jednakże pozytywną ocenę jadłospisu bloków szpitalnych eliminował brak w ocenianej dekadzie roślin strączkowych suchych.

W 4 domach pomocy społecznej dokonano oceny teoretycznej zestawień dekadowych. W placówkach mieszkańcy żywności są w oparciu o specjalistyczne diety. Posiłki w składzie zawierają produkty będące źródłem białka roślinnego i zwierzęcego, tłuszczów i węglowodanów. W jadłospisach uwzględniono produkty mleczne oraz ryby, w każdym posiłku podawane były napoje. Podawane również były warzywa i owoce, jednakże w trakcie kontroli odpowiedzialnym za żywienie przekazano zalecenia, aby w posiłkach uwzględniona była większa ilość warzyw i owoców w formie surowej.

W jadłospisach zawarte były informacje dotyczące obecności w potrawach składników alergicznych bądź powodujących reakcje nietolerancji.

9. Podsumowanie

1. W związku z trwającym na terenie kraju stanem epidemii koronawirusa SARS-CoV-2 i wzmożonymi działaniami pracowników Sekcji Żywności i Żywienia mającymi na celu przeciwdziałanie i zwalczanie epidemii kontrolowano zakłady, które ze względu na charakter działalności stanowią wysokie ryzyko w zakresie bezpieczeństwa żywności oraz które ze względu na dużą produkcję lub obrót żywności przekładają się na dużą liczbę konsumentów.
2. Stan sanitarny ogółu nadzorowanych obiektów żywności, żywienia i materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością utrzymuje się na dobrym poziomie. W nadzorowanych obiektach przeprowadzana jest na bieżąco ich modernizacja, a działalność prowadzona jest w oparciu o wdrożone i stosowane Instrukcje Dobrych Praktyk Higienicznych i Produkcyjnych (GHP/GMP) oraz system HACCP.
3. Znajdująca się w obrocie handlowym, jak również produkowana na nadzorowanym terenie żywność, jest bezpieczna dla zdrowia konsumentów, bowiem badania laboratoryjne w zakresie parametrów mikrobiologicznych i fizyko-chemicznych nie wykazały złej jakości zdrowotnej, na co wskazuje również brak wystąpienia zatruć pokarmowych.
4. W kontrolowanych stołówkach szkolnych i przedszkolnych podawane posiłki są zgodne wymaganiami rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 26 lipca 2016 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach (Dz. U. z 2016 r., poz. 1154), natomiast zalecenia mające na celu wdrożenie zasad racjonalnego żywienia wydawano osobom odpowiedzialnym za żywienie w zakładach opiekuńczo - leczniczych.

DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE OŚWIATY ZDROWOTNEJ I PROMOCJI ZDROWIA

1. Informacje wstępne

Działania w zakresie promocji zdrowia, podejmowane w 2021 roku przez Powiatową Stację Sanitarno – Epidemiologiczną w Gostyniu, wynikały z zapisów ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej i uwzględniały aktualne potrzeby zdrowotne środowiska lokalnego oraz sytuację epidemiologiczną powiatu gostyńskiego.

W 2021 roku do odwołania na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej trwał stan epidemii w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2. Wprowadzone ograniczenia, nakazy i zakazy, a przede wszystkim wprowadzona dla dzieci i młodzieży nauka zdalna we wszystkich placówkach oświatowych miała znaczny wpływ na realizację założonych celów na ten rok.

Ponadto w ciągu całego roku przeprowadzano kontrole w ramach akcji wspomagającej działania Sekcji Epidemiologii dotyczące przestrzegania przepisów zawartych w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 6 maja 2021 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (Dz. U. z 2021 r., poz. 861 z późn. zm.).

2. Realizacja działań profilaktyczno - edukacyjnych:

2.1. Profilaktyka nadwagi i otyłości

Program „Trzymaj Formę!” - ogólnopolski program edukacyjny w 2021r. został odwołany w związku z sytuacją epidemiologiczną w kraju oraz zamknięcie placówek szkolnych.

2.2. Światowy Dzień Zdrowia

Światowy Dzień Zdrowia – 7 kwietnia 2021r. W 2021 roku hasło Światowego Dnia Zdrowia - Ratujmy życie ! Bezpieczne szpitale w czasie katastrof! Powszechne ubezpieczenie zdrowotne! Motyw przewodni związany głównie z obecną sytuacją epidemiologiczną i działaniami związanymi z zapobieganiem rozprzestrzenianiu się wirusa SARS-CoV-2. Obecna sytuacja epidemiologiczna, podkreśla istotne znaczenie służby zdrowia, dostępu do leczenia a przede wszystkim podkreślenie roli personelu medycznego w czasie pandemii. Obecna sytuacja epidemiczna oraz związane z tym zmiany w funkcjonowaniu społecznym mogą znacząco wpływać na nasze samopoczucie, wywołując niepokój oraz lęk. W tym okresie powinniśmy dbać zarówno o swoje zdrowie fizyczne, jak i psychiczne.

Najważniejsze informacje na temat Światowego Dnia Zdrowia 2021r. przekazano do placówek oświatowych, do lokalnych mediów oraz umieszczono na stronie internetowej Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Gostyniu.

2.3. Profilaktyka uzależnień

2.3.1. Profilaktyka palenia tytoniu

W ostatnich latach do priorytetowych zadań pionu promocji zdrowia Państwowej Inspekcji Sanitarnej możemy zaliczyć programy promujące profilaktykę tytoniową. Głównym celem podejmowanych działań jest zmniejszenie zachorowań, inwalidztwa i zgonów wynikających z palenia tytoniu poprzez zmniejszenie ekspozycji na dym tytoniowy – palenie czynne i bierne.

Promowanie życia wolnego od dymu tytoniowego realizowano poprzez programy antytytoniowe:

„Czyste powietrze wokół nas” - program przedszkolnej edukacji antynikotynowej z udziałem rodziców i opiekunów mający na celu podniesienie ich wiedzy w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy oraz zwiększenie umiejętności dzieci w zakresie radzenia sobie w sytuacjach, gdy przebywają w zadymionych pomieszczeniach lub gdy dorośli palą przy nich tytoń. W roku szkolnym 2020/2021

realizacja programu odbywała się w 14 placówkach, w tym: w 6 przedszkolach oraz 8 oddziałach przedszkolnych funkcjonujących przy szkołach. Edukacją objęto 422 przedszkolaków i ich rodziców.

„Bieg po zdrowie” – w roku szkolnym 2020/2021 trwała IV edycja programu antytytoniowej edukacji zdrowotnej dla uczniów klas IV szkół podstawowych oraz ich rodziców i opiekunów. Głównym celem programu jest zwiększenie wiedzy uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów i e-papierosów. W programie uczestniczyło 5 szkół podstawowych. Edukacją objęto 139 uczniów klas IV szkół podstawowych.

Światowy Dzień bez Tytoniu oraz Światowy Dzień Rzucania Palenia w 2021 roku przebiegały również w cieniu ogłoszonej pandemii wirusa SARS-CoV-2. Podjęte działania polegały na umieszczeniu informacji na stronie internetowej. Czas przeznaczony na realizację działań w tym kierunku został całkowicie pochłonięty przez wzmożone działania i prace związane z pandemią.

2.4. Profilaktyka chorób zakaźnych

W 2021 roku w Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Gostyniu najważniejszymi działaniami mającymi na celu zapobieganie zachorowaniom na choroby zakaźne były działania podejmowane na rzecz walki z COVID 19.

Światowy Dzień Mycia Rąk – 15 października

15 października 2021r. z okazji Światowego Dnia Mycia Rąk pracownik Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Gostyniu odwiedził Przedszkole Miejskie nr 2 w Gostyniu. W trakcie spotkania przedszkolaki poznały zasadę prawidłowego mycia rąk oraz dowiedziały się ważne jest ich mycie. W ramach sprawdzenia nowo nabytej wiedzy dzieci zmywały z dłoni pieczętkę obrazującą wirusa.

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Gostyniu również organizowała, koordynowała i realizowała różnorodne działania informacyjno – edukacyjne w celu zapobiegania zakażeniom HIV, zgodnie z założeniami **Krajowego Programu Zwalczenia AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV na lata 2017 – 2021**.

Celem prowadzonych działań jest upowszechnienie podstawowych informacji na temat HIV/AIDS oraz edukacja społeczeństwa zmierzająca do zmniejszenia liczby zakażeń wirusem HIV.

W ramach programu Powiatowa Stacja Sanitarno - Epidemiologiczna w Gostyniu zrealizowała następujące przedsięwzięcia:

- **„Bezpieczne Walentynki 2021”**, podobnie jak w latach ubiegłych obchodzone były na terenie powiatu gostyńskiego we wszystkich szkołach ponadpodstawowych. Ze względu na trwającą pandemię działania odbywały się za pośrednictwem internetu. Edukacją objęto łącznie 1000 uczniów. Przygotowano informację na stronę internetową Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Gostyniu.
- **Młodzieżowi Liderzy Zdrowia - kontra HIV**, ich celem jest przeszkolenie grupy młodzieży z zakresu profilaktyki HIV/AIDS. Wyposażeni w wiedzę uczniowie przekazują wiedzę o HIV/AIDS wśród rówieśników poprzez „*edukację rówieśniczą*”. Projekt zrealizowano w Zespole Szkół Ogólnokształcących w Gostyniu - przeszkolono 16 uczniów;
- **Czy wiesz, że.....** to kampania społeczna przygotowana przez Krajowe Centrum ds. AIDS, a realizowana przez Państwową Inspekcję Sanitarną. Kampania została przygotowana w oparciu o wyniki badań społecznych dotyczących wiedzy na temat HIV/AIDS w Polsce oraz informacje przekazane przez konsultantów z Poradni Internetowej HIV/AIDS oraz z Telefonu Zaufania HIV/ AIDS. Badania wykazały, że nastąpił spadek poziomu wiedzy oraz powielane są różne mity i przesady na temat HIV i AIDS. Grupą docelową kampanii jest ogół społeczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem osób z grup wiekowych 18 - 34 lata oraz 35 – 49 lat. Informacje na temat kampanii zostały rozesłane do szkół ponadpodstawowych oraz lokalnych mediów,

- **Światowy Dzień AIDS** w 2021 roku obchodzony był głównie za pośrednictwem internetu. Umieszczono informację o Dniu na stronie internetowej PSSE w Gostyniu,

– **Konkurs „Nie daj szansy AIDS” na infografikę** skierowany do uczniów szkół ponadpodstawowych, którego celem było przedstawienie bezpiecznych zachowań

chroniących przed zakażeniem wirusem HIV, w konkursie udział wzięło 3 uczniów z 1 szkoły ponadpodstawowej;

2.5. Profilaktyka zdrowia i zdrowego stylu życia

„Mamo, Tato – co Wy na to?”

to program edukacyjny opracowany przez pracowników Oddziału Oświaty Zdrowotnej i Promocji Zdrowia Wojewódzkiej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Poznaniu dla rodziców i dzieci w wieku przedszkolnym (5-6-letnich).

Cele programu to:

1. Podniesienie poziomu wiedzy rodziców i opiekunów na temat wybranych elementów rozwoju emocjonalnego, psychicznego i społecznego dzieci 5-6 letnich.
2. Uważliwienie rodziców na ich kluczową rolę w rozwoju własnego dziecka.
3. Ukształtowanie prawidłowych nawyków i umiejętności prozdrowotnych wśród dzieci 5-6 letnich, ich rodziców i opiekunów.
4. Uświadomienie rodzicom i opiekunom ich roli w kształtowaniu prawidłowych nawyków prozdrowotnych u dzieci.
5. Przekonanie rodziców i opiekunów o słuszności podejmowanych działań profilaktycznych w domu i w środowisku przedszkolnym, które służą poprawie oraz umacnianiu właściwych zachowań sprzyjających zdrowiu fizycznemu, psychicznemu, jak i społecznemu.

6. Zachęcenie do wspólnego spędzenia czasu rodziców z dziećmi w trakcie rozwiązywania zadań.

W roku szkolnym 2020/2021 na terenie powiatu gostyńskiego program realizowany był w 4 przedszkolach i 8 oddziałach przedszkolnych. Liczba dzieci uczestniczących w programie to 328 przedszkolaków.

„Skąd się biorą produkty ekologiczne”

Ogólnopolski Program skierowany jest do dzieci w wieku 5-6 lat, uczęszczających do przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych. Głównym jego celem jest wzrost poziomu

wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych i higienicznych od najmłodszych lat.

W roku szkolnym 2020/2021 na terenie powiatu gostyńskiego program realizowany był w 11 przedszkolach. Liczba dzieci uczestniczących w programie to 374 przedszkolaków.

2.6. Profilaktyka nadmiernej ekspozycji na szkodliwe promieniowanie UV

„ABCDE samokontroli znamion - OGÓLNOPOLSKI PROGRAM PROFILAKTYKI NOWOTWORÓW SKÓRY”

Celem głównym programu jest wzrost wiedzy dzięki edukacji, świadomości grupy docelowej na temat zapobiegania nowotworom skóry i metod samobadania znamion. Nowotwory złośliwe skóry należą do najliczniejszej grupy nowotworów złośliwych u ludzi rasy białej. Zajmują od kilkunastu lat 5-te miejsce na liście największych problemów onkologicznych. Raki skóry rozwijają się pod wpływem uszkadzającego działania promieniowania słonecznego (ultrafioletowego), czynników chemicznych. Stąd najbardziej narażoną grupą są osoby pracujące w ekspozycji na niekorzystne czynniki atmosferyczne (światło słoneczne) i chemiczne: rolnicy, pracownicy branży budowlanej i drogowej. Nowotwory, rozwijają się stosunkowo powoli, na podłożu degeneracyjnych zmian skórnych i stanów przedrakowych. Na terenie powiatu gostyńskiego o rozdysponowano wśród dorosłego społeczeństwa kremy z filtrem. Podczas festynu pt. „Bądź bezpieczny w wakacje”, który odbył się 2 lipca 2021r. we współpracy z Ośrodkiem Sportu i Rekreacji w Gostyniu przeprowadzono działania informacyjno-edukacyjnych.

2.7. Profilaktyka chorób odzwierzęcych i pasożytniczych

Wojewódzki projekt edukacyjny „Mały kleszcz – duży problem” Celem projektu edukacyjnego „Mały kleszcz – duży problem”, realizowanego na terenie woj. wielkopolskiego od 2018 roku, jest wzrost poziomu wiedzy społeczeństwa na temat kleszczy, związanych nimi zagrożeń oraz profilaktyki chorób odkleszczowych. Podczas

Projektu przeprowadzono szkolenie dla szkolnych koordynatorów zdrowia oraz przeprowadzono działania edukacyjne połączone były z rozdawnictwem materiałów informacyjno-edukacyjnych na temat kleszczy oraz instruktarzem prawidłowego ich usuwania podczas festynu pt. „Bądź bezpieczny w wakacje”,

który odbył się 2 lipca 2021r. we współpracy z Ośrodkiem Sportu i Rekreacji w Gostyniu.

3. Podsumowanie

W 2021 roku wszystkie działania z zakresu oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia zostały mocno ograniczone. Wynikało to z: wprowadzenia stanu epidemii w kraju, wprowadzenia ograniczeń, nakazów i zakazów, zamknięcia placówek oświatowych i nauki zdalnej. Duży wpływ na ograniczenie działalności miały również wzmożone działania i zaangażowanie się na rzecz walki z epidemią.

ZAPOBIEGAWCZY NADZÓR SANITARNY

Oddział Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego Powiatowej Stacji Sanitarnej-Epidemiologicznej w Gostyniu w roku 2021 sprawował zapobiegawczy nadzór sanitarny na terenie powiatu gostyńskiego. W ramach wykonywanych zadań sprawowano nadzór nad warunkami higieny środowiska, higieny pracy, higieny nauczania i wychowania warunkami zdrowotnymi żywności, żywienia oraz warunkami higieniczno-sanitarnymi udzielania świadczeń zdrowotnych. Działania podejmowano na etapie planowania, projektowania i dopuszczenia do użytkowania obiektów budowlanych, zgodnie z zakresem określonym w ustawie o Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Zadania wykonywano współdziałając w postępowaniu administracyjnym prowadzonym w sprawach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, w sprawach oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, czy współdziałając w postępowaniu innym prowadzonym przez organ administracji architektoniczno-budowlanej. Ponadto realizowano zadania wynikające z przepisów ustawy Prawo budowlane, Prawo ochrony środowiska, o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, a także wynikające z rozporządzeń wykonawczych do tych ustaw. Stanowiska zajmowano na podstawie dokonanej oceny warunków sanitarnych i zdrowotnych. Poprzez takie działanie sprawowano nadzór zapobiegawczy nad stanem sanitarnym terenu objętego kontrolą. Celem nadzoru była ochrona zdrowia ludzi przed niekorzystnym wpływem szkodliwości i uciążliwości środowiskowych oraz zapobieganie powstawaniu chorób.

2). W 2021 roku, w ramach działania Państwowej inspekcji Sanitarnej w powiecie gostyńskim, w dziedzinie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego, zajęto m.in.:

- 62 stanowiska w sprawach dotyczących potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko
- 7 stanowisk w sprawach środowiskowych uwarunkowań realizacji przedsięwzięcia ,
- 14 stanowisk w sprawach dokumentacji projektowej;
- 43 stanowiska w sprawach dopuszczenia do użytkowania obiektów budowlanych,
- 42 stanowiska w sprawach niewymienionych powyżej.

3). Wykonując zadania w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego przeprowadzono 43 kontrole obiektów budowlanych.

ZAKOŃCZENIE

Wprowadzenie od 20 marca 2020r. na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2 spowodowało, iż również w roku 2021 czynności kontrolne z zakresu bieżącego i zapobiegawczego nadzoru sanitarnego zostały zminimalizowane i praca wszystkich komórek organizacyjnych była skupiona na sprawach związanych bezpośrednio z zapobieganiem rozprzestrzeniania chorób zakaźnych, w tym wirusa SARS-CoV-2. Z uwagi na ten szczególny stan epidemii, oddelegowano pracowników wszystkich działów do wykonywania zadań oraz wspomagania działań podejmowanych przez Sekcję Epidemiologii. Wykonywanie czynności kontrolnych na obszarze działania Powiatowej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Gostyniu wznowiono następnie w zwiększonym rygorze sanitarnym, z zachowaniem wszelkich środków ostrożności.

Poza niekorzystną sytuacją epidemiologiczną na terenie powiatu gostyńskiego, w obszarach nadzorowanych przez Państwową Inspekcję Sanitarną, nie odnotowano istotnych zmian w stosunku do lat poprzednich.

Jakość wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi spełnia normy ustanowione przepisami i nie stanowi zagrożenia dla zdrowia. Przedsiębiorstwa wodociągowe ściśle współpracują z Państwową Inspekcją Sanitarną w zakresie kontroli wewnętrznej jakości produkowanej wody przeznaczonej do spożycia.

W zakresie bezpieczeństwa żywności współpracowano z Powiatowym Lekarzem Weterynarii w Gostyniu, a także z Państwową Inspekcją Ochrony Roślin i Nasiennictwa w Gostyniu, w szczególności przeprowadzając wspólne kontrole podmiotów gospodarczych zajmujących się produkcją lub obrotem żywności i rolników prowadzących działalność w zakresie produkcji pierwotnej i dostaw bezpośrednich.

Programy oświatowo - zdrowotne na terenie powiatu gostyńskiego realizowane były we współpracy z dyrektorami szkół, przedszkoli, przedstawicielami samorządów oraz innych instytucji, towarzystw i z dużym zaangażowaniem uczniów i młodzieży.

Prowadzono szeroką współpracę z lokalnymi mediami.

Działalność kontrolno - represyjna na terenie powiatu gostyńskiego w 2021 roku przedstawiała się następująco:

- liczba przeprowadzonych kontroli - 5550
- liczba wydanych decyzji administracyjnych na wykonanie obowiązków - 314
- liczba wydanych opinii sanitarnych - 168
- liczba pobranych próbek - 462
- liczba nałożonych mandatów - 35
- kwota mandatów - 4280 PLN
- liczba kar pieniężnych - 0
- kwota kar pieniężnych - 0 PLN.